

РІЧНИЙ ЗВІТ

'18

Зміст

Річний звіт за 2018 рік

Звернення Голови Наглядової ради.....	4
Звернення Голови Правління.....	6
Макроекономічне середовище	8
Стан фінансових ринків та банківського сектору.....	10
Основні тенденції української економіки.....	12
Ключові етапи розвитку та події минулого року	14
Рейтинги, нагороди та досягнення.....	16
OTP Group.....	18
Склад Наглядової ради	22
Склад Правління.....	24
Загальні фінансові результати та досягнення.....	26
Фінансові результати та досягнення корпоративної бізнес-лінії.....	28
Фінансові результати та досягнення роздрібної бізнес-лінії.....	32
Фінансові результати та досягнення казначейства.....	38
Майбутнє банку. Діджиталізація та дистанційні канали продажу.....	42
Система управління ризиками.....	44
Корпоративне управління.....	60
Соціальна відповідальність.....	66
Корпоративна соціальна відповідальність	68
Фінансова звітність АТ «ОТП Банк».....	72

ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВИ НАГЛЯДОВОЇ РАДИ

З моменту вдосконалення стратегії ОТП Банку в Україні у 2016 році банк постійно демонструє високі результати роботи. 2018-й не став винятком, цей рік був продуктивним та успішним для ОТП Банку. Банк досяг значного підвищення прибутку та зростання активів, разом із цим суттєво підвищивши їх рентабельність. Підтвердженням фінансових досягнень ОТП Банку є і той факт, що банк досяг найкращих фінансових показників серед усіх дочірніх компаній ОТП Group.

Як результат відмінної продуктивності, 2018 рік відзначився значним розвитком як у корпоративній, так і роздрібній бізнес-лінії банку. Так, ОТП Банк активно здійснював фінансування бізнесу, надаючи розширену лінійку кредитних продуктів, а також випускав документарні інструменти. У роздрібному бізнесі банк продовжив нарощування обсягів та частки ринку, збільшивши обсяги кредитування населення.

У 2018 році банк здійснив значні інвестиції у розвиток ІТ сфери та діджиталізацію клієнтських сервісів. Хочеться відзначити запуск дистанційних сервісів для малих підприємців та початок роботи над створенням нової онлайн-платформи «Клієнт-банк» для великих корпоративних клієнтів ОТП Банку.

Приємно відзначити, що за цей рік ОТП Банк ще більше зміцнив свої позиції у банківській системі України. Банк є лідером як по зростанню корпоративного, так і роздрібною бізнесу. За підсумками року банк увійшов у ТОП-10 найбільших банків України за рівнем активів та посів 5-те місце за рівнем чистого прибутку.

За підсумками 2018 року ОТП Group задоволена своєю присутністю в Україні та планує й надалі підтримувати розвиток як ОТП Банку, так і української групи ОТП у цілому. А чистий прибуток ОТП Банку за 2018 рік буде інвестовано у подальший розвиток дочірніх структур в Україні, що є кращим підтвердженням зацікавленості акціонера у розвитку українського ринку.

ЗОЛТАН МАЙОР,
Голова Наглядової ради АТ «ОТП БАНК»

ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВИ ПРАВЛІННЯ

У 2018 році банківська система України змогла повною мірою відчутти результати реформ, що відбувалися у секторі починаючи з 2014-го. Макроекономічна стабільність, відсутність зовнішніх негативних чинників дозволили відновити економічне зростання. ОТП Банк та його дочірні компанії стали одним із основних джерел фінансування компаній, які шукають кошти для подальшого розвитку, а також роздрібних клієнтів, що прагнуть більш високого рівня життя.

Аби задовольняти потреби клієнтів, ми продовжуємо інвестувати в удосконалення наших процесів – як офлайн, так і онлайн.

Для ОТП Банку наступний рік стане продовженням нарощування обсягів бізнесу та збільшення частки ринку у кредитуванні українського бізнесу та населення країни. Пріоритетними напрямками діяльності Банку буде розвиток діджитал-проектів для поліпшення клієнтського обслуговування, зокрема, запуск нового Клієнт-банку для великого бізнесу, вдосконалення мобільного сервісу для підприємців EVOLUTE by OTP та відкриття нового формату відділення для приватних клієнтів.

Ми дякуємо всім нашим стейкхолдерам за довіру до нас. Ми пишаємося тим, що відіграємо таку важливу роль у розвитку української економіки.

ТАМАШ ХАК-КОВАЧ,
Голова Правління АТ «ОТП БАНК»

Макроекономічне середовище

2018 РІК ВІДЗНАЧИВСЯ БАГАТЬМА ПОДІЯМИ У СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ, ЯКІ ДАЛИ ПОШТОВХ ДО ДИСКУСІЇ ЩОДО СПОВІЛЬНЕННЯ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ ТА, НАСАМПЕРЕД, ТОРГІВЛІ.

Рішуча позиція США щодо перегляду умов торгівлі з основними торговельними партнерами призвела до декількох раундів підвищення тарифів та початку перемовин стосовно нових умов торгівлі, що створює певну невизначеність щодо перспектив розвитку світової економіки. Фіскальні стимули, запроваджені в США, мали позитивний вплив на розвиток економіки США впродовж року, що супроводжувалося поступовим підвищенням відсоткової ставки для уникнення дисбалансу у розвитку. Проте невизначеність умов у світовій торгівлі та внутрішньополітичний конфлікт між Президентом та Сенатом, що призвів до найдовшого в історії «shut down» державних установ США, призвели до перегляду умов монетарної політики центробанку США та перенесення рішення щодо подальшого підвищення відсоткових ставок. Перехід до менш жорсткої монетарної політики дасть поштовх активнішому розвитку фондових ринків та відновленню росту цін на енергоносії.

Розвиток економіки ЄС призупинився через сповільнення розвитку основного гравця Єврозони – Німеччини. Зростання тарифів на експорт товарів до США, розвиток світової торгівлі в умовах невизначеності, необхідність у запровадженні нових стандартів щодо екологічності продукції автобудування, – все це призвело до значного скорочення об'єму експорту, темпи якого пришвидшилися в другому півріччі 2018 року. У той час економічні показники Франції знаходились під постійним впливом загальнонаціональних страйків та актів суспільної непокори у відповідь на запровадження структурних реформ урядом Макрона для підвищення конкурентоспроможності французької економіки.

Економіка Італії перейшла в другому півріччі до технічної рецесії на фоні конфлікту популістського уряду країни з виконавчими органами Євросоюзу щодо розміру дефіциту бюджету

поза межами умов пакту стабільності та значного зростання вартості запозичень, державного боргу з огляду на його дуже значний розмір. Економіка Великобританії вже декілька років страждає від рішення щодо виходу з Європейського союзу. Хоча проведені перемовини впродовж 2018 року дали привід розраховувати на врегульований варіант Брекзиту, та відсутність підтримки угоди, досягнутої урядом Великобританії, парламентом та неготовність представників ЄС до перегляду умов угоди значно підвищують ризики нерегульованого виходу без будь-якої угоди. Невизначеність та значні ризики для економіки Єврозони змусили Європейський центробанк продовжити дію стимулів щонайменше до III кварталу 2019 року.

Щодо ключових економік Азії. Китай зміг продемонструвати значні темпи розвитку. Хоча короткострокові втрати від торговельної війни зі США вдалося компенсувати за рахунок монетарних та фіскальних стимулів на внутрішньому ринку, потенціал подальших стимулів залишається дуже обмеженим, що підвищує значимість досягнення нових торговельних угод із США протягом I кварталу 2019 року для уникнення значно-

го сповільнення темпів розвитку економіки країни. Економіка Японії в умовах продовження впровадження реформ за програмою «Абеномікс» виявилась стійкою до змін настроїв на міжнародній арені. Ризики розвитку на 2019 рік є характерними внутрішніми викликами: низький рівень інфляції та вузький ринок наявних трудових ресурсів.

2018 рік був дуже турбулентним для ринків, що розвиваються. Негативним підґрунтям стали проблеми в Аргентині, Туреччині та Пакистані, що на фоні підвищення відсоткової ставки Федеральним резервним банком призвело до значного відтоку капіталів з ринків, що розвиваються, та підвищення премії за ризик на цих ринках. Проте вчасна реакція на проблеми цих економік, в поєднанні з паузою в підвищенні ставок ключовими світовими центробанками, та стабілізація цін на енергоносії створили короткострокове вікно можливостей для економік, що розвиваються.

Стан фінансових ринків та банківського сектору

ЦЕЙ РІК БАНКІВСЬКИЙ СЕКТОР ВПЕРШЕ ЗА ОСТАННІ 5 РОКІВ ЗАВЕРШИВ З ПРИБУТКОМ, ЯКИЙ, ЗА ПОПЕРЕДНІМИ ОЦІНКАМИ НБУ, СТАНОВИТЬ МАЙЖЕ 22 МЛРД ГРН.

Зростання купівельної спроможності населення та відновлення довіри до банківської системи після періоду системного очищення та незначної волатильності курсу обміну дало значний поштовх для розвитку споживчого кредитування (темпи росту якого перевищили 30% у річному вимірі) та для збільшення розміру заощаджень населення в національній валюті (майже на 15%). Менш значними темпами відбувалося зростання портфеля кредитів та депозитів юридичних осіб у гривні, менш як 3% та 6% зміни за рік відповідно. Причини – рішення НБУ щодо підвищення облікової ставки врешті до 18%, що через трансмісійний механізм призвело до значного підвищення процентних ставок, насамперед по короткостроковим кредитам під обіговий капітал. Крім того, значне зростання вартості ресурсів в

гривні призвело до відновлення попиту на кредитування в іноземній валюті у бізнесі. В результаті темпи зростання портфеля кредитів в іноземній валюті вдвічі перевищили показники портфеля кредитів у гривні і становили майже 7% в річному вимірі.

Очікується, що продовження зростання заробітних плат, хоча й меншими темпами, буде підтримувати тенденцію до подальшого росту споживчих кредитів. Поступове пом'якшення монетарної політики НБУ призведе до зниження вартості фінансових ресурсів у гривні та відновлення попиту на кредитування в гривні зі сторони бізнесу. Зміщення акцентів на гривню в кредитному портфелі дозволить зменшити ризик доларизації кредитних портфелів банків, проте потребуватиме приділяти більше уваги управлінню ризиком ліквідності в гривні. НБУ очікує, що протягом 2019 року банківська система перейде від системного профіциту ліквідності в гривні до можливого дефіциту, при цьому нерозвинутий міжбанківський ринок призводить до нерівномірного розподілу ліквідності серед банків України. У відповідь на це НБУ запровадив новий норматив ліквідності LCR та змінив операційний дизайн монетарної політики.

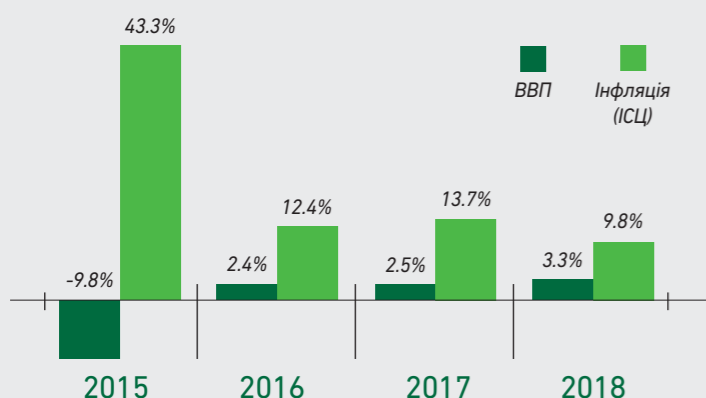
Незначного прогресу вдалося досягнути у роботі з портфелем проблемних кредитів, частка яких становить на кінець 2018 року все ще перевищує 50%. Проте особливістю цього портфеля є висока концентрація в секторі банків, що знаходяться в державній власності, та, в свою чергу, висока концентрація на великих групах пов'язаних контрагентів. Вирішення питання портфеля проблемних кредитів державних банків потребує системних рішень та скоординованої дії банків, уряду та НБУ, тому це питання було включено до порядку денного Ради з фінансової стабільності. Найбільш значним було скорочення обсягів проблемної заборгованості в групі банків з іноземним капіталом, проте розмір скорочення ледь перевищив 5% у річному вимірі.

У 2018 році НБУ запровадив процедуру оцінки стійкості банків України, яка передбачає діагностичне обстеження та стрес-тестування для найбільших банків України. Результати стрес-тестування за несприятливим сценарієм виділяють окремо групу банків з іноземним капіталом (за винятком банків з російським капіталом), в якій не відбувається зменшення основного капіталу та відсутня необхідність в планах капіталізації/реструктуризації. Потреба в капіталі груп банків з приватним капіталом та державних банків становить 42 млрд грн, проте більша частина цієї суми повинна бути врегульована в результаті впровадження середньострокових планів реструктуризації, погоджених з НБУ. Особливу увагу в оцінці стійкості банків України в 2019 році буде приділено портфелю споживчих кредитів та портфелю кредитів юридичних осіб в розрізі різних галузей економіки.

Основні тенденції української економіки

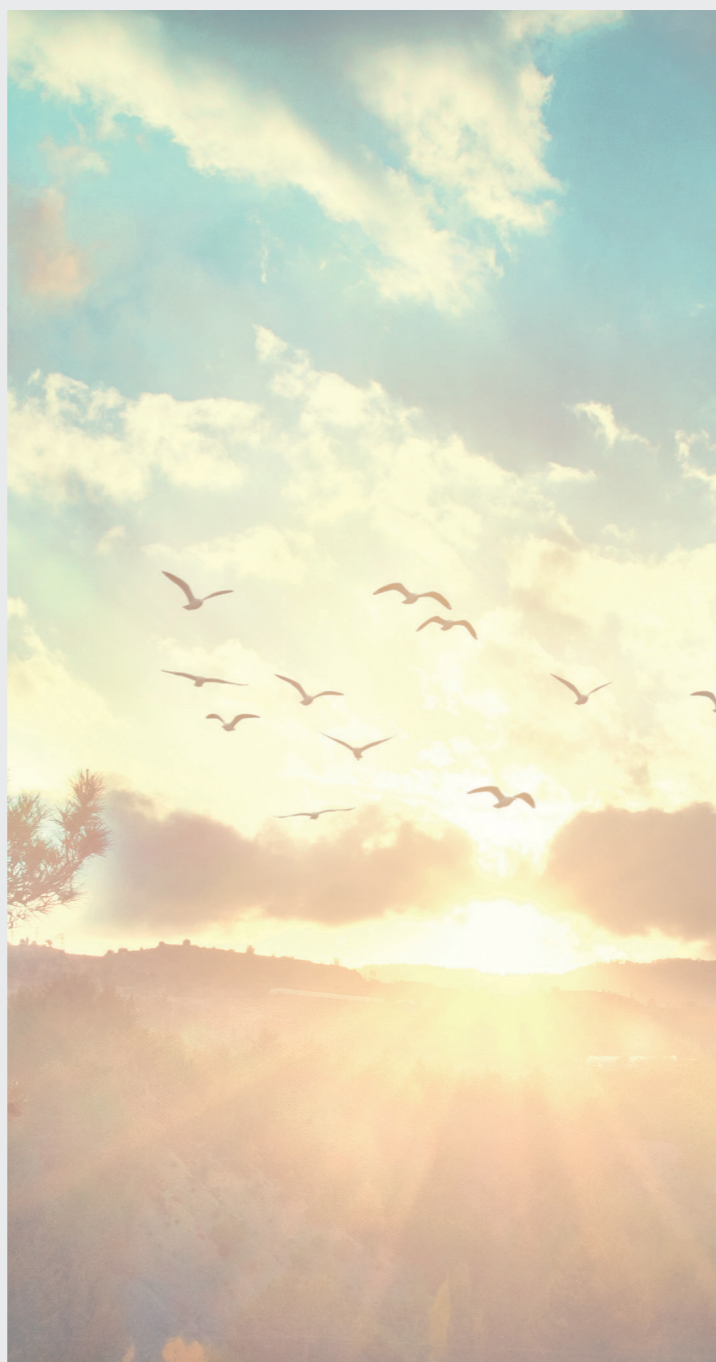
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В 2018 РОЦІ ЗРОСЛА НА 3.3%, ПРОТЕ ПОКАЗНИКИ ЗРОСТАННЯ БУЛИ НЕРІВНОМІРНО РОЗПОДІЛЕНІ МІЖ ГАЛУЗЯМИ ЕКОНОМІКИ.

Сільське господарство продовжило демонструвати високі темпи розвитку, досягнувши за результатами року індекс зростання на рівні 7.8%. Основний внесок було зроблено підприємствами сфери рослинництва за рахунок рекордного урожаю у 2018 році.

Показники роздрібного товарообороту залишилися також на високому рівні, продемонструвавши позитивну динаміку в розмірі 6% у порівнянні з минулим роком. На це вплинули ріст реальних заробітних плат, поживлення споживчого кредитування банками та зростання переказів з-за кордону від трудових мігрантів.

Значно уповільнились обсяги будівництва – до 4.4% за підсумками року, через несприятливі погодні умови у четвертому кварталі 2018 року.

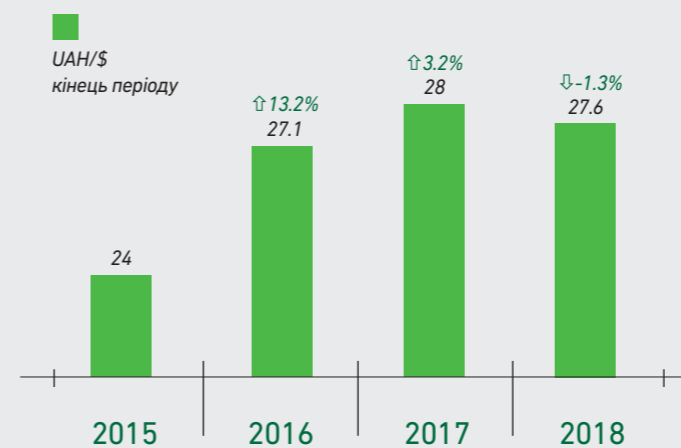

Індекс індустриального виробництва демонстрував змішану динаміку впродовж року, проте ефект від меншої бази порівняння, за рахунок припинення торгівлі з підприємствами на території ОРДЛО в першому півріччі та несприятливі погодні умови наприкінці другого півріччя, призвело до негативної динаміки в обсязі -2.4% за результатами року, в першу чергу, у видобувній промисловості та енергетиці.

Розвиток машинобудування значною мірою стримувався погіршенням показників галузі машинобудування через значну кількість нелегально імпортованих автомобілів та ріст ринку вживаних авто, який наприкінці року домінував над ринком нових автомобілів. Як результат, річний приріст в галузях машинобудування становив лише 0.4%.

Ефект від низької бази порівняння, в результаті припинення економічних взаємовідносин з підприємствами ОРДЛО та фактичне захоплення цих підприємств, був недостатнім, щоб компенсувати планове зниження обсягів виробництва та логістичні проблеми в акваторії Азовського моря, тому показники підприємств металургійного комплексу залишилися на минулорічному рівні.

Спад було зафіксовано майже у всіх галузях тваринництва, виробництві молочної продукції, харчовій промисловості, зокрема у виробництві цукру й олії через скорочення врожаю і погіршення його якості, та вантажообороті, де стримуючим фактором розвитку є проблеми з відсутністю достатньої кількості «тяги» для формування ефективних та економічно обґрунтованих логістичних маршрутів.

ІНФЛЯЦІЯ

У 2018 році вдалося досягнути однозначних показників інфляції на рівні 9.8%, проте цей показник перевищував цільовий показник НБУ, який очікує подальше сповільнення інфляції протягом наступного року та входження у «коридор», встановлений цілями монетарної політики НБУ в першому півріччі 2020 року. Зниження рівня споживчих цін відбулось за рахунок уповільнення зростання цін на продукти харчування та зменшення ефекту від «імпортованої» інфляції на непродовольчі товари та паливно-мастильні матеріали завдяки фактично відсутності знецінення гривні в 2018 році.

Значний вплив на рівень цін мало рішення про поступове підвищення адміністративно-регульованих цін на комунальні послуги для населення. Продовження зростання заробітних плат в номінальному та реальному вимірі виступало ключовим чинником і індексу цін виробників, і індексу споживчих цін. НБУ в I півріччі активно використовував інструменти «жорсткої» монетарної політики для протидії чинникам надмірного росту, зміни тренду розвитку інфляції та досяг поставлених цілей.

ПЛАТІЖНИЙ БАЛАНС ТА КУРС ОБМІНУ ВАЛЮТ

Платіжний баланс в 2018 році було зведено з профіцитом в 2.9 млрд доларів США. Розширення дефіциту торгівлі товарами за рахунок росту купівельної спроможності населення та поживленню попиту, в тому числі на непродовольчі товари вжитку, було лише частково компенсовано надходженнями від експорту послуг, серед яких переважають послуги в сфері інформаційних технологій. Профіцит платіжного балансу було забезпечено надходженнями на фінансовий рахунок, а саме переказами з-за кордону від трудових мігрантів і операціями уряду з розміщення фінансових інструментів та залучення фінансування на міжнародних ринках капіталу, шлях до яких було відкрито лише наприкінці року в результаті підписання нової програми фінансової підтримки з МВФ.

Жорстка монетарна політика НБУ та виважене управління залишками на рахунках державного Казначейства сприяли незначній ревальвації курсу обміну гривні до основних валют міжнародної торгівлі. Українська гривня зміцнилась на 1.4% р/р до долара США. Коливання курсу обміну валют протягом року були в діапазоні до 10% та повністю відповідали сезонності річних бізнес-циклів української економіки.

Ключові етапи розвитку та події минулого року

МИ Є ФІНАНСОВИМ ПАРТНЕРОМ ДЛЯ

50 000

КОРПОРАТИВНИХ КЛІЄНТІВ

МИ ОБСЛУГОВУЄМО ПОНАД

1 000 000

КЛІЄНТІВ-ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Ми розбудували мережу: 86 банківських відділень, понад 2 000 терміналів у загальній мережі.

ІНТЕРНЕТ-БАНКІНГОМ ОТП SMART
КОРИСТУЮТЬСЯ ПОНАД

300 000 ОСІБ

ВИПУЩЕНО
580 000
БАНКІВСЬКИХ КАРТОК

Видано 18.3 млрд грн кредитів для компаній та 9.5 млрд грн кредитів для населення.

АКТИВИ

33

МЛРД ГРН

КРЕДИТИ

22

МЛРД ГРН

ДЕПОЗИТИ

27

МЛРД ГРН

СТАТУТНИЙ КАПІТАЛ –
6 186 023 111 ГРН

Рейтинги, нагороди та досягнення

1-ШЕ МІСЦЕ

У РАМКАХ РЕЙТИНГУ «50 ПРОВІДНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ»:
 • В НОМІНАЦІЇ «ОЩАДНИЙ ДЕПОЗИТ»
 • У НОМІНАЦІЇ «ПРЕМІУМ-БАНК»

ОТП БАНК – №1

У КРЕДИТУВАННІ АГРОСЕКТОРУ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РЕЙТИНГУ БАНКІВ УКРАЇНИ, СКЛАДЕНОГО ЖУРНАЛОМ LANDLORD СПІЛЬНО З АУДИТОРСЬКО-КОНСАЛТИНГОВОЮ КОМПАНІЄЮ KRESTON GCG.

КРАЩИЙ ТОП-МЕНЕДЖЕР

ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РЕЙТИНГУ «50 ПРОВІДНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ»: ГОЛОВА ПРАВЛІННЯ ОТП БАНКУ ТАМАШ ХАК-КОВАЧ.

Кредитний рейтинг підтверджено на рівні uaAA (прогноз рейтингу – стабільний) згідно з даними незалежного рейтингового агентства «Кредит-Рейтинг».

ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПРЕСТИЖНОГО МІЖНАРОДНОГО РЕЙТИНГУ GLOBAL PRIVATE BANKING AWARDS 2018, ЯКИЙ ЩОРІЧНО ПРОВІДИТЬ У ЛОНДОНІ АВТОРИТЕТНЕ ВИДАННЯ THE BANKER I PROFESSIONAL WEALTH MANAGEMENT (PWM), ЩО ВХОДЯТЬ ДО ВИДАВНИЧОЇ ГРУПИ FINANCIAL TIMES GROUP, PRIVATE BANKING ОТП БАНКУ (УКРАЇНА) УДОСТОЄНИЙ ЗВАННЯ «BEST PRIVATE BANKING IN UKRAINE».

НАГОРОДА «ЗА ВНЕСОК У РОЗВИТОК СФЕРИ СТАРТАПІВ» ЗА ІНКУБАЦІЙНУ ПРОГРАМУ ДЛЯ ФІНТЕХ-СТАРТАПІВ ОТП OPEN BANKING LAB ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ІІІ ЩОРІЧНОГО КОНКУРСУ СЕРЕД ГРАВЦІВ УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ E-COMMERCE I FINTECH PSM AWARDS-2018, ПРОВЕДЕНОГО PAYSPECIЕ MAGAZINE.

«Кращим банком в Угорщині» і «Кращим банком в Центрально-Східній Європі» названо угорський банк OTP Bank Plc. за результатами щорічного дослідження Awards for Excellence 2018, проведеного виданням Euromoney.

НАЙКРАЩА ЗАРПЛАТНА КАРТКА

ЗА ДОСЛІДЖЕННЯМИ ПЛАТІЖНОЇ СИСТЕМИ MASTERCARD.

8. КРАЩИЙ БАНК ПО РОБОТІ З СІМ'ЯМИ КЛІЄНТІВ PRIVATE BANKING В УКРАЇНІ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ЩОРІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ PRIVATE BANKING AND WEALTH MANAGEMENT SURVEY 2018, ПРОВЕДЕНОГО ВИДАННЯМ EUROMONEY.

Найкращі платіжні картки для розрахунків за кордоном за версією MasterCard.

КРАЩИЙ КО-БРЕНД ПРОЕКТ

КРЕДИТНА КАРТКА GLOBAL AUTO CARD ВІД ОТП БАНКУ У РАМКАХ ПРЕМІЇ FINAWARDS 2018.

«КРАЦІ ПРОДАЖІ (АЛЬТЕРНАТИВНІ ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ)» ТА «ПЕРШИЙ БАНК, ЯКИЙ ПОЧАВ ФІНАНСУВАТИ ОСББ У ПРОГРАМІ IQ ENERGY» ЗА ВЕРСІЄЮ ЄВРОПЕЙСЬКОГО БАНКУ РЕКОНСТРУКЦІЇ І РОЗВИТКУ (ЄБРР) СПІЛЬНО З ПАРТНЕРОМ ПРОГРАМИ IQ ENERGY.

Найбільший безготівковий оборот по ко-бренд картці OTP Tickets Travel Card від ОТП Банку в Україні за версією платіжної системи Visa.

OTR GROUP ОБ'ЄДНУЄ ПОНАД
40 ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ,
СЕРЕД ЯКИХ – БАНКИ, ЛІЗИНГОВІ
ТА ФАКТОРИНГОВІ КОМПАНІЇ,
ПЕНСІЙНІ ФОНДИ, СТРАХОВІ
КОМПАНІЇ ТА КОМПАНІЇ З
УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТОЩО

БАНКІВСЬКА ГРУПА ПРЕДСТАВЛЕНА У

9 КРАЇНАХ

ПОНАД
36 000
СПІВРОБІТНИКІВ

ПОНАД
18,5 МЛН
КЛІЄНТІВ

OTP GROUP

OTP GROUP ВВАЖАЄТЬСЯ ОДНІЄЮ З НАЙНАДІЙНІШИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТИТУЦІЙ НА РИНКАХ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ТА СХІДНОЇ ЄВРОПИ, А УНІВЕРСАЛЬНА МОДЕЛЬ БІЗНЕСУ ДАЄ МОЖЛИВІСТЬ ЗАДОВОЛЬНЯТИ УСІ ПОТРЕБИ ПРИВАТНИХ ТА КОРПОРАТИВНИХ КЛІЄНТІВ. ГРУПА НАЛІЧУЄ БАГАТОРІЧНУ ІСТОРІЮ УСПІШНОЇ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З 1949 РОКУ.

Рік за роком OTP Group посилює свої лідерські позиції. Це підтверджується постійним розвитком та розширенням географії присутності, що вносять істотний внесок у посилення позицій групи. Сьогодні OTP Group володіє всіма необхідними ресурсами для надання високого рівня обслуговування приватним та корпоративним клієнтам.

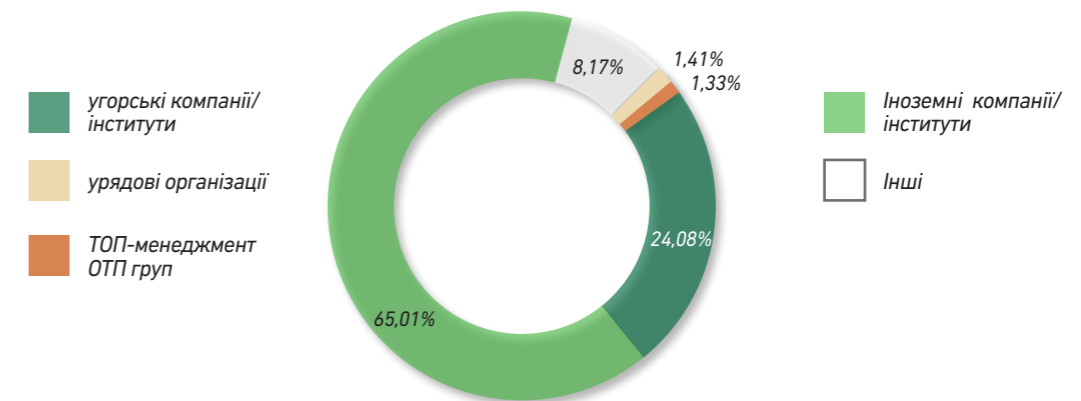
OTP Group об'єднує великі дочірні структури, які надають послуги в сферах страхування, нерухомості, факторингу, лізингу та управління інвестиційними та пенсійними фондами. Через свої дочірні структури Група здійснює діяльність на ринках 9 країнах, але очікується, що ця цифра зросте до 11 країн завдяки майбутньому підписанню угоди про придбання банку в Молдові та майбутньому фінансовому закриттю албанської угоди. Завдяки останнім придбанням OTP Group відіграватиме важливу роль у всій Європі, особливо в регіоні Центральної та Східної Європи, та буде представлена в Угорщині, Албанії, Словаччині, Болгарії, Сербії, Румунії, Хорватії, Чорногорії, Росії, Молдові та Україні.

ОРГАНІЗАЦІЯ БАНКІВСЬКОЇ ГРУПИ

Акціонерами OTP Group виступають угорські компанії (24,08%), іноземні компанії (65,01%), топ-менеджмент OTP Group (1,33%) та урядові організації (1,41%).

На сьогодні 100% власником українського OTP Банку є угорський OTP Bank Plc. – найбільший банк серед фінансових установ Угорщини, лідер угорського банківського ринку з часткою майже 25%.

В Україні банківська група OTP представлена OTP Банком, OTP Лізинг, OTP Факторинг, OTP Капітал, а також недержавним пенсійним фондом OTP Пенсія. Команда в Україні налічує 3 162 співробітників, з них 2 940 працюють в OTP Банку.

Рік за роком OTP Group посилює свої лідерські позиції. Це підтверджується постійним розвитком та розширенням географії присутності.

Склад Наглядової ради

**АГНЕСЬ ЮЛІАННА
КУММЕР,**
член Наглядової
ради АТ «ОТП БАНК»

ПЕТЕР ЯНОШ БЕШЕ,
член Наглядової
ради АТ «ОТП БАНК»

ЕНТОНІ РАДЕВ,
член Наглядової
ради АТ «ОТП БАНК»
(незалежний)

ГАБОР ІЛЛЬЄШ,
член Наглядової
ради АТ «ОТП БАНК»

ЗОЛТАН ТОТМАТЬЯШ,
член Наглядової ради
АТ «ОТП БАНК»

ШАНДОР ВАЦІ,
член Наглядової
ради АТ «ОТП БАНК»
(незалежний)

ХЕНРІК АУТ,
член Наглядової
ради АТ «ОТП БАНК»
(незалежний)

ЗВІТ НАГЛЯДОВОЇ РАДИ АТ «ОТП БАНК» ЗА 2018 РІК ЗАТВЕРДЖЕНИЙ РІШЕННЯМ НАГЛЯДОВОЇ РАДИ АТ «ОТП БАНК» №16/2019 ВІД 27.03.2019 Р. ТА БУДЕ РОЗМІЩЕНИЙ ОДНОЧАСНО З РІЧНОЮ ФІНАНСОВОЮ ЗВІТНІСТЮ АТ «ОТП БАНК» В ПОРЯДКУ ПЕРЕДБАЧЕНОМУ ЧИННИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ.

ЗОЛТАН МАЙОР,
голова Наглядової ради
АТ «ОТП БАНК»

Склад Правління

ВОЛОДИМИР МУДРИЙ,
Член Правління, відповідає
за напрямок роздрібного
бізнесу

ЛІЛІЯ ЛАЗЕПКО,
Член Правління,
відповідає за
операційну діяльність
банку та ІТ

АЛЛА БІНІАШВІЛІ,
Член Правління,
відповідає за напрямок
корпоративного бізнесу

ТАРАС ПРОЦЬ,
Член Правління, відповідає
за управління ризиками

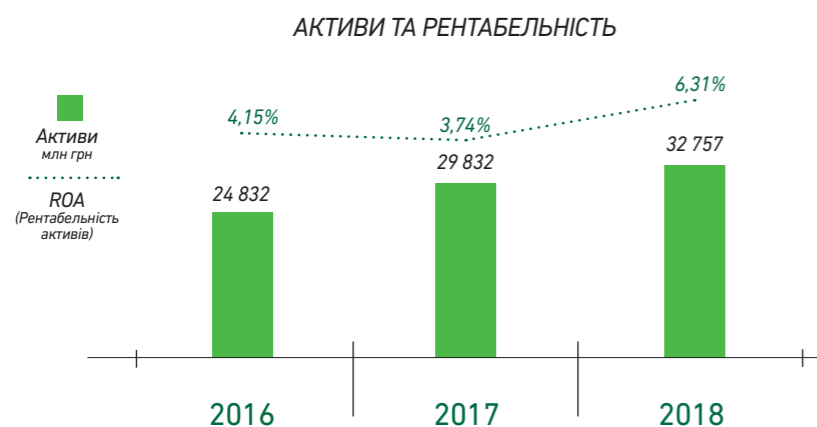

ТАМАШ ХАК-КОВАЧ,
Голова Правління

ВІТАЛІЙ МУХАНОВ,
Член Правління, відповідає
за комплаєнс та безпеку

Загальні фінансові результати та досягнення

В 2018 році активи ОТП Банку продовжили зростання і досягли рівня 32.8 млрд грн, що на 9.8% більше ніж на початку року. Разом з тим суттєво підвищилась рентабельність активів, досягши рівня 6.3% у річному вираженні. Збільшення рівня прибутковості вдалося досягти завдяки зростанню долі споживчих кредитів у структурі робочого кредитного портфеля, підвищенні ефективності операційних процесів та виважених підходах щодо політики управління кредитними ризиками. За підсумками року Банк увійшов у ТОП-10 найбільших банків України за рівнем активів та посів 5-те місце за рівнем чистого прибутку.

Протягом 2018 року працюючий кредитний портфель збільшився на 28% і досяг 20.5 млрд грн. Таке значне зростання було обумовлене збільшенням продажу споживчих кредитів та активізацією кредитування бізнесу в іноземній валюті.

Суттєве зростання капіталу шляхом капіталізації прибутків протягом двох останніх років дозволяє ОТП Банку бути готовим до стресових ситуацій. Станом на кінець 2018 року норматив достатності капіталу суттєво перевищується (нормативне значення 10%).

Дотримуючись обраної стратегії розвитку корпоративного бізнесу, у 2018 році ОТП Банк активно здійснював фінансування бізнесу, надаючи розширену лінійку кредитних продуктів, серед яких – кредитні лінії, інвестиційні кредити, овердрафти, факторингове та структуроване торговельне фінансування, врахування векселів, а також випускав документарні інструменти (акредитиви, гарантії, авальювання векселів). Загалом Банк надав фінансування для українського бізнесу на суму майже 6.4 млрд грн, збільшивши загальну суму інвестицій у бізнес до 17.5 млрд грн.

«Фабрика» було профінансовано 106 нових клієнтів на загальну суму 680 млн грн. Загальний кредитний портфель у рамках проекту з урахуванням клієнтів минулого року зріс до 1 млрд грн, а середня сума кредиту одного клієнта становила 6 млн грн.

Слідуючи стратегії нарощування обсягів бізнесу та збільшення долі ринку, основним фокусом останніх років у сегменті роздрібного бізнесу було збільшення об'ємів споживчого кредитування. У 2018 році ОТП Банк видав рекордну суму споживчих кредитів – 5.9 млрд грн, збільшивши її майже вдвічі порівняно з попереднім роком.

ОТП Банк продовжив розширення співпраці з представниками аграрної галузі. У 2018 році у співробітництві з Міжнародною Фінансовою Корпорацією (IFC) у промислову експлуатацію був запущений проект «ОТП Агро Фабрика». Торік завдяки «ОТП Агро

У 2018 році було запроваджено інтернет-банкінг для клієнтів-ФОП «ОТП Business», що стало передумовою впровадження революційного рішення для фізичних осіб-підприємців – EVOLUTE by OTP.

Фінансові результати та досягнення корпоративної бізнес-лінії

КОРПОРАТИВНИЙ БІЗНЕС ВЖЕ 20 РОКІВ ПОСПІЛЬ НАДАЄ ПОВНИЙ СПЕКТР БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ ЗА НАЙВИЩИМИ ЄВРОПЕЙСЬКИМИ СТАНДАРТАМИ, ПОСТІЙНО РОЗШИРЮЮЧИ СВОЮ ПРОДУКТОВУ ЛІНІЙКУ ТА ВДОСКОНАЛЮЮЧИ ПРОЦЕСИ ЗАДЛЯ МАКСИМАЛЬНОГО ПОКРИТТЯ ПОТРЕБ КОРПОРАТИВНИХ КЛІЄНТІВ У НАЙЗРУЧНІШИЙ ДЛЯ НИХ СПОСІБ.

Ми працюємо з усіма сегментами юридичних осіб – від невеличких підприємств до великих локальних та міжнародних корпорацій – і для кожного з них у нас є індивідуальні рішення і пропозиції.

Крім того, ми приділяємо велику увагу синергії від кооперації з різними сегментами клієнтів в межах банку та ОТП Групи, пропонуючи унікальні на ринку рішення та вибудовуючи довгострокові партнерські відносини.

Загальний кредитний портфель «ОТП Агро Фабрики» перевищив 1 млрд грн. Наступного року планується цю суму подвоїти.

КРЕДИТУВАННЯ

В 2018 році ОТП Банк активно здійснював фінансування корпоративних клієнтів, надаючи розширену лінійку кредитних продуктів, серед яких – кредитні лінії, інвестиційні кредити, овердрафти, факторингове (інвойсне) та структуроване торговельне фінансування, врахування векселів, а також випускав документарні інструменти (акредитиви, гарантії, авалювання векселів). Загальна кредитна заборгованість юридичних осіб на кінець року зросла до 18.3 млрд грн, що стало можливим, у тому числі, завдяки підписанню нових кредитних угод на суму майже 6.4 млрд грн.

АГРОБІЗНЕС

Дотримуючись обраної стратегії розвитку Корпоративного бізнесу, в 2018 році Банк продовжив розширення співпраці з представниками аграрної галузі. Завдяки використанню найкращих європейських практик разом з прогресивними підходами та новітніми інструментами локального фінансового ринку (серед яких – фінансова аграрна розписка), завдяки плідній співпраці з надійними компаніями-партнерами Банку, а також злагодженій командній роботі співробітників бізнес-лінії, клієнтська база і обсяги фінансування цієї галузі в ОТП Банку щороку збільшуються. Кількість активних клієнтів – представників агробізнесу зросла до 1 821 на кінець року, а частка нових кредитних угод, укладених для фінансування потреб цієї галузі, сягнула майже 50% від загального обсягу нового фінансування для юридичних осіб. Найбільшою

популярністю користувалися кредитні лінії на фінансування закупівлі та переробки зернових і олійних культур, придбання посівного матеріалу, засобів захисту рослин, добрив, на забезпечення збиральної кампанії, а також кредити на придбання елеваторного обладнання та техніки.

АГРО ФАБРИКА

У 2018 році у співробітництві з Міжнародною Фінансовою Корпорацією (IFC) у промислову експлуатацію був запущений проект «ОТП Агро Фабрика». «Агро Фабрика» – це кредитний конвеєр для агровиробників з банком землі від 500 га, в рамках якого клієнти мають можливість швидко отримати кредитні кошти в сумі до 15 млн грн під заставу фінансової аграрної розписки.

Головними перевагами продукту є:

- Швидкість. Прийняття попереднього рішення – 1 день, отримання кредитних коштів – до 9 робочих днів.
- Простота. Мінімальний пакет документів, спрощена анкета.
- Інноваційний підхід до застави. Агровиробники мають можливість отримати кредит під заставу лише фінансової аграрної розписки.

Протягом 2018 року було підписано 680 млн грн нових кредитних угод та залучено в банк 106 нових фермерів. Загальний кредитний портфель «ОТП Агро Фабрики» перевищив 1 млрд грн. Наступного року планується подвоїти цю суму.

У 2018 році було укладено 18 нових партнерських програм з провідними постачальниками, серед яких Сингента, БАСФ, Укравіт, АльфаСмартАгро та інші відомі компанії. Партнерські програми дозволяють фінансувати клієнтів за зниженими відсотковими ставками від 0.01% річних.

Як результат, ОТП Банк посів перше місце серед усіх кредиторів, що працюють з фінансовою аграрною розпискою. Загальний обсяг випущених на користь ОТП Банку аграрних розписок досяг 892 млн грн, що становить 35% від усіх фінансових аграрних розписок, випущених в Україні.

За результатами опитування, яке проводилося фаховим виданням Landlord спільно з аудиторсько-консалтинговою компанією Kreston GCG, ОТП Банк посів місце №1 серед банків в Україні, пропонуючи найпривабливіші умови кредитування та підтримки аграріїв, а також глибоке знання аграрної специфіки.

СЕРЕДНІЙ ТА МАЛИЙ БІЗНЕС

ОТП Банк приділяє велику увагу співпраці з малими та середніми компаніями, тому цей напрямок є фокусом розвитку останніх років. Розуміючи потреби клієнтів цього сегменту, ОТП Банк започаткував ланку миттєвих продуктів фінансування, основною перевагою яких є скоринговий підхід до аналізу, відсутність застави та швидкість прийняття рішення. Таким чином, для оформлення овердрафту «Гостинний» достатньо лише фінансової звітності. Рішення можливо отримати за 1 день, а гроші на рахунок – за 3 дні. Рішення щодо надання тендерної гарантії «Миттева» може бути отримано протягом 2 годин, а для випуску гарантії клієнт не повинен відвідувати відділення Банку. Ці продукти надаються на беззаставній основі, що суттєво прискорює та спрощує їх оформлення. Так, на кінець минулого року 1 078 позичальників оформили овердрафт «Гостинний», 131 клієнт скористався продуктом тендерна гарантія «Миттева». Протягом 2018 року всього було залучено 3 106 нових клієнтів СМБ.

Наступного року ОТП Банк планує суттєво розширити ланку миттєвих беззаставних продуктів фінансування клієнтів середнього та малого бізнесу, розвивати дистанційні сервіси та підтримувати високу якість обслуговування на європейському рівні.

Протягом 2018 року всього було залучено 3 106 нових клієнтів СМБ.

СЕРВІС

Банк має на меті реалізувати стратегію побудови довготривалих та взаємовигідних відносин з корпоративними клієнтами. В частині пасивних продуктів та РКО ОТП Банк орієнтується як на розробку комплексних продуктових пропозицій та постійне їх вдосконалення, так і використовує індивідуальний підхід до кожної угоди і до кожного клієнта з урахуванням його потреб.

Лінійка тарифних пакетів Банку розроблена для задоволення потреб компаній різних сегментів та обсягів виручки, серед яких тарифні пакети для компаній, що здійснюють зовнішньо-економічну діяльність (ТП «Міжнародний»), для аграріїв (ТП «ОТП Агро»), середнього та малого бізнесу (ТП «Бізнес ліга+» та ТП «Вигідний+»). В 2018 році ОТП Банк запропонував своїм клієнтам два нових тарифних пакети: ТП «Комфортний», розрахований для компаній з виручкою до 5 млн грн та тарифний пакет «ОСББ». Нові тарифні пакети включають в себе зручний набір необхідних малому бізнесу послуг (платежі, касові операції, картки) за вигідними та прозорими тарифами, що дозволяють клієнтам чітко планувати свої витрати та концентруватися на розвитку бізнесу.

У частині депозитних продуктів у 2018 році разом із традиційними строковими депозитними продуктами популярністю користувалася послуга нарахування винагороди на залишки коштів на поточних рахунках. Завдяки своїй зручності та гнучкості цей продукт став альтернативою строковому депозиту для тих клієнтів, що зацікавлені у розміщенні коштів на строк до 1 місяця, адже він не вимагає від клієнта додаткових перерахувань з поточного рахунку та підписання додаткових документів.

Завдяки зростанню клієнтської бази та професійному підходу обсяг депозитного портфеля банку на кінець 2018 року досяг 14.9 млрд грн.

Лінійка пасивних продуктів Банку включає в себе ряд продуктів та послуг, покликаних не тільки забезпечити комфортний щоденний бізнес клієнта (РКО, валютні операції, депозити тощо), а й допомогти йому в здійсненні специфічних функцій та угод:

- рахунки Ескроу,
- послуги розрахункового банку для платіжних систем,
- відкриття рахунку з особливим номером за бажанням клієнта,
- відкриття та супроводження рахунку зі спеціальним призначенням та контролем цільового використання коштів,
- налаштування мультиклієнта (робота з рахунками кількох компаній в одному вікні) в системі Клієнт-Банк,
- продукти cash management – регулярні платежі, прийняття готівки на рахунки юридичних осіб від фізичних осіб, у т. ч. за реєстрами, інкасація та доставка готівки, оплата візових платежів на користь посольств тощо).

Також Банк постійно працює над вдосконаленням операційних процесів обслуговування клієнтів. У 2018 році в режим *paperless* переведено надання документів, які підтверджують здійснення валютних платежів клієнтів, що забезпечило значну оптимізацію процесу валютного контролю, оперативне прийняття рішень та проведення операцій з боку Банку.

У грудні 2018 року Банк розпочав проект по створенню нового Клієнт-банку для юридичних осіб. У другому півріччі 2019 року корпоративні клієнти зможуть користуватись сервісами дистанційного обслуговування у новому, зрозумілому без додаткових інструкцій, лаконічному дизайні як на екранах комп'ютерів, так і в мобільному додатку. У новому Клієнт-банку планується реалізувати, крім стандартної функціональності, можливість оформлювати дистанційно банківські продукти та отримувати консультації онлайн. Велику увагу при розробці нового Клієнт-банку приділяється інформаційному захисту та стабільності роботи системи.

З метою забезпечення більшого комфорту для клієнтів Банком разом із компанією Deloitte була розроблена концепція нової Едвайзінгової Платформи для юридичних осіб. Даний сервіс почне свою роботу у першому півріччі 2019 року та допоможе клієнтам отримувати оперативну кваліфіковану консультацію щодо продуктів, послуг, необхідних документів для здійснення операцій, інформаційну підтримку по роботі з Клієнт-банком, допомогу при виборі банківського продукту або сервісу та отримати іншу користь швидко допомогу.

Фінансові результати та досягнення роздрібної бізнес-лінії

ДОТРИМУЮЧИСЬ СТРАТЕГІЇ НАРОЩУВАННЯ ОБСЯГІВ БІЗНЕСУ ТА ЗБІЛЬШЕННЯ ДОЛІ РИНКУ, ОСНОВНИМ ПРІОРИТЕТОМ ОСТАННІХ РОКІВ У СЕГМЕНТІ РОЗДРІБНОГО БІЗНЕСУ БУЛО ЗБІЛЬШЕННЯ ОБСЯГІВ СПОЖИВЧОГО КРЕДИТУВАННЯ. ОТП БАНК У 2018 РОЦІ ЗБІЛЬШИВ ПОРТФЕЛЬ СПОЖИВЧИХ КРЕДИТІВ УДВІЧІ – ІЗ 2.6 ДО 5 МЛРД ГРН ТА ВИДАВ РЕКОРДНУ СУМУ СПОЖИВЧИХ КРЕДИТІВ – 5.9 МЛРД ГРН.

Також одним із пріоритетних завдань роздрібного бізнесу було нарощування клієнтської бази за рахунок фокусування на залученні зарплатних проектів. Наразі портфель активних зарплатних карток становить майже 200 000 штук.

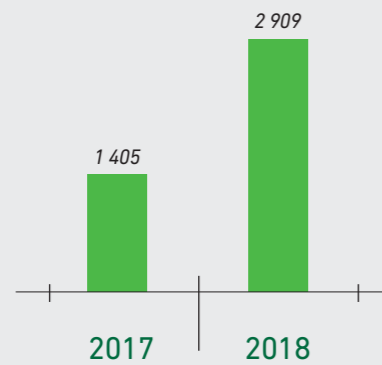
Висока якість сервісу є квінтесенцією розвитку роздрібного бізнесу ОТП Банку. 2018 рік позначився динамічним розвитком premium та private banking сегментів – приріст склав 45% до минулого року. Саме клієнторієнтованість, якість сервісу, доступність продуктів та послуг залишаються запорукою побудови довгострокових відносин з клієнтами.

“ ОТП Банк у 2018 році збільшив портфель споживчих кредитів удвічі – з 2.6 до 5 млрд грн та видав рекордну суму споживчих кредитів – 5.9 млрд грн.

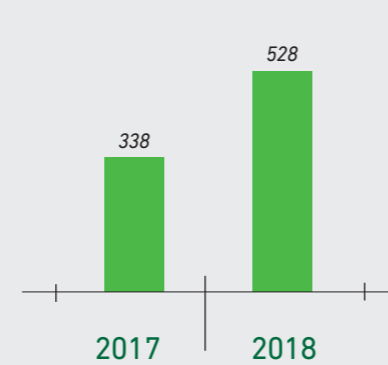
При цьому ОТП Банк не збільшував мережу відділень, що стало мотивуючим викликом у підвищенні ефективності мережі продажів, стимулом в досягненні стратегічних цілей без додаткових капіталовкладень та витрат. Саме впровадження діджиталізації сервісів Банку, таких як онлайн-спілкування з клієнтом за допомогою чату та чат-боту, удосконалення інтернет-банкінгу, оснащення зон самообслуговування відділень платіжними депозитними терміналами та іншим цифровим обладнанням, дозволило збільшити обсяги та покращити якість обслуговування клієнтів.

Вдосконалення продуктової лінійки та сервісів, слідування європейським стандартам обслуговування клієнтів, побудова довгострокових партнерських відносин з клієнтами та постійне підвищення ефективності діяльності стали основою у зростанні портфеля клієнтів. За два роки кількість активних клієнтів роздрібного бізнесу зросла вдвічі, що є підґрунтям для подальшого успішного розвитку та збільшення частки ринку.

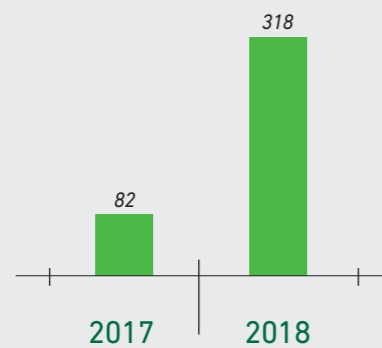

ПОРТФЕЛЬ POS-КРЕДИТІВ
у млн грн**4 720** МЛН

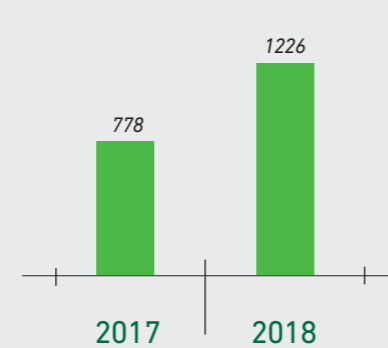
НОВИХ ВИДАЧ

ПОРТФЕЛЬ КРЕДИТІВ ГОТІВКОЮ
у млн грн**752** МЛН

НОВИХ ВИДАЧ

ПОРТФЕЛЬ КРЕДИТІВ
НА ПРИДБАННЯ АВТО
у млн грн**388** МЛН

НОВИХ ВИДАЧ

ПОРТФЕЛЬ КРЕДИТНИХ
КАРТОК
у млн грн**200** ТИС.

КРЕДИТНИХ КАРТОК

“

За два роки кількість активних клієнтів роздрібного бізнесу зросла вдвічі, що є підґрунтям для подальшого успішного розвитку та збільшення частки ринку.

ГОЛОВНИЙ ОРІЄНТИР РОЗВИТКУ РОЗДРІБНОГО БІЗНЕСУ – КЛІЄНТ І ЙОГО ПОТРЕБИ, ДОТРИМАННЯ ВИСОКИХ СТАНДАРТІВ СЕРВІСУ ТА ПРОСТОТИ І ДОСТУПНОСТІ БАНКІВСЬКИХ ПРОДУКТІВ І ПОСЛУГ

ОТП БАНК У 2018 РОЦІ:

МИ ОБСЛУГОВУЄМО ПОНАД

1 000 000

КЛІЄНТІВ-ФІЗИЧНИХ ОСІБ

10%

НАЙБІЛЬША ЧАСТКА
РИНКУ КЛІЄНТІВ ІТ

55% депозитів клієнти відкривають онлайн

Інтернет-банкінгом OTP Smart користуються понад 300 000 осіб

5,3 МЛРД ГРН

СУМА ЗАОЩАДЖЕНЬ
ФІЗИЧНИХ ОСІБ
У ГРИВНІ

5,9 МЛРД ГРН

СУМА ВИДАНИХ
СПОЖИВЧИХ КРЕДИТІВ
ФІЗИЧНИМ ОСОБАМ

192 000

ПОРТФЕЛЬ ЗАРПЛАТНИХ
КАРТОК

80%

ЗБІЛЬШЕННЯ ОБСЯГІВ
РОЗРАХУНКІВ
ПЛАТІЖНИМИ
КАРТКАМИ

23 МЛН ГРН

ЕФЕКТИВНІСТЬ
МЕРЕЖІ: НАЙВИЩИЙ
РІВЕНЬ ДОХОДУ НА
ОДНЕ ВІДДІЛЕННЯ

НА 43%

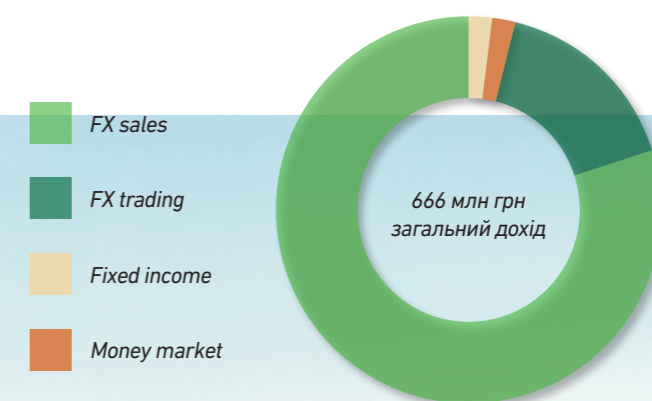
ЗРОСЛА КІЛЬКІСТЬ
КЛІЄНТІВ PREMIUM
BANKING

Фінансові результати та досягнення казначейства

У 2018 році висококонкурентне середовище у сфері валютнообмінних послуг продовжувало тиск на рівень маржі. У той же час більш суворі вимоги валютного контролю сприяли підвищенню витрат на комплаєнс та вдосконалення технологічного забезпечення.

У 2018 році доходи казначейства збільшилися на 167%, що стало результатом збалансованого зростання портфеля послуг, що включає торгівлю для власних потреб та за клієнтськими заявками. Ріст був зумовлений насамперед постійним зростанням обсягів операцій із новими та існуючими клієнтами, стабільним збільшенням обсягів українського валютного ринку та поліпшенням розміру спредів. Доходи від торгових операцій збільшувались менш помітно, фокусуючись на торгівлі в «м'яких» валютах.

ДОХОДИ В РОЗРІЗІ ПРОДУКТІВ
у млн грн

Конкурентні ризики

БОРІТЬБА ЗА КЛІЄНТІВ СЕРЕД ФІНАНСОВИХ КОМПАНІЙ НА РИНКАХ, НА ЯКИХ ПРАЦЮЄ ОТП БАНК, Є ІНТЕНСИВНОЮ. НА ЛОЯЛЬНІСТЬ ТА УТРИМАННЯ КЛІЄНТІВ МОЖЕ ВПЛИВАТИ ЦІЛИЙ РЯД ФАКТОРІВ, СЕРЕД ЯКИХ:

- нові технології або послуги, що пропонують конкуренти Банку;
- відносні рівні послуг та ціни;
- основні параметри продуктів та послуг;
- репутація Банку;
- дії, вжиті нашими конкурентами.

Конкуренція може також зменшити чистий процентний дохід та прибуток, а також негативно вплинути на результати діяльності Банку. ОТП Банк визначає та оцінює конкурентні ризики як частину загального процесу управління ризиками. Банківські продукти та послуги регулярно оцінюються у порівнянні з існуючими та потенційними конкурентами. Крім того, Банк систематично проводить огляд ризиків, притаманних продуктам та послугам. Процес визначення щорічної стратегії Банку також відіграє невід'ємну роль в управлінні конкурентним ризиком.

Казначейство пропонує широкий спектр продуктів і послуг державним та приватним компаніям, а також інституційним інвесторам:

- валютні угоди «спот» та «форвард» для корпоративних та роздрібних клієнтів;
- валютні свопи, різноманітні інструменти грошового ринку;
- репо для фінансових установ.

У стратегії та роботі казначейства керується власним баченням, а саме: «Бути одним із найнадійніших та найуспішніших казначейств в Україні».

Дві стратегічні мети:

- стати лідером у сфері надання фінансових послуг, основною цінністю яких є високопрофесійна експертиза;
- стати основним партнером клієнтів корпоративної, роздрібною лінії, клієнтів преміум-сегменту, а також їхнього бізнесу.

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ

НАША СТРАТЕГІЯ	ДОСЯГНЕННЯ У 2018-МУ	ПРІОРИТЕТИ НА 2019-Й
У сфері торгівлі продуктами з фіксованою доходністю зберегти провідні позиції первинного дилера по операціях з ОВДП серед комерційних банків.	Відносна стабільність доходів, отриманих від продажу продуктів з фіксованим доходом, у порівнянні з попереднім роком, зважаючи на зниження комісій та конкурентне середовище.	Продовження розвитку нового бізнесу і поглиблення відносин з існуючими клієнтами.
Стати провідним постачальником послуг з хеджування валютних ризиків для корпоративних клієнтів.	Збільшення прибутку за умови продовження інвестування у технології з метою покращення обслуговування наших клієнтів і зниження витрат.	Концентрація на валютних форвардах (з поставкою та без поставки) для клієнтів МСБ шляхом зменшення розміру мінімального тікета.
Вдосконалення онлайн-обслуговування клієнтів шляхом посилення його ефективності.	Постійне інвестування коштів у технологічні рішення через платформу Client-bank та OTP Smart.	Зменшення часу обробки заявок клієнтів шляхом розробки та впровадження Торгової Платформи для клієнтів.

Доходи казначейства збільшилися на 167%, що стало результатом збалансованого зростання портфеля послуг.

Майбутнє Банку. Діджиталізація та дистанційні канали продажу

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПРОЦЕС НЕВПИННО РОЗВИВАЄТЬСЯ, ФОРМУЮЧИ ПРИ ЦЬОМУ ВИМОГИ КЛІЄНТІВ ДО СУЧАСНОГО БАНКІНГУ. ВСЕ БІЛЬШЕ КЛІЄНТІВ ВІДДАЮТЬ ПЕРЕВАГУ ДИСТАНЦІЙНОМУ ОБСЛУГОВУВАННЮ ТА ШВИДКОМУ ВИРІШЕННЮ ФІНАНСОВИХ ПИТАНЬ ОНЛАЙН. У 2018 РОЦІ ОТП БАНК ВЗЯВ ЗА ОСНОВУ РОЗВИТОК ДИСТАНЦІЙНИХ КАНАЛІВ ОБСЛУГОВУВАННЯ, ПРАГНУЧИ ЗАДОВОЛЬНИТИ ПОТРЕБИ КЛІЄНТІВ ЩОДО ШВИДКОГО ТА ЗРУЧНОГО ОТРИМАННЯ ПОСЛУГ.

З 2017 року ОТП Банк на основі технології розпізнавання голосу створив інтерактивний IVR. Робот «Леся» розуміє запити клієнтів та самостійно надає відповіді на поширені запитання, включаючи інформацію по карткових або кредитних рахунках клієнта.

Взявши за основу успішні результати обслуговування клієнтів у телефонному режимі, Банк продовжив вдосконалювати процеси автоматичного обслуговування клієнтів.

Наприкінці 2018 року впроваджено сервіс надання консультацій клієнтів в онлайн-чаті та найпоширеніших месенджерах (Telegram, Viber, Facebook Messenger). У чаті на більшість запитань відповідь також може надати робот «Леся», дозволивши операторам зосередитись на вирішенні більш складних запитів клієнтів.

Робот «Леся» була також відзначена і колегами по «цеху» в рамках практичної конференції «Найкращі практики обслуговування клієнтів», організатором якої виступає Всеукраїнська Асоціація Контактних Центрів. Доклад на тему «Голосовий бот Леся: міфи і реальність» отримав винагороду як «Кращий кейс конференції».

ОТП Банк продовжив удосконалювати інтернет-банкінг, реалізовано нові можливості веб-версії та мобільних додатків системи інтернет-банкінгу для фізичних осіб OTP Smart для операційних систем Android і iOS, покращено UI/UX додатки, основні з яких: вхід за відбитком пальця, проведення операції в один клік, валютнообмін.

Також в 2018 році було запроваджено інтернет-банкінг для клієнтів-ФОП OTP Business, що стало передумовою впровадження революційного рішення для фізичних осіб-підприємців – OTP Evolute.

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ,
ЯКЕ БАЗУЄТЬСЯ НА КРАЩИХ
МІЖНАРОДНИХ ПРАКТИКАХ
ТА ДОСВІДІ УСПІШНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В УКРАЇНІ, Є ОБОВ'ЯЗКОВИМ
ЕЛЕМЕНТОМ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ
БАНКУ ТА ЗАПОРУКОЮ СТАБІЛЬНОГО
РОЗВИТКУ

Система управління ризиками

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В БАНКУ

Управління ризиками, яке базується на кращих міжнародних практиках та досвіді успішної діяльності в Україні, є обов'язковим елементом стратегії розвитку Банку та запорукою стабільності розвитку.

Основи управління ризиками закладені в стратегії управління ризиками. Першочерговою ціллю управління ризиками в Банку визначено виважені оцінка та прийняття ризику, що дозволяє досягнути запланованого прибутку, забезпечуючи достатній рівень капіталу в середньо- та довгостроковій перспективі, з урахуванням зміни бізнес-циклів та настання можливих несприятливих умов на ринку.

Стратегія управління ризиками визначає засади управління всіма видами ризику, які ідентифіковані Банком, а саме: кредитним ризиком, в тому числі ризиком країни, ризиком ліквідності, ринковими ризиками в банківському та торговому портфелі, й операційним ризиком, в тому числі юридичним ризиком, ризиком репутації та ризиком інформаційних технологій. Щорічно Банком оновлюються політики та положення щодо управління кожним з видів ризику, якими встановлюються ліміти та нормативні значення для уникнення надмірної волатильності та концентрації ризиків, які знаходяться поза межами оптимального співвідношення ризику та доходності, а також процедури щодо управління кожним з видів ризику.

В Банку створена та функціонує комплексна система управління ризиками, яка забезпечує постійний аналіз, управління та контроль за ризиками, на які наражається Банк в своїй операційній діяльності, та надає змогу приймати виважені рішення щодо розміру ризик-апетиту Банку, його відповідності умовам на ринку та бізнес-стратегії Банку. Для управління ризиками в Банку створе-

но постійно діючий підрозділ з управління ризиками, який підпорядковується та підзвітний Наглядовій раді Банку.

Ключова функція в організаційній структурі управління ризиками належить Наглядовій раді, яка визначає та затверджує стратегію управління ризиками, вимоги щодо функціонування системи внутрішнього контролю у Банку, політики та процедури управління всіма видами ризику, а також процедури Банку на випадок настання кризи чи подій, що потребують відновлення діяльності, організаційну структуру управління ризиками, необхідність та достатність ресурсів для управління ризиками, здійснює контроль через отримання регулярної інформації щодо профілю ризику Банку.

Правління Банку, як найвищий виконавчий орган Банку, покликане забезпечити впровадження рішень Наглядової ради щодо системи управління ризиками та реалізації бізнес-стратегії та планів Банку з дотриманням вимог і обмежень ризик-апетиту Банку. За рішення Наглядової ради для управління кредитним ризиком та ризиками ліквідності і ринковими ризиками в Банку створено, відповідно: Кредитний комітет та Комітет з управління активами і пасивами, діяльність яких визначається відповідними процедурами та регламентами. Серед ключових комітетів, створених Правлінням Банку для впровадження системи управління ризиками, варто відзначити Комітет по роботі з проблемною заборгованістю, Моніторинговий та Резервний комітети, а також

Комітет з управління операційними ризиками. Регулярна перевірка та оцінка ефективності функціонування системи управління ризиками в Банку здійснюється підрозділом внутрішнього аудиту Банку.

Обов'язковим елементом комплексного управління ризиками в Банку та управління кожним з видів ризику є стрес-тестування, яке регулярно проводиться підрозділом Банку з управління ризиками для визначення готовності Банку, достатності його капіталу та ліквідних фінансових активів для провадження операційної діяльності без порушення нормативів, встановлених НБУ, при раптовому настанні несприятливої макроекономічної ситуації.

Система управління ризиками Банку є складовою частиною системи управління ризиками міжнародної банківської групи ОТП Банку, що надає можливість для обміну досвідом та кращими світовими практиками, а також постійного розвитку і вдосконалення системи управління ризиками Банку. Крім того, підрозділи з управління ризиками материнського Банку ОТП Групи виконують функцію незалежного контролю та підтвердження якості статистичних моделей оцінки ризику, правил і процедур оцінки та управління ризиками.

Вагомим доказом ефективності системи управління ризиками Банку є оцінка стійкості, що проводив Національний банк України в 2018 році. Несприятливий сценарій макроекономічного розвитку не призводить до погіршення платоспроможності Банку, Банк має в своєму розпорядженні достатній рівень капіталу для продовження стійкого розвитку та виконання своїх зобов'язань при значних негативних змінах ринкових умов.

УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ

Кредитний ризик – це ризик втрат Банку в результаті несвоєчасного або неповного виконання зобов'язань з погашення заборгованості контрагентом Банку. Кредитний ризик – найбільш суттєвий ризик для капіталу Банку. Банк не в змозі повністю уникнути цього виду ризику при кредитуванні, тому ключовим є саме процес управління, який складається з послідовних етапів: ідентифікації та визначення, оцінки та вимірювання ризику, безпосереднього прийнят-

тя ризику та його мінімізації, та врешті моніторинг і контроль за профілем ризику та тенденціями щодо його розвитку.

Стратегія управління ризиками, кредитна політика та політики управління кредитним ризиком, в тому числі моніторингу, роботи з забезпеченням та проблемною заборгованістю дають визначення кредитному ризику, критеріям кредитоспроможності та платоспроможності для індивідуальної заборгованості, встановлюють нормативи та ліміти для управління кредитним ризиком на рівні портфеля. Детальні вимоги щодо кредитної угоди встановлюються в стандартах продуктів, які оновлюються на регулярній основі, проте не рідше одного разу на рік.

Основу оцінки та вимірювання кредитного ризику становлять моделі рейтингування для контрагентів, які готують та надають фінансову звітність і скорингові моделі для інших контрагентів, які дозволяють розподілити контрагентів на класи згідно з величиною вірогідності кредитного ризику по кожному з таких класів. Моделі оцінки кредитного ризику дозволяють приймати виважені рішення щодо розміру очікуваних збитків і необхідного співвідношення дохідності та ризику, уникати тих класів очікуваних кредитних ризиків, за якими дохід не є адекватним, або ж розмір ризику знаходиться в занадто широкому діапазоні поза межами контролю зі сторони Банку.

Кожному з класів кредитного ризику контрагентів відповідають певні підходи щодо максимально дозволеного розміру заборгованості, методів мінімізації очікуваних збитків, в тому числі через вимоги щодо забезпечення заборгованості, та розрахунку розміру очікуваних кредитних збитків. Всі моделі проходять обов'язкове документування, бек-тестування та валідацію відповідними підрозділами ОТП Банку в Угорщині. При аналізі контрагента обов'язковим є визначення групи пов'язаних контрагентів на основі ознак контролю, виходячи зі структури власності та управління та/або суттєвих економічних взаємозалежностей.

Прийняття ризику супроводжується системою компетенцій та повноважень щодо кредитного ризику,

“ Банк приділяє особливу увагу процесу постійного моніторингу та ранньої ідентифікації проблемної та потенційно проблемної заборгованості.

яка в залежності від розміру заборгованості по кредитній угоді складається з колегіальних органів та індивідуальних повноважень. Найвищим колегіальним органом Банку, що здійснює управління кредитним ризиком, є Кредитний комітет, який створений згідно з рішенням Наглядової ради Банку. Кредитний комітет наділений компетенцією делегувати частину своїх повноважень щодо прийняття рішення по кредитному ризику кредитним комітетам нижчого рівня та окремим посадовим особам, відповідальним за прийняття ризику.

Непорушними принципами прийняття рішення є обов'язкова присутність представників підрозділу з управління ризиками та наявність у них права «вето» в разі, якщо рішення призведе до порушення ризик-апетиту Банку або лімітів ризику. При прийнятті рішення окремими посадовими особами з кредитними повноваженнями необхідним є дотримання принципу «4 очей» та одностайного погодження. За стандартними продуктами для роздрібних клієнтів з мінімальними сумами заборгованості функціонує система автоматичного прийняття рішення, яка налаштовується, підтримується та контролюється представниками підрозділу з управління ризиками. При прийнятті ризику обов'язково проводиться ідентифікація інсайдерів, пов'язаних осіб з Банком, перевірка умов рішення щодо відповідності стандартам продукту та ринковим умовам і утримання особами, власниками кредитних повноважень, від голосування в разі наявності конфлікту інтересів.

Мінімізація кредитного ризику на рівні кожного окремого контрагента передбачає відповідність встановленим політикам, процедурам та стандартам максимального розміру кредитного зобов'язання/

боргового навантаження, строків погашення, рівня покриття забезпеченням.

Управління кредитним ризиком на рівні портфеля кредитів передбачає диверсифікацію ризику й обмеження щодо найбільш схильних до надмірних ризиків сегментів портфеля та відбувається за допомогою системи лімітів, встановлених кредитною політикою Банку, щодо мак-

симально допустимої концентрації заборгованості на рівні країни, валюти, галузі економіки, певного продукту та групи пов'язаних контрагентів.

Банк приділяє особливу увагу процесу постійного моніторингу та ранньої ідентифікації проблемної та потенційно проблемної заборгованості. На регулярній основі проводиться оцінка фінансового стану контрагента та аналіз його поведінки згідно з поведінковими моделями, статус обслуговування заборгованості, відбувається збір інформації з зовнішніх джерел щодо змін у складі учасників контрагента, порушення процедури банкрутства, значних судових розглядів матеріального характеру, статусу обслуговування боргу згідно з даними кредитних бюро та Кредитного реєстру, заборгованості з податків та/або інших обов'язкових платежів, публічної інформації, яка має негативний вплив на репутацію контрагента.

Система раннього реагування складається з декількох стадій, які визначають ймовірність виникнення проблемної заборгованості, та, відповідно, визначають заходи, в тому числі превентивного характеру, які необхідно застосувати для попередження виникнення проблемної заборгованості або зниження очікуваних збитків від проблемної заборгованості. Система моніторингу та ранньої ідентифікації проблемної та потенційно проблемної заборгованості інтегрована в систему оцінки очікуваних збитків від знецінення фінансових активів згідно з Міжнародними стандартами з фінансової звітності. Процес моніторингу та оцінки резервів на покриття кредитного ризику знаходиться під контролем Моніторингового та Резервного комітету відповідно.

Робота з врегулювання проблемної заборгованості проводиться підрозділами по роботі з проблемною

заборгованістю, які незалежні від бізнес-підрозділів та підрозділів з управління ризиками, що приймали рішення при видачі кредитних коштів. За аналогією щодо ієрархії Кредитного комітету, найвищим колегіальним органом є Комітет по роботі з проблемною заборгованістю, створений рішенням Правління Банку, з підпорядкованою системою комітетів нижчого рівня та/або посадових осіб з кредитними повноваженнями. Робота комітетів та осіб з кредитними повноваженнями базується на праві «вето» представників підрозділу з управління ризиками та однакості рішення відповідно до принципу «4 очей». У роботі з масовим сегментом роздрібних клієнтів переважають стандартні продукти та процедури врегулювання заборгованості залежно від продукту та терміну невиконання зобов'язань, в той час, як для клієнтів корпоративного сегменту властивим є сценарний аналіз з вибором сценарію, який призведе до максимального погашення заборгованості з урахуванням стану взаємовідносин з контрагентом, вартості та стану забезпечення, стану претензійно позовної роботи та вартості грошей у часі.

Активи Банку в 2018 році зросли на 10% – до майже 33 млрд грн, при цьому відбулася зміна структури активів, яким властивий кредитний ризик. Залишки за коштами, розміщеними в інших банках та цінних паперах, портфель яких на 77% становлять депозитні сертифікати Національного банку України та на 23% облігації державної внутрішньої позики, зменшилися на 18% – до 7.3 млрд грн. Скорочення обсягів відбулося за рахунок зменшення частки коштів, розміщених в іноземній валюті в інших банках країн, що входять в ОЕСР, шляхом абсорбції структурно вільної ліквідності для збільшення кредитного портфеля Банку. В результаті цих змін скоротилась частка активів, яким властивий ризик країни, до 33% від портфеля коштів, розміщених в інших банках та цінних паперах. Кредитний портфель Банку, до вирахування резервів під покриття кредитного ризику, зріс на 17% за 2018 рік та на 26% після вирахування резервів, що відображає одночасне покращення якості портфеля та ефект від постійного зменшення обсягу проблемної та потенційно проблемної заборгованості.

Зростання портфеля кредитів корпоративного бізнесу забезпечило 31% росту кредитного портфеля Банку. Кредитна якість портфеля кредитів, наданих корпоративним клієнтам, продовжує поліпшуватись: проблемна заборгованість становить 82% портфеля кредитів, понад 90% якої має рейтинг краще або на рівні 6 по 8-бальній шкалі рейтингування, тобто без будь-яких ознак погіршення кредитоспроможності протягом 1 року та без ознак потенційно проблемної заборгованості згідно з системою раннього реагування та моніторингу. Більш як 99% проблемної заборгованості обслуговується корпоративними позичальниками відповідно до графіків, погоджених кредитними угодами без прострочення понад 7 днів.

Кредитний неproblemний портфель корпоративного бізнесу є достатньо диверсифікованим щодо концентрації ризику одного контрагента, групи пов'язаних контрагентів. Заборгованість 20 найбільших груп пов'язаних контрагентів-позичальників Банку становить 38% станом на кінець 2018 року та зменшилась на 6 відсоткових пунктів протягом року. Показник «великих кредитів», заборгованості групи пов'язаних контрагентів, що перевищує 10% регулятивного капіталу Банку, норматив кредитного ризику НБУ Н8 станом на кінець звітнього періоду становить лише 15%, при максимальному нормативному значенні не більш як 800%.

З огляду на галузеву розбивку портфеля корпоративних кредитів, 42% позик надано підприємствам сфери торгівлі, частка яких зменшується. Активно розвивається сектор сільського господарства, частка якого вже досягла позначки в 14% і має потенціал до продовження зростання. При цьому частка найбільш волатильних та схильних до змін бізнес-циклів індустрій, а саме будівництва і операцій з нерухомістю та добувної галузі і металургії, зменшується та наближається до 10%. Ці галузі економіки продовжують залишатися серед заборонених/небажаних для кредитування в кредитній політиці Банку.

Як реакція на жорстку монетарну політику Національного банку України та наявні запаси структурної надлишкової ліквідності в іноземній валюті станом на початок звітнього періоду, зросла частка валютної заборгованості до понад 40%, лівова частина якої – це кредити в доларах США. З послабленням монетарної політики НБУ та зменшенням процентних ставок через інструмент трансмісії частка валютної заборгованості стабілізується на досягнутому рівні та матиме тенденцію до поступового зниження за рахунок росту кредитування в гривні.

Очікуванні збитки від виникнення подій кредитного ризику становлять близько 2% від проблемної заборгованості за кредитами корпоративних клієнтів. Проблема кредитна заборгованість корпоративних клієнтів покрита резервами на близько 60%, що відповідає історичним показникам з врегулювання проблемної заборгованості на рівні 40% від суми заборгованості.

Якість портфеля нових кредитів роздрібного бізнесу залишилась на стабільно високому рівні за рахунок коротких строків кредитування та покращенню платоспроможності населення через зростання номінальних та реальних доходів. Левову частку росту портфеля роздрібних кредитів становлять споживчі кредити в точках продаж, які зросли більш ніж вдвічі за 2018 рік, проте частка проблемних кредитів яких не перевищує 2%. Активними темпами зростали ліміти на кредитні картки, в яких частка проблемних кредитів близько 3%. Поступово збільшується обсяг автокредитів, які становлять понад 5% портфеля кредитів роздрібного бізнесу. Варто відмітити

відмінну якість нових видач, адже за останні 2 роки не було випадків виникнення проблемної заборгованості серед автокредитів.

Банк продовжив скорочення обсягів проблемної та потенційно-проблемної кредитної заборгованості. Протягом року обсяг проблемних активів зменшився з близько 9.3 млрд грн до 7.3 млрд грн. 80% врегульованих обсягів проблемної та потенційно проблемної заборгованості було за рахунок прода-

жу третім особам та списання заборгованості, 20% – шляхом погашення згідно з умовами договорів реструктуризації.

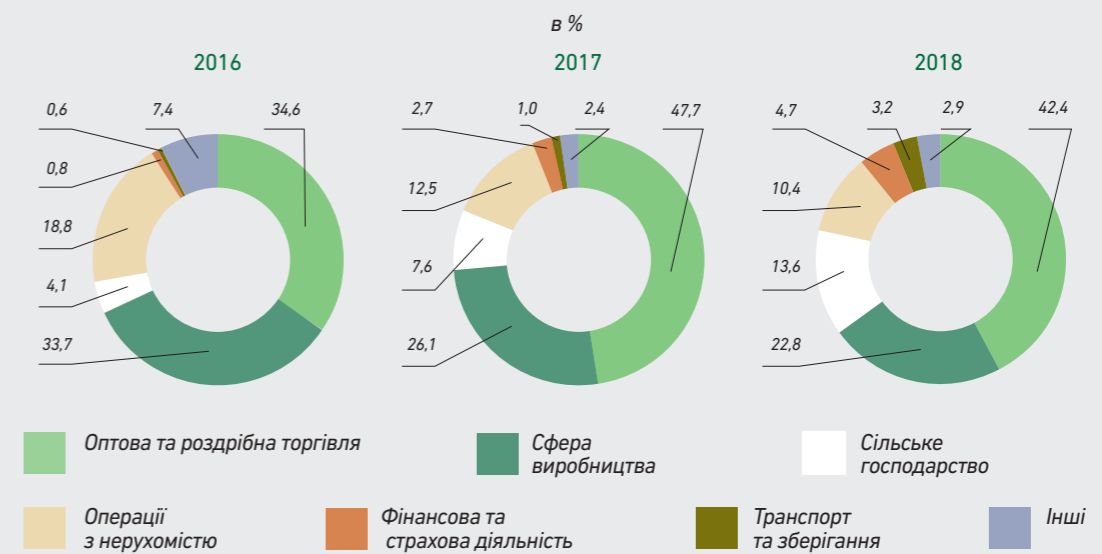
Відрахування в резерви на покриття кредитних ризиків за результатами року становили до 1% від кредитного портфеля протягом року та відображають тенденцію до покращення профілю якості кредитного портфеля.

“ Кредитний портфель банку, до вирахування резервів під покриття кредитного ризику, зріс на 17% за 2018 рік.

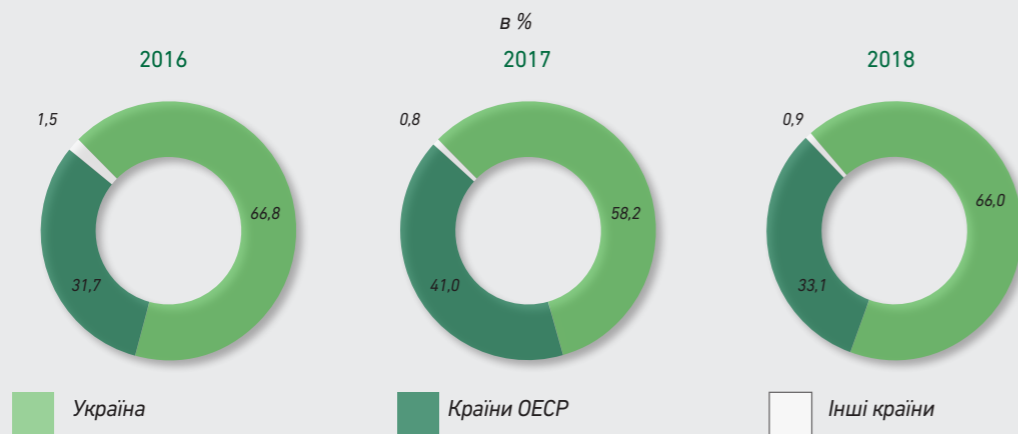
КРЕДИТНО-ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОРТФЕЛЬ

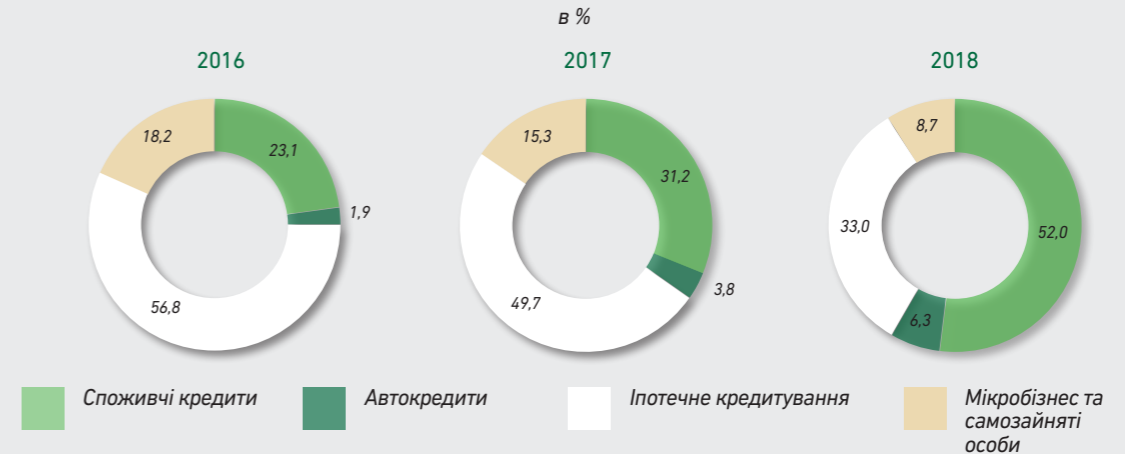
КРЕДИТИ, НАДАНІ КОРПОРАТИВНИМ КЛІЄНТАМ

КОШТИ В БАНКАХ ТА ІНВЕСТИЦІЇ В ЦІННІ ПАПЕРИ

КРЕДИТИ, НАДАНІ РОЗДРІБНИМ КЛІЄНТАМ

УПРАВЛІННЯ РИЗИКОМ ЛІКВІДНОСТІ ТА РИНКОВИМИ РИЗИКАМИ

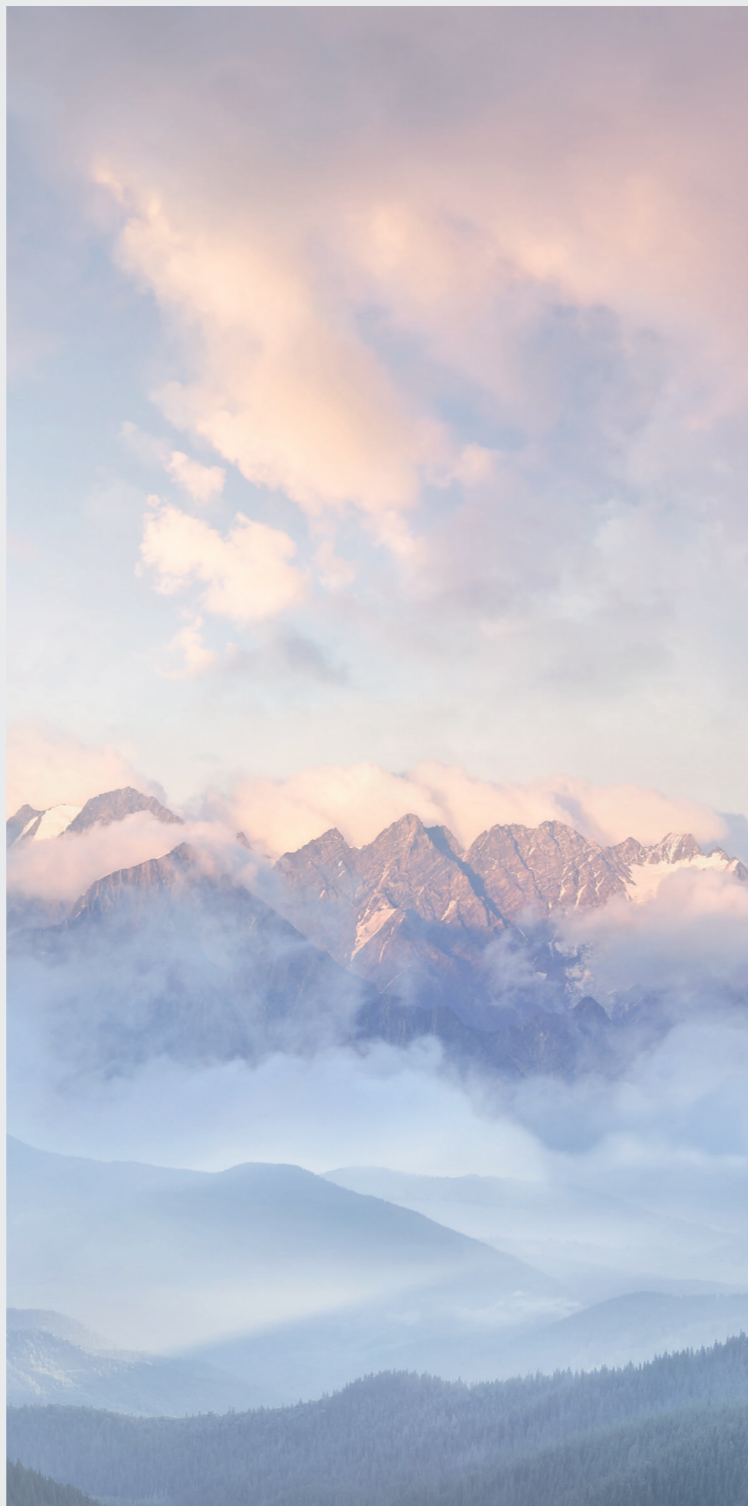
Ризик ліквідності – це ризик неспроможності Банку виконати свої зобов'язання в належні терміни без понесення значних додаткових витрат. Джерелом ризику можуть бути як зміни в строках та обсягах надходжень фінансових ресурсів, так і зміни кон'юнктури ринку, які впливають на вартість та можливість реалізації на ринку наявних фінансових активів в короткі терміни.

Ринковий ризик – це ризик понесення додаткових витрат або недоотримання доходу в результаті зміни курсів валют, процентних ставок та вартості фінансових інструментів. Управління ринковим ризиком здійснюється як для торгової книги (активи та зобов'язання, операції з якими здійснюються з метою отримання прибутку від короткострокових коливань у вартості цих активів та зобов'язань), так і для банківської книги (активи та зобов'язання, що не належать до торгової книги).

Найвищим колегіальним органом Банку, що здійснює управління ризиком ліквідності та ринковим ризиком, є Комітет з управління активами та пасивами, який створений відповідно до рішення Наглядової ради Банку.

Управління ризиком ліквідності відбувається на трьох рівнях. Оперативний рівень передбачає управління ліквідністю протягом операційного дня з метою забезпечення достатнього рівня ліквідних активів станом на початок та кінець операційного дня, з огляду на погоджений платіжний календар, а також включає контроль виконання та проходження платежів протягом операційного дня задля виявлення суттєвих незапланованих відхилень від прогнозованих сум витрат та надходжень для прийняття оперативних рішень щодо необхідності поповнення розміру ліквідних коштів.

Наступний рівень управління ліквідністю – це управління короткостроковою ліквідністю. Ключовими показниками на цьому рівні є норматив Національного банку України LCR та внутрішні показники достатності короткострокової ліквідності. Внутрішні показники ба-

зуються на спільній основі з нормативом LCR, а саме наявності високоліквідних активів для забезпечення потреб у коштах при настанні стресової ситуації та значному відтоку фінансування з Банку, з обов'язковим врахуванням прогнозів потреб бізнес-ліній щодо обсягів зростання портфеля фінансових активів з корекцією на тренд та сезонні фактори річних бізнес-циклів та потреб у коштах для його фінансування за умови звичайного перебігу ділової активності.

Управління короткостроковою ліквідністю за допомогою внутрішніх показників достатності ліквідності дозволяє підрозділам з управління ризиками та Комітету з управління активами та пасивами приймати виважені рішення щодо розміру портфеля високоліквідних активів, його структури та термінів розміщення коштів у фінансові активи, а також визначати процентну політику Банку щодо його фінансових активів та зобов'язань.

Значну роль в плануванні та управлінні короткостроковою ліквідністю відіграють моделі поведінки залишків коштів на рахунках клієнтів, які застосовуються для визначення очікуваних розмірів відтоків вкладів на різних часових проміжках протягом календарного року. Для управління ліквідністю проводиться постійний моніторинг та аналіз продуктової структури фінансових зобов'язань Банку, обсягів залучених та погашених коштів та їх вартості, а також концентрації вкладів по залишкових строках до їх погашення та групах пов'язаних контрагентів. Результати аналізу знаходять своє відображення в рішеннях щодо зміни структури портфеля високоліквідних активів.

Управління ліквідністю завершується на рівні управління середньо- та довгостроковою ліквідністю. Щорічно Комітет з управління активами та пасивами затверджує План фінансування Банку, в якому визначає пріоритети кредитно-інвестиційної стратегії та способи її фінансування. Окрім того, регулярно проводиться аналіз фінансових ринків та ринкової позиції Банку, а також здійснюється моніторинг індикаторів раннього реагування на настання кризи ліквідності та індикаторів необхідності запровадження Плану відновлення діяльності, в тому числі Плану фінансування в кризових ситуаціях.

Протягом 2018 року Банк продовжував утримувати достатній запас перевищення короткострокових активів над зобов'язаннями Банку, забезпечивши обсяг такого перевищення до 11 млрд грн, з урахуванням стабільної частини депозитів клієнтів. Банк встановив більш жорсткий внутрішній показник LCR, не менш як 110%, і станом на кінець 2018 року виконав цей показник, досягнувши рівня 116%.

Управління ринковими ризиками здійснюється на рівні торгової та банківської книги. У торговій книзі застосовуються ліміти, які враховують чутливість вартості фінансових інструментів в портфелі до зміни ринкових умов. З цією метою використовуються метрики BPV, VaR-ліміти, та ліміти типу «Stop Loss», що обмежують реалізований збиток у портфелі.

Управління ринковими ризиками в банківській книзі базується на вимірюванні розбалансованості (гепів та відкритих позицій) у сумах та строках перегляду ставок за фінансових активами і зобов'язаннями Банку та невідповідності базових процентних ставок або процентних індексів для різних видів фінансових інструментів.

ОТП Група встановила нульову толерантність до валютного ризику, тому Банк уникає відкритої валютної позиції в банківській книзі. Банк заклав відкрити валютну позицію в банківській книзі протягом 2017 року, тому впродовж 2018 року розмір відкритої валютної позиції визначався операціями в торговій книзі в межах лімітів, встановлених Національним банком України, станом на кінець 2018 року – не більше 5% від регулятивного капіталу. Схильність Банку до валютного ризику незначна: 16 млн грн та не перевищує 0.5% від регулятивного капіталу, в разі зміни курсів валют до гривні на +/- 10%.

Щодо процентного ризику в банківській книзі, підрозділ з управління ризиками розраховує чутливість чистого процентного доходу до зміни ринкових процентних ставок. Ризик-апетит Банку щодо процентного ризику в банківській книзі обмежується 20% економічної вартості капіталу, що залежить від дюрації портфеля фінансових інструментів Банку та шоків змін кривих доходності для кожної із значних валют, з якими працює Банк. Через фактич-

ну відсутність дієвих та економічно обґрунтованих інструментів для хеджування процентних ризиків управління процентним ризиком здійснюється Комітетом з управління активами та пасивами за рахунок управління структурою балансу Банку.

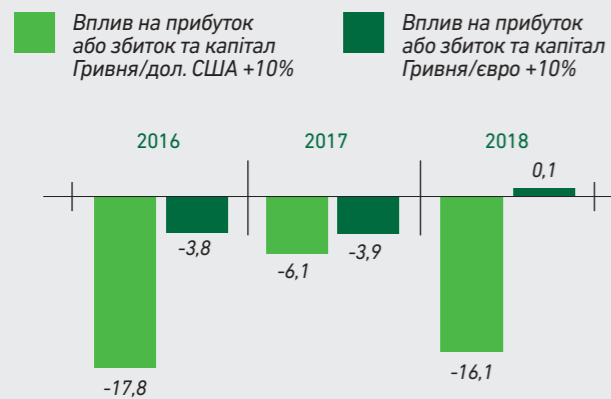
За рахунок збільшення обсягу високоліквідних активів у гривні протягом 2018 року профіль процентного ризику в банківській книзі щодо зміни економічної вартості капіталу збільшився з 242 млн грн до 466 млн грн в абсолютному значенні, при шоківій зміні

процентних ставок в гривні на 400 базисних пунктів та 200 базисних пунктів для іноземних валют, проте залишився відносно стабільним у відсотках до регулятивного капіталу та не перевищував 10% від регулятивного капіталу Банку. Вплив паралельної зміни кривої дохідності на 100 базисних пунктів для всіх валют на чистий процентний дохід на наступні 12 місяців зменшився з 25 млн грн станом на кінець 2017 року до 20 млн грн станом на кінець 2018 року, що становить менше 1% від чистого процентного доходу Банку за 2018 рік.

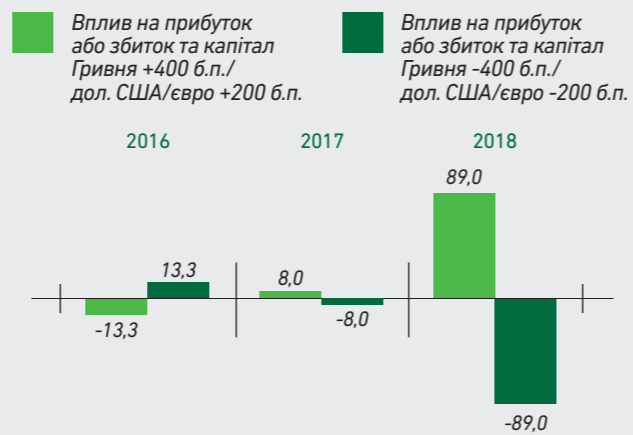
РИЗИК ЛІКВІДНОСТІ: ПЕРЕВИЩЕННЯ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ НАД ФІНАНСОВИМИ ЗОБОВ'ЯЗАННЯМИ З УРАХУВАННЯМ РОЗПОДІЛУ СТАБІЛЬНОЇ ЧАСТИНИ
в млрд грн

ВАЛЮТНИЙ РИЗИК
в млн грн

ПРОЦЕНТНИЙ РИЗИК У БАНКІВСЬКІЙ КНИЗІ
в млн грн

УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЙНИМ РИЗИКОМ

Операційний ризик – це ризик втрат або недоотриманого доходу в результаті збоїв в операційних процесах, в тому числі в інформаційних технологіях, помилок персоналу, зовнішнього та внутрішнього шахрайства та зовнішніх чинників: епідемій, катастроф, терористичних актів та воєн. Операційний ризик також включає юридичний ризик. Операційний ризик є властивим будь-якій діяльності, тому повністю уникнути його неможливо. Управління операційним ризиком має за мету мінімізацію ефекту від настання подій операційного ризику шляхом застосування належних заходів реагування, мінімізацію ймовірності виникнення подій операційного ризику шляхом запровадження системи внутрішніх контролів та передачу/розподіл ризику через інструменти страхування та процеси аутсорсингу.

В основі системи внутрішніх контролів Банку лежить розподіл функцій підрозділів Банку на 1-шу лінію захисту, до якої відносяться всі бізнес-підрозділи та підрозділи підтримки/забезпечення, 2-гу лінію захисту, тобто контролю, яку становлять підрозділи з управління ризиками та підрозділ комплаєнс, та 3-тю лінію – внутрішній аудит. Фокус системи внутрішніх контролів Банку та розподіл ресурсів визначається, в першу чергу, процесом регулярного збору інформації щодо подій операційного ризику, аналізом причинно-наслідкових залежностей та запровадженням змін до продуктів та процесів Банку для мінімізації економічних втрат в майбутньому. Другим структурним елементом системи внутрішніх контролів є щорічний процес самооцінки, що допомагає ідентифікувати ті складові елементи операційних процесів Банку, які найбільш схильні до проявів подій операційного ризику. Результатом проведеного аналізу є встановлення показників толерантності до подій операційного ризику, а саме максимального розміру втрат, який приймається Банком в рамках функціонування ефективної системи внутрішніх контролів, за якої недоотриманий дохід або операційні витрати на подальшу мінімізацію ризику будуть вищими, ніж розмір зменшення ризику.

Два інші інструменти управління операційними ризиками є ключові індикатори ризику та стрес-сценарії. Ключові індикатори ризику доповнюють систему вну-

трішніх контролів, встановлюючи граничні показники частоти та розміру настання подій операційних ризиків або подій, що можуть призвести до реалізації операційних ризиків в розрізі процесів та продуктів Банку, яким властива висока частота настання подій операційного ризику, проте в незначних розмірах кожної з подій. З іншого боку, стрес-тестування подій операційного ризику використовує накопичений досвід та процес моделювання для оцінки ймовірного впливу при настанні несприятливих сценаріїв, які відбуваються нечасто, проте ефект від настання яких дуже значний. Щорічно, відповідно до розширеного підходу вимірювання, Банк розраховує розмір капіталу, необхідний для покриття втрат від настання подій операційного ризику.

Для можливості забезпечення безперебійного функціонування в Банку розроблено план підтримання та аварійного відновлення операційної діяльності. План забезпечення безперервної діяльності розроблений в цілому для Банку та окремо для кожного з функці-

Для можливості забезпечення безперебійного функціонування в Банку розроблено план підтримання та аварійного відновлення операційної діяльності.

ональних підрозділів Банку та передбачає можливість відновлення діяльності в необхідному обсязі залежно від масштабу наслідків форс-мажорних обставин, в погодженій послідовності та згідно з визначеними пріоритетами. Банк проводить регулярне тестування планів відновлення діяльності.

При передачі банківських процесів на аутсорсинг Банк продовжує контролювати ризики за цими процесами шляхом визначення критеріїв якості та своєчасності надання послуг провайдером аутсорсингу, збору інформації щодо подій операційного ризику, аналізу планів відновлення діяльності аутсорсера та проведення перевірок процесу аутсорсингу внутрішнім аудитом Банку.

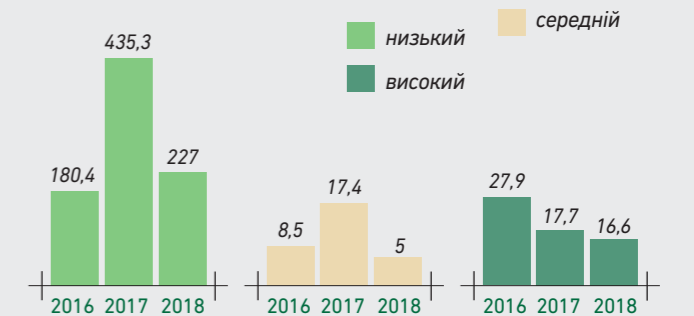
Чистий ефект втрат від подій операційного ризику, які були ідентифіковані в 2018 році, суттєво не змінився, збільшившись на 14% – до 38 млн грн, що співвідноситься з ростом кредитного портфеля Банку на 26% протягом 2018 року, адже близько 87% втрат – це події зовнішнього шахрайства по зобов'язаннях за виданими Банком кредитами.

Управління юридичним ризиком в складі операційного ризику відбувається шляхом розподілу розміру портфеля судових позовів матеріального характеру на категорії від низького до високого ризику залежно від стадії претензійно-позовної роботи та наявності рішень на користь Банку, при цьому на весь розмір портфеля, якому присвоєно високий рівень ризику, створюються резерви. Протягом 2018 року Банк зменшив загальну суму юридичного ризику за позовами, за якими Банк є відповідачем, майже вдвічі, за рахунок позовів з низьким та середнім рівнем ризику.

КАТЕГОРІЇ ПОДІЙ ОПЕРАЦІЙНОГО РИЗИКУ в млн грн

КАТЕГОРІЇ ПОДІЙ ОПЕРАЦІЙНОГО РИЗИКУ в млн грн

Корпоративне управління

З МЕТОЮ РЕАЛІЗАЦІЇ НАМІРІВ АКЦІОНЕРА І КЕРІВНИЦТВА БАНКУ ЩОДО ДОСЯГНЕННЯ НАЙВИЩОГО РІВНЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ, УМІННЯ ВСЕЛИТИ ВПЕВНЕНІСТЬ ПАРТНЕРАМ І КЛІЄНТАМ У ДОВГОСТРОКОВОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ ПОТЕНЦІАЛІ БАНКУ, БАНКОМ УХВАЛЕНО ВЛАСНІ ПРИНЦИПИ (КОДЕКС) КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ – ДОКУМЕНТ, У ЯКОМУ ВИКЛАДАЄТЬСЯ СТАВЛЕННЯ АКЦІОНЕРА І КЕРІВНИЦТВА БАНКУ ДО ОСНОВНИХ ПРОБЛЕМ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА МЕТОДІВ ЇХ ВИРІШЕННЯ У БАНКУ.

АКЦІОНЕР БАНКУ

Акціонер Банку має захищати інтереси Банку та його вкладників, активно використовуючи свої повноваження на Загальних зборах Акціонерів – вищому органі управління Банку. Акціонер вживає усіх необхідних заходів для гарантування того, щоб структура власності Банку не перешкоджала корпоративному управлінню на належному рівні. Лише компетентні та надійні особи, які можуть привнести власний досвід на користь Банку, були обрані членами Наглядової ради, та Наглядова рада звітувала і була відповідальною за діяльність та фінансовий стан Банку. Акціонер під час прийняття власних рішень повинен враховувати насамперед інтереси заінтересованих осіб Банку, а саме вкладників, інших кредиторів, працівників Банку тощо. Своєю чергою, Банк сприяє реалізації та забезпечує захист прав та законних інтересів акціонера, передбачених Статутом, Положенням про Загальні збори Акціонерів Банку та чинним законодавством України. Право акціонера на участь в управлінні Банком реалізується через його участь у Загальних зборах Акціонерів Банку.

НАГЛЯДОВА РАДА БАНКУ

Наглядова рада є колегіальним органом, що здійснює захист прав вкладників, інших кредиторів та Акціонера банку, і в межах компетенції, визначеної законодавством та статутом Банку, контролює та регулює діяльність Правління Банку. Наглядова рада

не бере участь у поточному управлінні Банку. Наглядова рада контролює діяльність Правління Банку, дотримання Статуту та будь-яких інших відповідних нормативних положень. У зв'язку з цим Наглядова рада має право перевіряти дані обліку та здійснення будь-яких управлінських функцій у Банку. Наглядова рада перевіряє річну фінансову звітність, включаючи пропозиції щодо розподілу прибутку і щорічний звіт Правління та подає свої коментарі до нього на розгляд Загальних зборів. За підсумками року Наглядова рада звітує перед Загальними зборами про свою діяльність.

ПРАВЛІННЯ БАНКУ

Правління є виконавчим органом Банку, що здійснює поточне управління. Правління підзвітне Загальним зборам і Наглядовій раді, організовує виконання їх рішень. Правління розробляє та передає на затвердження Наглядовій раді проекти річного бюджету та стратегії Банку і забезпечує їх реалізацію. Стратегія розвитку Банку визначає наявні та перспективні банківські продукти та послуги, ринки, сфери дії, в яких Банк планує досягти переваги над конкурентами, а також потреби Банку щодо фінансових, операційно-технологічних та кадрових ресурсів.

Наглядова рада затверджує стратегію розвитку Банку відповідно до основних напрямків діяльності, визначених Загальними зборами Акціонерів Банку. Реалізація стратегії розвитку Банку покладається на Правління Банку. Стратегія Банку оновлюється відповідно до змін ринкових умов. На регулярній основі та на вимогу Наглядової ради Правління подає Наглядовій раді звіт про стан виконання стратегії розвитку Банку, про фінансово-господарський стан Банку та хід виконання планів і завдань. Правління та Наглядова рада проводять спільні засідання принаймні раз на квартал. Банк зобов'язаний забезпечити проведення щорічної перевірки фінансової звітності, комбінованої фінансової звітності та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності Банку аудиторською фірмою відповідно до законодавства України, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку України, норм і стандартів аудиту, затверджених Аудиторською палатою України згідно з міжнародними стандартами аудиту та етики. За підсумками року Правління звітує перед Наглядовою радою про свою діяльність. Наглядова рада розглядає щорічний звіт Правління та подає свої коментарі до нього на розгляд Загальних зборів Акціонерів Банку.

НЕЗАЛЕЖНІ ПІДРОЗДІЛИ БАНКУ

Банк утворює постійно діючий підрозділ з управління ризиками, що підпорядковується та підзвітний Наглядовій раді Банку та має відповідати за впровадження внутрішніх положень і процедур управління ризиками відповідно до визначених Наглядовою радою стратегії та політик, процедур та порядків управління ризиками. Також Банк створює постійно діючий підрозділ контролю за дотриманням норм (комплаєнс), який відповідає за контроль за дотриманням Банком норм законодавства, внутрішньобанківських документів та відповідних стандартів, контроль взаємовідносин Банку з клієнтами та контрагентами для попередження участі Банку або його використання в незаконних операціях, здійснює контроль за дотриманням механізму конфіденційного повідомлення про неприйнятну поведінку в Банку/порушення в діяльності Банку, забезпечує управління ризиками, пов'язаними з конфліктом інтересів, а також контроль за захистом персональних даних. Цей підрозділ підпорядковується та підзвітний Наглядовій раді Банку і виконує свої обов'язки відповідно до внутрішніх процедур та чинного законодавства. Ефективність діяльності системи управління ризиками та комплаєнс у Банку, включаючи оцінку ефективності системи внутрішнього контролю, має періодично перевірятися внутрішнім аудитом.

ФІДУЦІАРНІ ОБОВ'ЯЗКИ

Однією з фундаментальних концепцій, що покладена в основу корпоративного управління, є концепція фидуціарних обов'язків. Фидуціарний обов'язок існує там, де одна особа, клієнт або власник покладає особливу надію або висловлює довіру іншій особі, фидуціару та покладається на нього, у той час як фидуціар діє в інтересах цієї особи на власний розсуд з використанням власного досвіду. Фидуціарні обов'язки покладаються на керівників Банку, які відповідають за управління та контроль за діяльністю Банку. Згідно із Законом України «Про банки і банківську діяльність» керівники Банку зобов'язані діяти на користь банку та клієнтів і ставити інтереси Банку вище власних. Керівники Банку (голова та члени Наглядової ради Банку, заступники голови та члени Правління Банку, головний бухгалтер, заступ-

ники головного бухгалтера) мають виконувати свої обов'язки лояльності та дбайливого ставлення щодо Банку відповідно до законодавства України та стандартів банківського нагляду.

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ

Основні ділові інтереси та статутні зобов'язання Банку полягають у забезпеченні того, щоб особисті інтереси керівників та працівників Банку не завдавали шкоди діловим інтересам і зобов'язанням Банку та його клієнтам. Керівники й інші працівники Банку мають уникати конфлікту інтересів у своїй роботі та брати самовідвід від участі в прийнятті рішень, якщо в них існує конфлікт інтересів, який не дає змоги їм належним чином виконувати свої фидуціарні обов'язки в Банку. Керівники Банку повинні своєчасно інформувати, відповідно до діючих

процедур Банку, про наявність у них конфлікту інтересів, який може вплинути на виконання ними фидуціарних обов'язків. Керівник Банку повинен бути відсторонений від голосування або участі іншим чином у прийнятті Банком будь-якого рішення, щодо якого існує конфлікт інтересів.

ОПЕРАЦІЇ З ПОВ'ЯЗАНИМИ ОСОБАМИ

Угоди, що здійснюються з пов'язаними з Банком особами, не можуть передбачати умови, що не є поточними ринковими умовами. Процес визначення та виявлення пов'язаних осіб Банку, порядок здійснення угод з ними, процес здійснення нагляду за такими операціями, а також затвердження і перегляд операцій із пов'язаними особами Банку регламентується відповідними внутрішніми процедурами Банку.

СИСТЕМА КОНФІДЕНЦІЙНОГО ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НЕПРИЙНЯТНУ ПОВЕДІНКУ В БАНКУ

Корпоративні цінності Банку мають велике значення у процесі своєчасного та відвертого обговорення проблем. У зв'язку з цим Банк заохочує працівників та дає їм змогу вільно повідомляти про свою стурбованість стосовно протизаконної, неетичної або сумнівної практики, не побоюючись разом із цим можливих санкцій. У Банку запроваджено процедури, за допомогою яких працівники Банку мають змогу інформувати про свої суттєві підозри незалежно від внутрішньої системи субординації. Система раннього інформування включає механізми забезпечення захисту працівників.

ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ ТА ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЇ

Банк забезпечує рівний доступ до інформації, що розкривається, включаючи її обсяг, зміст, форму та час надання. Банк має дієву інформаційну політику, спрямовану на досягнення найбільш повної реалізації прав вкладників, клієнтів, інших кредиторів, інвесторів, Акціонера та інших заінтересованих осіб на одержання інформації, яка може істотно вплинути на прийняття ними інвестиційних рішень.

Інформаційна політика Банку розробляється з урахуванням потреби Банку в захисті інформації з обмеженим доступом (конфіденційної інформації, комерційної та банківської таємниці). Банк вживає заходів щодо захисту інформації з обмеженим доступом, забезпечує її зберігання і встановлює відповідний режим роботи з такою інформацією. Банк визначає

перелік такої інформації, дотримуючись оптимального балансу між відкритістю Банку, необхідністю захищати власні комерційні інтереси та інтереси клієнтів Банку, а також враховуючи вимоги чинних нормативно-правових актів. Банк гарантує таємницю по операціях, рахунках та вкладах своїх клієнтів і кореспондентів. Інформація щодо юридичних та фізичних осіб, яка містить банківську таємницю, розкривається відповідно до чинного законодавства.

БАНК ТА СУСПІЛЬСТВО

Акціонер Банку та керівництво усвідомлюють свою відповідальність перед суспільством щодо дотримання прав клієнтів (споживачів послуг) Банку, неухильного виконання усіх вимог чинного законодавства України, ведення чесної конкурентної боротьби. Готовність задовольнити потреби клієнтів шляхом надання послуг найвищої якості є головним зобов'язанням Банку перед своїми клієнтами. При прийнятті усіх рішень щодо діяльності Банку буде враховуватися суспільна важливість продуктів та послуг, що надаються банком для різних верств населення. Банк

підтримує відносини із органами державної влади та місцевого самоврядування на засадах взаємної поваги, рівноправного партнерства, прозорості та активної співпраці. Банк в залежності від його можливостей буде намагатися надавати підтримку соціальним, культурним та освітнім ініціативам, спрямованим на розвиток та покращення життя громадян. Банк гарантує безпеку та захист здоров'я своїх працівників на робочому місці. Діяльність Управління персоналом у Банку буде спрямована на забезпечення справедливості та рівних можливостей для всіх працівників, сприяння розвитку кожної особистості.

Соціальна відповідальність

БЛАГОДІЙНІСТЬ ТА ВОЛОНТЕРСТВО

Сповідуючи концепцію соціального відповідального бізнесу і застосовуючи для її реалізації всі доступні форми і методи, ОТП Банк розробив та впровадив чергову ініціативу, спрямовану на розвиток професійних навичок у дітей різного віку та соціального статусу – серію освітніх банківських квестів.

З метою ознайомлення дітей із професією банкіра та його роллю і завданнями банків в економіці країни у 2018 році Банк провів 10 освітніх квестів.

ПІКЛУВАННЯ ПРО ДОВКІЛЛЯ

Одним із важливих напрямів для Банку є відповідальне ставлення до навколишнього середовища. У 2018 році Банк підтримував «зелену ініціативу» для збереження довкілля. Важливою ініціативою стала співпраця з ЄБРР у рамках програми кредитування IQ Energy, яка сприяє вдосконаленню у сфері енергоефективності в житловому секторі України. Завдяки програмі Банку вдалося допомогти понад 11 тисячам українських сімей модернізувати своє житло та зробити його якіснішим та енергоефективнішим.

СПОНСОРСТВО

Впродовж 2018 року ОТП Банк надав спонсорську підтримку на проведення кількох масштабних проектів. Загалом Банк підтримував проекти, зосереджені на розвитку інноваційного та культурного напрямків в Україні.

OPEN BANKING LAB

Open Banking Lab стала першою в Україні інкубаційною програмою відкритого банкінгу для fintech-стартапів. Метою програми було створити проекти, які покращать банківський сервіс та взаємодію банків з клієнтами, використовуючи відкриті дані. Глобальною місією освітньої програми Open Banking Lab було впровадження стандарту Open Banking в банківську систему України. Проект Open Banking Lab стартував ще наприкінці 2017 року завдяки спільним зусиллям ОТП Банку, НБУ та 1991 Open Data

Incubator. ОТП Банк виступав партнером в частині відкритих даних та надавав стартапам-учасникам менторську підтримку.

Після закінчення навчання та demo day стартапи презентували свої рішення. Переможцем, який отримав грошовий приз у розмірі \$10 тисяч, став проект YouScore.

YouScore був створений командою компанії YouControl і являє собою API-сервіс для банківських та інших фінансових установ, який визначає портрет контрагента. Програму вже використовують в ОТП Банку, Національному банку України та Державній фіскальній службі.

РОЗВИТОК КІНОМИСТЕЦТВА

ОТП Банк спрямовує особливий фокус на підтримку та розвиток підростаючого покоління. У 2018 році Банк вперше підтримував національний конкурс короткометражних фільмів, знятих дітьми від 7 до 14 років, що проводився в рамках п'ятого щорічного фестивалю мистецтва кіно для дітей та підлітків «Чілдрен Кінофест». Згодом Банк організував дні кінопоказів просто неба для усіх охочих у Національному ботанічному саду ім. М. М. Гришка.

У 2018 році Банк підтримав більш як 10 культурних заходів, організованих Посольством Угорщини в Україні.

Корпоративна соціальна відповідальність

ОТП БАНК ПІДТРИМУЄ КУЛЬТУРУ ПОСТІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ СЕРЕД СВОЇХ СПІВРОБІТНИКІВ. ДЛЯ НАВЧАННЯ ТА РОЗВИТКУ СПІВРОБІТНИКІВ БАНК ВИКОРИСТОВУЄ ДЕКИЛЬКА КАНАЛІВ НАВЧАННЯ.

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ

У Банку є внутрішня база, яка налічує понад 70 електронних курсів та тестів щодо процесів та продуктів, які в 2018 році успішно пройшли понад 7 500 співробітників.

Особливістю системи навчання в ОТП Банку є унікальна комплексна програма розвитку керівників, яка складається з 26 занять. У рамках програми передбачені дистанційні заняття, аудиторні тренінги за участі внутрішніх та зовнішніх спікерів, майстер-класи та тести. Більш як 300 менеджерів пройшли цю програму для управління персоналом за єдиними сучасними стандартами.

Співробітники відділень на постійній основі вивчають нові продукти та процеси у форматі відеосемінарів.

ЗОВНІШНЄ НАВЧАННЯ

ОТП Банк на постійній основі залучає кращих тренерів та спікерів вітчизняного ринку для навчання співробітників. Щорічно понад 500 співробітників проходять зовнішні тренінги для розвитку професійних та особистісних якостей.

РОЗВИТОК

В ОТП Банку діє програма кадрового резерву керуючих. Кожен учасник програми впродовж року отримує різносторонній досвід для того, аби у майбутньому стати керуючим відділення ОТП Банку.

СИСТЕМИ ПРЕМІЮВАННЯ

Всі співробітники ОТП Банку отримують регулярну грошову винагороду, що залежить від особистих результатів та вкладу в загальний фінансовий результат Банку.

Одним із методів оцінювання в Банку є система встановлення квартальних цільових показників – OKR (Objectives and Key Results). Система методу полягає у визначенні кількох складних ключових цілей на квартал. Такі цілі задаються як для відділів, так і для конкретних співробітників.

МОТИВАЦІЙНІ ПРОГРАМИ

Окрім основної системи преміювання у співробітників ОТП Банку є можливість отримати додаткові заохочувальні винагороди.

У Банку діють наступні мотиваційні програми:

- премія в рамках програми «Рекомендуй друга!» за підсилення команди Банку;
- премія або захоплива подорож за допомогою продажу своїм друзям та знайомим фокусних продуктів Банку згідно з поточною стратегією розвитку бізнесу;
- премія за особисті надзусилля у перевиконанні планових показників тощо.

Вклад кожного співробітника не залишається поза увагою та обов'язково винагороджується.

ПРОГРАМИ ЛОЯЛЬНОСТІ

ОТП Банк співпрацює з багатьма провідними компаніями у різних сферах. Взаємна довіра і партнерство – це ключ до успіху. Кожен співробітник має право отримати знижки від партнерів Банку, серед яких «Опег», «Кий Авіа», «Sport Life».

УМОВИ ПРАЦІ

Кожен співробітник ОТП Банку отримує роботу в стабільній європейській компанії, що є одним із лідерів у своїй справі, а також офіційне працевлаштування, можливість отримати знижку на медичне страхування та багато-багато іншого.

ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ

Банк повністю дотримується усіх законодавчих вимог у питаннях боротьби з корупцією. Прийнятий принцип нульової толерантності до фактів корупції та хабарництва, неприйняття усіх форм корупції та надання повної підтримки у питаннях боротьби з корупцією. Підрозділи комплаєнсу та безпеки забезпечують усі можливі заходи щодо протидії корупції та запобігання фінансовим зловживанням. Відповідні механізми прописані у внутрішніх документах Банку.

Заборонені будь-які дії для отримання переваг без належного на те права або отримання незаконної переваги (фінансові чи інші переваги, такі як – за виключенням грошових коштів – подарунки, кредит, застава, будь-яка пропозиція щодо надання кредиту, знижки, розваги, послуги, бонуси/пільги, пропозиція роботи, туристичні путівки тощо), в обмін на лояльність з боку співробітників Банку чи його представників.

Жоден співробітник Банку чи будь-яка інша особа, яка діє від імені Банку, не може пропонувати, обіцяти чи здійснити виплату, чи здійснити іншу дію, пов'язану з банківськими ресурсами та цінностями, чи вимагати або отримувати такі переваги з метою впливу на публічних чи інших осіб (або які можуть призвести до появи впливу таких осіб) чи з метою отримання невинуватого бізнес-мети для Банку чи клієнта.

ПРАВА ЛЮДИНИ

Банк поважає людську гідність і права людини та забезпечує таке робоче середовище для кожного свого співробітника, в якому індивідуальні відмінності завжди приймаються та цінуються.

Заборонена будь-яка форма прояву дискримінації, позитивної чи негативної, яка ґрунтується на реальних чи удаваних ознаках, до яких, включаючи, але не обмежуючись, відноситься колір шкіри, стать, раса, сексуальна орієнтація, політичні, релігійні та інші переконання, етнічне та соціальне походження, майновий стан, місце проживання, а також мовні ознаки тощо.

Банк забороняє і не терпить будь-яку поведінку, засновану на залякуванні співробітників, особливо якщо через застосування такої поведінки співробітники змушені вчиняти дії, які суперечать внутрішнім документам Банку або чинному законодавству України.

Забороняється будь-яка вербальна, невербальна чи фізична форма поведінки, яка націлена або в результаті якої завдано удару людській гідності співробітника Банку чи створено принизливе або образливе середовище праці.

Акціонерне товариство «ОТП Банк»

**Фінансова звітність та
звіт незалежного аудитора
за рік, який закінчився
31 грудня 2018 року**

Зміст

ЗАЯВА ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КЕРІВНИЦТВА ЩОДО ПІДГОТОВКИ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ.....	1
ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА.....	2-5
ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2018 РОКУ:	
Звіт про прибутки і збитки та інші сукупні доходи.....	6
Звіт про фінансовий стан.....	7
Звіт про зміни у капіталі.....	8
Звіт про рух грошових коштів.....	9-10
ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	
1. Загальна інформація про діяльність у 2018 році.....	11
2. Операційне середовище.....	12
3. Основні принципи облікової політики.....	13
4. Чистий процентний дохід до формування резерву під очікувані кредитні збитки активів, за якими нараховуються проценти.....	38
5. Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків, інші резерви.....	39
6. Комісійні доходи і витрати.....	41
7. Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою та банківськими металами.....	41
8. Чистий прибуток/(збиток) від операцій з похідними фінансовими інструментами.....	42
9. Операційні витрати.....	42
10. Податок на прибуток.....	43
11. Прибуток на акцію.....	44
12. Грошові кошти та рахунки у Національному банку України.....	44
13. Кошти в банках.....	45
14. Кредити клієнтам.....	45
15. Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.....	49
16. Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю.....	50
17. Основні засоби та нематеріальні активи.....	50
18. Інвестиційна нерухомість.....	51
19. Інші активи.....	52
20. Кошти банків та інших фінансових установ.....	53
21. Рахунки клієнтів.....	53
22. Інші зобов'язання.....	54
23. Акціонерний капітал, емісійний дохід та інший додатковий капітал.....	55
24. Умовні та контрактні зобов'язання.....	56
25. Операційні сегменти.....	57
26. Операції з пов'язаними сторонами.....	61
27. Справедлива вартість фінансових інструментів.....	63
28. Управління капіталом.....	66
29. Політика управління ризиками.....	67
30. Події після звітної дати.....	92

Заява про відповідальність керівництва щодо підготовки та затвердження фінансової звітності за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року

Керівництво несе відповідальність за підготовку фінансової звітності, яка достовірно відображає фінансовий стан АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП Банк» (надалі – «Банк») станом на кінець дня 31 грудня 2018 року, а також результати його діяльності, рух грошових коштів та зміни у капіталі за рік, який закінчився цією датою, а також за розкриття основних принципів облікової політики та іншої пояснювальної інформації, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (надалі – «МСФЗ»).

При підготовці фінансової звітності керівництво несе відповідальність за:

- належний вибір та застосування облікової політики;
- представлення інформації, у т. ч. даних про облікову політику, у формі, що забезпечує прийнятність, достовірність, співставність та зрозумілість такої інформації;
- розкриття додаткової інформації у випадках, коли виконання вимог МСФЗ є недостатнім для розуміння користувачами звітності того впливу, конкретних операцій, інших подій чи умови на фінансовий стан та фінансові показники діяльності Банку;
- здійснення оцінки щодо здатності Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі.

Керівництво також несе відповідальність за:

- розробку, впровадження та підтримання у Банку ефективної та надійної системи внутрішнього контролю;
- ведення належної облікової документації, яка дозволяє у будь який час продемонструвати та пояснити операції Банку і розкрити інформацію з достатньою точністю щодо його фінансового стану і яка надає керівництву можливість забезпечити відповідність фінансової звітності Банку вимогам МСФЗ;
- ведення облікової документації та бухгалтерського обліку у відповідності до законодавства та вимог Національного банку України;
- застосування обґрунтовано доступних заходів щодо збереження активів Банку, а також запобігання і виявлення випадків шахрайства та інших порушень.

Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року, була затверджена керівництвом Банку 27 березня 2019 року.

Від імені керівництва Банку:

Тамаш Хак-Ковач
Голова Правління
27 березня 2019 року

Наталія Дюба
Головний бухгалтер
27 березня 2019 року

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Акціонерам акціонерного товариства «ОТП БАНК»:

Звіт щодо аудиту фінансової звітності

Думка

Ми провели аудит фінансової звітності АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» («Банк»), що складається зі звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2018 року, та звіту про сукупний дохід, звіту про зміни у власному капіталі та звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Банку на 31 грудня 2018 року, та його фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) та відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо складання фінансової звітності («Закон про бухгалтерський облік та фінансову звітність»).

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Банку згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ) та етичними вимогами, застосованими в Україні до нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту – це питання, які, на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядалися у контексті нашого аудиту фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо цієї фінансової звітності. Ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань.

Ключове питання аудиту

Резерви на покриття очікуваних кредитних збитків за кредитами та заборгованістю клієнтів

Починаючи з 1 січня 2018 року, Банк застосовував МСФЗ 9, який суттєво змінює методологію та процес оцінки очікуваних кредитних збитків за кредитами та заборгованістю клієнтів.

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

Наші аудиторські процедури включали:

- Отримання розуміння процесів та контрольних процедур Банку щодо оцінки суттєвого збільшення кредитного ризику та ризику настання дефолту, а також оцінки очікуваних кредитних збитків за кредитами та заборгованістю клієнтів.

Ключове питання аудиту

Резерви на покриття очікуваних кредитних збитків відображають оцінку менеджменту очікуваних кредитних збитків на період 12 місяців за активами на Етапі 1 або очікуваних кредитних збитків на весь строк дії інструменту за активами на Етапі 2 та Етапі 3 на звітну дату. Вони розраховуються на колективній основі для кредитів зі спільними характеристиками ризику і на індивідуальній основі для істотних кредитів. Розрахунок очікуваних кредитних збитків на колективній та індивідуальній основі вимагає застосування суджень. Очікувані кредитні збитки на колективній основі розраховуються за допомогою статистичних моделей, які апроксимують вплив поточних та майбутніх портфелі кредитів. Вхідні дані для цих моделей є предметом судження керівництва і моделі переглядаються керівництвом. Для розрахунку очікуваних кредитних збитків на індивідуальній основі необхідне застосування суджень при оцінці сценаріїв очікуваних майбутніх грошових потоків, пов'язаних з цим кредитом. Також, предметом судження є оцінка того, чи відбулося суттєве збільшення кредитного ризику за активом з моменту його первісного визнання.

Резерви на покриття очікуваних кредитних збитків є ключовим питанням аудиту через суттєвість залишків, що станом на 31 грудня 2018 року та 1 січня 2018 року склали 22,059,052 тисячі гривень та 17,045,017 тисячі гривень, відповідно, і суб'єктивний характер розрахунку, як зазначено в примітках 3 та 29.

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

- Щодо очікуваних кредитних збитків на колективній основі доречність політики моделювання та методології, що використовується для суттєвих кредитних портфелів була незалежно оцінена, із залученням внутрішніх фахівців з актуарних розрахунків та кредитних ризиків, на відповідність стандартам бухгалтерського обліку та ринковим практикам. Розрахунки моделей були перевірені шляхом повторного розрахунку. Ми також незалежно оцінили доречність суджень керівництва щодо використання методик розрахунку, сегментації, ідентифікації суттєвого збільшення кредитного ризику, періоду статистики для розрахунку показників ймовірності дефолту та показників відшкодування, включаючи макроекономічні коригування, та вартості застави. Ми перевірили повноту і правильність історичних даних, використаних у колективних моделях, та перевірили прогнозні дані до зовнішніх макроекономічних прогнозів.
- Щодо індивідуальних резервів доречність методології резервування була незалежно оцінена для вибірки кредитів по всьому портфелю, відібраних на основі ризику. Незалежна оцінка рівня сформованих резервів була проведена на основі детальної інформації щодо кредиту та контрагента з кредитної справи. За вибіркою контрагентів розрахунки дисконтованих грошових потоків були перераховані.
- Ми перевірили повноту і правильність відповідних приміток до фінансової звітності.

Інша інформація

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація складається зі звіту про управління та звіту про корпоративне управління (але не є фінансовою звітністю та нашим звітом аудитора щодо неї), який ми отримали до дати цього звіту аудитора, і річної інформації емітента, який ми очікуємо отримати після цієї дати.

Наша думка щодо фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновку з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією, зазначеною вище, та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією і фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація має вигляд такої, що містить суттєве викривлення. Якщо на основі проведеної нами роботи стосовно іншої інформації, отриманої до дати звіту аудитора, ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Ми не виявили таких фактів, які б необхідно було включити до звіту.

Коли ми ознайомимося з річною інформацією емітента, якщо ми дійдемо висновку, що вона містить суттєве викривлення, нам потрібно буде повідомити інформацію про це питання тим, кого наділено найвищими повноваженнями.

Інші питання

Аудит фінансової звітності Банку за рік, який закінчився 31 грудня 2017 року, проводив інший аудитор, який висловив думку стосовно цієї звітності 28 березня 2018 року.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до МСФЗ, Закону про бухгалтерський облік та фінансову звітність і за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Банк чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Банку.

Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- Ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю.
- Отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю.
- Оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом.
- Доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та на основі отриманих аудиторських доказів робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привертнути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім, майбутні події або умови можуть примусити Банк припинити свою діяльність на безперервній основі.
- Оцінюємо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного подання.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання в нашому звіті аудитора, крім випадків, якщо законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або коли за вкрай виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

28 вересня 2018 року на засіданні Наглядової Ради нас призначили аудиторами АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» («Банк»). Ми виконували аудиторське завдання з 28 вересня 2018 року по дату цього звіту.

Ми підтверджуємо, що звіт незалежного аудитора узгоджено з додатковим звітом для Наглядової Ради.

Ми підтверджуємо, що ми не надавали послуг, що заборонені МСА чи статтею 6, пунктом 4 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», та що ключовий партнер з аудиту та аудиторська фірма були незалежними по відношенню до Банку при проведенні аудиту.

Відповідно до вимог параграфу 11 статті 4 Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України, затвердженої Постановою Правління Національного банку України № 373 від 24 жовтня 2011 року (зі змінами) («Інструкція № 373»), зазначаємо наступне:

- На нашу думку, за результатами проведених процедур в рамках аудиту фінансової звітності Банку, Звіт про управління, складений відповідно до вимог статті 4 Інструкції № 373 та інформація в Звіті про управління, узгоджується з фінансовою звітністю.
- Якщо ми виявимо, в рамках наших знань та розуміння діяльності Банку, отриманих при аудиті фінансової звітності Банку, суттєві викривлення у Звіті про управління, ми маємо звітувати про такі викривлення. У нас немає предмету для звітування щодо даного питання.

Основні відомості про аудиторську фірму

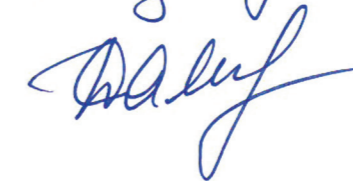
Повне найменування: ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ДЕЛОЙТ ЕНД ТУШ ЮКРЕЙНІАН СЕРВІСІЗ КОМПАНІ».

Місцезнаходження та фактичне місце розташування аудиторської фірми: Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилианська, 48,50а.

«Приватне акціонерне товариство «Делойт енд Туш Юкрейніан Сервісез Компані» внесене до розділів «Суб'єкти аудиторської діяльності», «Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності» та «Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності, що становлять суспільний інтерес» Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності АПУ за № 1973».

ПрАТ "Делойт енд Туш юск"

Наталія Самойлова
Партнер проекту

27 березня 2019 року

Звіт про прибутки і збитки та інші сукупні доходи за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року

(у тисячах українських гривень)

	Примітки	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року
Процентні доходи	4, 26	4,133,371	3,035,594
Процентні витрати	4, 26	(1,226,343)	(1,087,530)
Чистий процентний дохід до формування резерву під очікувані кредитні збитки за активами, за якими нараховуються проценти		2,907,028	1,948,064
Комісійні доходи	6, 26	1,488,810	1,154,533
Комісійні витрати	6, 26	(345,284)	(216,492)
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою та банківськими металами	7, 26	152,056	272,930
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з похідними фінансовими інструментами	8	164,224	(66,247)
Чистий прибуток/(збиток) від інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		5,570	(10,581)
Чистий збиток від модифікації фінансових активів		(20,320)	
Формування резерву на покриття очікуваних збитків за активами, за якими нараховуються проценти	5, 26	(393,928)	—
Розформування/(формування) резерву на покриття очікуваних збитків за іншими операціями	5	4,344	(26,769)
Інші доходи	26	53,944	66,442
Чистий непроцентний прибуток		1,109,416	780,167
Операційний прибуток		4,016,444	2,728,231
Операційні витрати	9, 26	(1,614,720)	(1,463,348)
Прибуток до оподаткування		2,401,724	1,264,883
Витрати з податку на прибуток	10	(427,414)	(243,518)
Чистий прибуток за рік		1,974,310	1,021,365
Інші сукупні доходи/(збитки)			
Статті, які в подальшому можуть бути рекласифіковані до складу прибутків або збитків: зміна справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		65,464	56,288
Вплив зміни справедливої вартості на відстрочений податок на прибуток		—	(8,586)
Інші сукупні доходи		65,464	47,702
Всього сукупних прибутків за рік		2,039,774	1,069,067
Прибуток на акцію			
Середньозважена кількість простих акцій в обігу	11	499,238	499,238
Базисний та розбавлений прибуток на акцію, в українських гривнях	11	3,955	2,046

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП Банк» та підписано від його імені:

Тамаш Хак-Ковач
Голова Правління
27 березня 2019 рокуНаталія Дюба
Головний бухгалтер
27 березня 2019 року

Примітки, надані на сторінках 11-92, є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

Звіт про фінансовий стан станом на кінець дня 31 грудня 2018 року

(у тисячах українських гривень)

	Примітки	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року
АКТИВИ			
Грошові кошти та рахунки у Національному банку України	12	2,320,458	2,182,720
Кошти в банках	13, 26	2,507,127	3,703,612
Кредити клієнтам	14, 26	22,059,052	17,488,991
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	15	1,102,220	685,297
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	16	3,677,428	4,458,228
Основні засоби та нематеріальні активи	17	478,898	405,146
Поточні активи з податку на прибуток		127,402	179,705
Відстрочені активи з податку на прибуток	10	177,315	467,237
Інвестиційна нерухомість	18	39,381	39,038
Інші активи	19, 26	267,857	222,424
ВСЬОГО АКТИВІВ		32,757,138	29,832,398
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків та інших фінансових установ	20, 26	441	479
Рахунки клієнтів	21, 26	26,855,632	25,672,913
Інші зобов'язання	22, 26	646,259	529,031
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		27,502,332	26,202,423
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	23	6,186,023	6,186,023
Емісійний дохід	23	405,075	405,075
Інший додатковий капітал	23	1,236,294	1,236,294
Резерв переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		67,683	2,219
Накопичений дефіцит		(2,640,269)	(4,199,636)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		5,254,806	3,629,975
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		32,757,138	29,832,398

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП Банк» та підписано від його імені:

Тамаш Хак-Ковач
Голова Правління

27 березня 2019 року

Наталія Дюба
Головний бухгалтер

27 березня 2019 року

Примітки, надані на сторінках 11-92, є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

Звіт про зміни у капіталі за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року

(у тисячах українських гривень)

	Примітки	Акціонерний капітал	Емісійний дохід	Інший додатковий капітал	Резерв переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(Накопичений дефіцит)/ Нерозподілений прибуток	Всього капіталу
31 грудня 2016 року		6,186,023	405,075	1,236,294	(45,483)	(5,221,001)	2,560,908
Прибутки від переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		—	—	—	47,702	—	47,702
Всього сукупних прибутків		—	—	—	—	1,021,365	1,021,365
31 грудня 2017 року		6,186,023	405,075	1,236,294	2,219	(4,199,636)	3,629,975
Вплив від переходу до МСФЗ 9 (резерви під очікувані збитки за кредитами та фінансовими зобов'язаннями)	3	—	—	—	—	(472,109)	(472,109)
Вплив від переходу до МСФЗ 9 (резерви під очікувані збитки за інвестиціями, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід)	3	—	—	—	27,410	(27,410)	—
Вплив від переходу до МСФЗ 9 (відстрочені активи з податку на прибуток)	10	—	—	—	—	84,576	84,576
1 січня 2018 року		6,186,023	405,075	1,236,294	29,629	(4,614,579)	3,242,442
Прибутки від переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		—	—	—	38,054	—	38,054
Всього сукупних прибутків		—	—	—	—	1,974,310	1,974,310
31 грудня 2018 року		6,186,023	405,075	1,236,294	67,683	(2,640,269)	5,254,806

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП Банк» та підписано від його імені:

Тамаш Хак-Ковач
Голова Правління

27 березня 2019 року

Наталія Дюба
Головний бухгалтер

27 березня 2019 року

Примітки, надані на сторінках 11-92, є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

Звіт про рух грошових коштів за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року

(у тисячах українських гривень)

	Примітки	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року
Рух грошових коштів від операційної діяльності			
Проценти отримані		4,067,586	3,505,523
Проценти сплачені		(1,235,182)	(1,120,321)
Комісійні доходи отримані		1,488,810	1,154,533
Комісійні витрати сплачені		(345,284)	(216,492)
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою та банківськими металами		227,450	166,775
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з похідними фінансовими інструментами		166,613	(64,898)
Інші доходи отримані		34,365	75,751
Операційні витрати сплачені		(1,459,051)	(1,238,979)
Рух грошових коштів від операційної діяльності до змін операційних активів та зобов'язань		2,945,307	2,261,892
Зміни операційних активів та зобов'язань:			
Збільшення кредитів клієнтам		(5,442,089)	(3,085,503)
Збільшення інших активів		(33,918)	(43,824)
Збільшення/(зменшення) коштів банків		4,139	(71)
Збільшення рахунків клієнтів		1,386,129	3,343,381
Збільшення/(зменшення) інших зобов'язань		40,557	(136,570)
Грошові кошти (використані)/отримані від операційної діяльності до оподаткування		(1,099,875)	2,339,305
Податок на прибуток сплачений		—	—
Чисті грошові кошти від операційної діяльності		(1,099,875)	2,339,305
Рух грошових коштів від інвестиційної діяльності			
Придбання основних засобів нематеріальних активів		(159,284)	(153,914)
Надходження від реалізації основних засобів та нематеріальних активів та інвестиційної нерухомості		4,891	212,353
Придбання інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(23,144,576)	(23,120,160)

Примітки до фінансової звітності за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

Звіт про рух грошових коштів за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року (продовження)

(у тисячах українських гривень)

	Примітки	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року
Надходження від реалізації та погашення інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		22,766,422	24,022,042
Придбання інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю		(98,270,000)	(85,714,000)
Надходження від погашення інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю		99,050,003	83,864,004
Чисті грошові кошти отримані/(використані) в інвестиційній діяльності		247,456	(889,675)
Вплив змін курсів іноземних валют на грошові кошти та їх еквіваленти		(206,328)	444,125
Чисте (зменшення)/збільшення грошових коштів та їх еквівалентів		(1,058,747)	1,893,755
ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ на початок року	12	5,886,332	3,992,577
ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ на кінець року	12	4,827,585	5,886,332

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП Банк» та підписано від його імені:

Тамаш Хак-Ковач
Голова Правління
27 березня 2019 року

Наталія Дюба
Головний бухгалтер
27 березня 2019 року

Примітки, надані на сторінках 11-92 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ У 2018 РОЦІ

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк» (надалі – «Банк») є Банком зі 100% іноземним капіталом. 1 червня 2006 року було підписано угоду про продаж 100% акцій Банку угорському Відкритому акціонерному товариству «Національний Ощадний і Комерційний Банк» (надалі – «OTP Bank Plc.»). Дозвіл Антимонопольного Комітету України було отримано 15 серпня 2006 року. Згідно з рішенням Комісії Національного банку України з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 2 жовтня 2006 року № 266 OTP Bank Plc. також отримав дозвіл Національного банку України на придбання 100% акціонерного капіталу Банку.

7 листопада 2006 року до державного реєстру банків здійснено запис про реєстрацію редакції статуту Закритого акціонерного товариства «ОТП Банк» у зв'язку зі зміною назви Банку з Акціонерний комерційний банк «Райффайзенбанк Україна» на Закрите акціонерне товариство «ОТП Банк». Ця подія відбулась після завершення процедури придбання OTP Bank Plc. Акціонерного комерційного банку «Райффайзенбанк Україна», що був заснований на підставі Договору про створення та діяльність Акціонерного комерційного банку «Райффайзенбанк Україна» від 13 листопада 1997 року та рішення Установчих зборів Банку від 28 листопада 1997 року.

На виконання вимог Закону України «Про акціонерні товариства» від 17 вересня 2008 року (зі змінами) та у відповідності з рішенням Загальних зборів акціонерів від 23 квітня 2009 року (Протокол № 53) Закрите акціонерне товариство «ОТП Банк» змінило своє найменування на ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк».

У відповідності з Рішенням Загальних зборів акціонерів від 5 квітня 2018 року (Протокол № 77)

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк» змінило тип акціонерного товариства АТ «ОТП Банк» з публічного на приватне та відповідно змінено найменування на АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК».

Юридична адреса та місцезнаходження Банку: Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилианська, 43. Країна реєстрації – Україна.

Банк у своїй діяльності керується Законами України «Про банки та банківську діяльність», «Про акціонерні товариства», «Про цінні папери та фондовий ринок», «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України, іншим чинним законодавством України, а також нормативно-правовими актами Національного банку України та інших органів виконавчої влади.

УЧАСНИКИ (АКЦІОНЕРИ) БАНКУ. Станом на кінець дня 31 грудня 2018 року єдиним акціонером Банку виступає OTP Bank Plc., юридична особа за законодавством Угорщини, розташована за адресою: Угорщина, 1051, м. Будапешт, вул. Надор, 16.

Материнський банк OTP Bank Plc. є універсальним банком з повним спектром послуг для корпоративних і приватних клієнтів. OTP Group є провідною фінансовою групою на угорському банківському ринку, яка надає послуги в сфері страхування, нерухомості, факторингу, лізингу та управління інвестиційними та пенсійними фондами.

OTP Bank Plc. був заснований в 1949 році як державний ощадний банк. Наприкінці 1990 року банк було реорганізовано в публічну компанію з обмеженою відповідальністю та перейменовано у Національний Ощадний і Комерційний банк. Після приватизації, що розпочалася в 1995 році, частка держави в капіталі банку зменшилась до однієї привілейованої («золотої») акції. Наразі більшою частиною акцій банку володіють вітчизняні та іноземні інвестори – приватні та інституційні.

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

1. Загальна інформація про діяльність у 2018 році (продовження)

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА БАНКУ. Банк здійснює свою діяльність за допомогою регіональної мережі, що складається із 86 безбалансових операційних відділень (2017: 85 відділень) (на базі чотирьох з них працюють регіональні дирекції, зареєстровані Національним банком України), та регіональної дирекції Київського регіону, створеної в організаційній структурі головного офісу Банку. Станом на кінець дня 31 грудня 2018 року кількість працівників Банку становить 3 437 осіб (2017: 3 417 осіб).

ЛІЦЕНЗІЇ ТА ДОЗВОЛИ БАНКУ. На підставі ліцензії Національного банку України № 191 від 5 жовтня 2011 року Банк надає повний спектр банківських послуг.

Відповідно до чинного законодавства і на підставі відповідних ліцензій Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Банк може здійснювати депозитарну діяльність зберігача цінних паперів та професійну діяльність на фондовому ринку з торгівлі цінними паперами: брокерську діяльність, дилерську діяльність та андеррайтинг. Банк не здійснює діяльність у сфері матеріального виробництва, торгівлі, страхування, крім виконання функцій страхового посередника. Банк є повним учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Результати роботи Банку в 2018 році викладені в примітках до цієї фінансової звітності.

2. ОПЕРАЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

У 2018 році українська економіка продовжувала відновлюватись від економічної та політичної кризи попередніх років і продемонструвала стійке зростання реального ВВП у розмірі близько 3.4% (2017: 2.5%), помірний рівень інфляції у розмірі 9.8% (2017: 13.7%) і незначну девальвацію національної валюти на приблизно 2.4% щодо долара США та 8.2% щодо євро у порівнянні із середніми показниками за попередній рік.

Також Україна продовжувала обмежувати свої політичні та економічні зв'язки з Росією через анексію Криму, автономної республіки у складі України, а також заморожений збройний конфлікт із сепаратистами в окремих районах Луганської та Донецької областей. У таких умовах українська економіка продемонструвала подальшу переорієнтацію на ринок Європейського Союзу («ЄС»), реалізуючи весь потенціал Поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі із ЄС, у такий спосіб ефективно реагуючи на взаємні торгові обмеження, запроваджені між Україною та Росією. Як результат, питома вага експортних та імпорتنних операцій з Росією суттєво знизилась від 18.2% і 23.3% у 2014 році до приблизно 7.7% і 14.2% у 2018 році, відповідно.

Щодо валютного регулювання, у 2018 році було прийнято нове валютне законодавство, яке набуло чинності із 7 лютого 2019 року. Воно забезпечує можливість НБУ реалізовувати більш ліберальну політику валютного регулювання та пом'якшення цілої низки валютних обмежень, наприклад: вимоги реєструвати в НБУ кредити від нерезидентів, 180-денного строку на здійснення платежів за зовнішніми економічними операціями, необхідної 50% частки обов'язкового продажу надходжень в іноземній валюті тощо.

Подальше економічне зростання залежить, великою мірою, від успіху українського уряду в реалізації запланованих реформ, співробітництві з Міжнародним валютним фондом («МВФ») та безпроблемному проведенні президентських та парламентських виборів, які мають відбутися у березні та жовтні 2019 року, відповідно.

3. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ

ЗАЯВА ПРО ВІДПОВІДНІСТЬ. Дана фінансова звітність Банку була підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (надалі – «МСФЗ»), прийнятих Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (надалі – «РМСБО»), та тлумачень, випущених Комітетом з тлумачень Міжнародної фінансової звітності (надалі – «КТМФЗ»).

Дана фінансова звітність представлена у тисячах українських гривень, якщо не зазначено інше.

Дана фінансова звітність була підготовлена за методом історичної собівартості, за винятком оцінки за справедливою вартістю певних фінансових інструментів.

МСФЗ 9
МСФЗ 15

Поправки до МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість»
Поправки до МСФЗ
Тлумачення КТ МСФЗ 22

Банк веде свій бухгалтерський облік згідно з українським законодавством. Дана фінансова звітність була підготовлена на основі бухгалтерських записів, які Банк веде у відповідності до нормативно-правових актів Національного банку України, та містить коригування, необхідні для подання фінансової звітності згідно з МСФЗ.

Ці коригування фінансової звітності включають певні зміни класифікації з метою відображення економічної сутності відповідних операцій, включаючи зміну класифікації активів та зобов'язань, доходів та витрат у відповідних статтях фінансової звітності.

Щодо року, який закінчився 31 грудня 2018 року, застосовувались такі самі облікові політики, подання та методи розрахунку, що й до підготовки фінансової звітності Банку за рік, який закінчився 31 грудня 2017 року, за виключенням облікової політики та впливу від прийняття до застосування таких нових стандартів і тлумачень та поправок до них:

«Фінансові інструменти»
«Доходи від реалізації за договорами з клієнтами та відповідні роз'яснення»
Передача об'єктів інвестиційної нерухомості
Щорічні вдосконалення МСФЗ за період 2014-2016 років
«Операції в іноземних валютах та виплата авансу»

ВПЛИВ ВІД ПЕРВІСНОГО ЗАСТОСУВАННЯ МСФЗ 9 «ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ». У поточному році Банк прийняв до застосування МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» (переглянутий у липні 2014 року) та відповідні подальші поправки до інших МСФЗ, які набувають чинності для річного періоду, який починається із 1 січня 2018 року або після цієї дати. Перехідні положення МСФЗ 9 дозволяють Банку не перераховувати порівняльні показники. Відповідна інформація не була перерахована, оскільки був застосований модифікований ретроспективний підхід після переходу, який дозволяє визнавати різниці, які мають обліковуватись у складі нерозподіленого прибутку на початок періоду. Окрім того, Банк прийняв до застосування подальші поправки до МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації», які були застосовані до розкриття інформації за 2018 рік.

МСФЗ 9 ЗАПРОВАДИВ НОВІ ВИМОГИ ДО:

- 1) класифікації і оцінки фінансових активів та фінансових зобов'язань;
- 2) зменшення корисності фінансових активів;
- 3) загального обліку хеджування.

Детальна інформація щодо цих нових вимог, а також їхнього впливу на фінансову звітність Банку описана нижче.

ЧИСТІ ПРОЦЕНТНІ ДОХОДИ. Процентні доходи і витрати для усіх фінансових інструментів, за виключенням класифікованих як утримувані для торгівлі або які оцінюються чи визначені як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, визнаються у статті «Чисті процентні доходи» як процентні доходи та процентні витрати у звіті про прибутки або збитки із використанням методу ефективної процентної ставки.

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Проценти за фінансовими інструментами, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, включаються до складу руху справедливої вартості протягом періоду, див. статті «Чистий прибуток/(збиток) від торгових активів та інших фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, та торгових зобов'язань» і «Чистий прибуток/(збиток) від інших фінансових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку».

Ефективна процентна ставка являє собою ставку, яка точно дисконтує очікувані потоки грошових коштів від фінансового інструмента протягом очікуваного строку використання фінансового інструмента або, коли доцільно, коротшого періоду, до чистої балансової вартості фінансового активу або фінансового зобов'язання. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються з урахуванням всіх договірних умов за інструментом.

Розрахунок ефективної процентної ставки включає усі комісії та суми, сплачені або отримані між сторонами договору, які супроводжують і безпосередньо стосуються конкретної кредитної угоди, витрати на здійснення операції та інші премії або дисконти.

Для фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, витрати на здійснення операції визнаються у складі прибутку або збитку на момент первісного визнання.

Процентні доходи/процентні витрати розраховуються із застосуванням ефективної процентної ставки до валової балансової вартості фінансових активів, не знецінених у результаті дії кредитного ризику (тобто за амортизованою вартістю фінансового активу до коригування із використанням будь-якого резерву на покриття очікуваних кредитних збитків), або амортизованої вартості фінансових зобов'язань.

Для фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику, процентні доходи розраховуються із застосуванням ефективної процентної ставки до амортизованої вартості фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику (тобто валової балансової вартості, за вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків).

Для придбаних або створених фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику, ефективна процентна ставка відображає очікувані кредитні збитки під час визначення майбутніх потоків грошових коштів, які передбачається отримати від фінансового активу.

КОМІСІЙНІ ДОХОДИ/ВИТРАТИ. Комісійні доходи і витрати включають комісії, які не є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки (див. вгорі). Комісії, включені до цієї частини звіту про прибутки або збитки Банку, включають, окрім іншого, комісії, які нараховуються за обслуговування кредиту, плату за відсутність використання, яка стосується кредитних зобов'язань, коли малоймовірно, що вони приведуть до виникнення конкретної кредитної угоди, та комісії за синдикування кредиту.

Комісійні витрати стосовно послуг обліковуються тоді, коли відповідні послуги будуть отримані.

ЧИСТИЙ ПРИБУТОК/(ЗБИТОК) ВІД ТОРГОВИХ АКТИВІВ ТА ІНШИХ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ, ЯКІ ОЦІНЮЮТЬСЯ ЗА СПРАВЕДЛИВОЮ ВАРТІСТЮ, ІЗ ВІДОБРАЖЕННЯМ ПЕРЕОЦІНКИ У СКЛАДІ ПРИБУТКУ АБО ЗБИТКУ, ТА ТОРГОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ. Чистий прибуток/(збиток) від торгових активів та інших фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, та торгових зобов'язань включає усі прибутки та збитки від змін у справедливій вартості фінансових активів та фінансових зобов'язань, утримуваних для торгівлі.

ФІНАНСОВІ АКТИВИ. Усі фінансові активи визнаються і припиняють визнаватися на дату торгівлі, коли операція придбання або продажу фінансового активу здійснюється за договором, умови якого вимагають доставку фінансового активу протягом часового періоду, визначеного відповідним ринком, і первісно оцінюються за справедливою вартістю, плюс витрати на здійснення операції, за виключенням фінансових активів, які класифіковані як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку. Витрати на здійснення операції, які безпосередньо стосуються придбання фінансових активів, які класифіковані як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, визнаються негайно у складі прибутку або збитку.

Вимагається, щоб усі визнані фінансові активи, які входять у сферу застосування МСФЗ 9, у подальшому оцінювались за амортизованою вартістю або справедливою вартістю на основі бізнес-моделі Банку для управління фінансовими активами та характеристиками потоків грошових коштів за договорами від фінансових активів.

Зокрема:

- Боргові інструменти, які утримуються у рамках бізнес-моделі, метою якої є збирання потоків грошових коштів за договорами і яка має потоки грошових коштів за договорами, які є виплатами тільки основної суми та процентів (SPPI), у подальшому оцінюються за амортизованою вартістю.
- Боргові інструменти, які утримуються у рамках бізнес-моделі, метою якої є як збирання потоків грошових коштів за договорами, так і продаж боргових інструментів і яка має потоки грошових коштів за договорами, які є виплатами тільки основної суми та процентів (SPPI), у подальшому оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів.
- Усі інші боргові інструменти (тобто боргові інструменти, які управляються на основі справедливої вартості або утримуються для продажу) та інвестиції у капітал оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку.

Боргові інструменти за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів. Банк визначає класифікацію та оцінку фінансових активів на основі характеристик потоків грошових коштів за договорами від активів і бізнес-моделі Банку для управління активами.

Для активу, який має класифікуватись та оцінюватись за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, його договірні умови повинні спричинити потоки грошових коштів, які є виплатами тільки основної суми та процентів від непогашеної суми основного боргу.

Для цілей тестування стосовно виплат тільки основної суми та процентів основна сума являє собою справедливу вартість фінансового активу на момент первісного визнання. Ця основна сума може змінюватись протягом строку дії фінансового активу (наприклад, якщо відбуваються погашення основної суми). Проценти включають компенсацію за вартість грошей у часі, за кредитний ризик, пов'язаний із непогашеною основною сумою, протягом конкретного періоду часу і за інші основні кредитні ризики та витрати, а також маржу прибутку. Оцінка виплат тільки основної суми та процентів здійснюється у валюті, у якій деноміновано цей фінансовий актив.

Потоки грошових коштів за договорами, які є виплатами тільки основної суми та процентів, відповідають основній кредитній угоді. Договірні умови, які вводять схильність до ризиків або волатильність до потоків грошових коштів за договорами і які не пов'язані із основною кредитною угодою, такі як схильність до змін у цінах на капітал або цін на товари, не викликають потоків грошових коштів за договорами, які є виплатами тільки основної суми та процентів. Створений або придбаний актив може бути основною кредитною угодою незалежно від того, чи є він кредитом за своєю правовою формою.

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Оцінка бізнес-моделей для управління фінансовими активами виконується на дату первісного застосування МСФЗ 9 для визначення класифікації фінансового активу. Бізнес-модель застосовується ретроспективно до всіх фінансових активів, які існують на дату первісного застосування МСФЗ 9. Банк визначає бізнес-модель на рівні, який відображає те, яким чином групи фінансових активів управляються разом для досягнення конкретної бізнес-цілі. Бізнес-модель Банку не залежить від намірів керівництва щодо окремого інструмента; тому оцінка бізнес-моделі виконується на вищому рівні агрегування, ніж на основі окремого інструмента.

Банк має більше однієї бізнес-моделі для управління своїми фінансовими інструментами, які відображають те, яким чином Банк управляє своїми фінансовими активами для генерування потоків грошових коштів. Бізнес-моделі Банку визначають, чи виникнуть потоки грошових коштів у результаті збирання потоків грошових коштів за договорами, продажу фінансових активів або того та іншого разом.

Банк розглядає усю доступну відповідну інформацію під час здійснення оцінки бізнес-моделі. Однак, ця оцінка не виконується на основі сценаріїв, які Банк не очікує обґрунтовано, що вони відбудуться, таких як так звані сценарії «найгіршого випадку» або «стресового випадку». Банк враховує усі доступні прийнятні докази, такі як:

- яким чином показники діяльності бізнес-моделі та фінансових активів, утримуваних в рамках цієї бізнес-моделі, оцінюються і доводяться до відома провідного управлінського персоналу Банку;
- ризики, які впливають на показники діяльності (та фінансові активи, утримувані в рамках цієї бізнес-моделі) і, зокрема, спосіб, у який цими ризиками управляють;
- яким чином відбувається компенсація для менеджерів бізнесу (наприклад, чи базується сума компенсації на справедливій вартості активів, якими управляють, чи на зібраних потоках грошових коштів за договорами).

На момент первісного визнання фінансового активу Банк визначає, чи є нові визнані фінансові активи частиною бізнес-моделі, яка існує, і чи відображають вони початок дії нової бізнес-моделі. Банк здійснює переоцінку своїх бізнес-моделей кожного звітного періоду для визначення того, чи змінилися бізнес-моделі у порівнянні з попереднім періодом. Для поточного звітного періоду Банк не виявив змін у своїх бізнес-моделях.

Коли борговий інструмент, який оцінюється за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, припиняє визнаватися, накопичений прибуток/збиток, раніше визнаний у складі інших сукупних доходів, змінює свою класифікацію з капіталу на прибуток або збиток. І навпроти, для інвестиції у капітал, визначеної як така, що оцінюється за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, накопичений прибуток/збиток, раніше визнаний у складі інших сукупних доходів, не змінює свою класифікацію у подальшому на прибуток або збиток, але переводиться до складу капіталу. Боргові інструменти, які у подальшому оцінюються за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, підлягають зменшенню корисності.

Фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображення переоцінки у складі прибутку або збитку. Фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, є:

- активами з потоками грошових коштів за договорами, які не є виплатами тільки основної суми та процентів; або/та
- активами, які утримуються у бізнес-моделі, яка не призначена для збирання потоків грошових коштів за договорами або утримується для їхнього збирання чи продажу; або
- активами, визначеними як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, із використання опції справедливої вартості.

Ці активи оцінюються за справедливою вартістю, причому будь-які прибутки/збитки, які виникають у результаті переоцінки, визнаються у складі прибутку або збитку.

Зміни класифікації. Якщо бізнес-модель, за якою Банк утримує фінансові активи, змінюється, то фінансові активи, які зазнали впливу, змінюють свою класифікацію. Вимоги до класифікації та оцінки, які стосуються нової категорії, застосовуються перспективно із першого дня першого звітного періоду після змін у бізнес-моделі, які призводять до зміни класифікації фінансових активів Банку. Зміни у потоках грошових коштів за договорами розглядаються у рамках облікової політики у розділі «Зміни і припинення визнання фінансових активів», як описано внизу.

Зменшення корисності. Банк визнає резерв на покриття збитків щодо очікуваних кредитних збитків за такими фінансовими інструментами, які не оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку:

- грошові кошти та їхні еквіваленти;
- кошти в банках;
- кредити клієнтам;
- інвестиційні цінні папери;
- інші фінансові активи;
- випущені договори фінансових гарантій та кредитні зобов'язання.

Жодного збитку від зменшення корисності не визнається за інвестиціями у капітал.

За виключенням придбаних або створених фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику (які розглядаються окремо внизу), очікувані кредитні збитки вимагається оцінювати за рахунок резерву на покриття збитків у сумі, яка дорівнює:

- очікуваним кредитним збиткам на період 12 місяців, тобто очікуваним кредитним збиткам на весь термін дії активу, які виникають із таких подій де-

фолту, що можуть настати протягом 12 місяців після звітною дати (відносяться до Етапу 1); або

- очікуваним кредитним збиткам на повний термін дії активу, тобто очікуваним кредитним збиткам на весь термін дії активу, які виникають з усіх подій дефолту протягом строку дії фінансового інструмента (відносяться до Етапу 2 та Етапу 3).

Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків на повний термін дії активу вимагається формувати для фінансового інструмента, якщо кредитний ризик за цим фінансовим інструментом істотно збільшився з моменту первісного визнання. Для всіх інших фінансових інструментів очікувані кредитні збитки оцінюються у сумі, яка дорівнює очікуваним кредитним збиткам на період 12 місяців.

Очікувані кредитні збитки являють собою зважену на вірогідність оцінку теперішньої вартості кредитних збитків. Вони оцінюються як теперішня вартість різниці між потоками грошових коштів, належними для Банку за договором, та потоками грошових коштів, які Банк передбачає отримати і які випливають зі зважування численних майбутніх економічних сценаріїв, дисконтованих за ефективною процентною ставкою активу.

- для невикористаних кредитних зобов'язань очікувані кредитні збитки являють собою різницю між теперішньою вартістю різниці між потоками грошових коштів за договорами, належними для Банку, якщо власник зобов'язання знімає кошти з кредиту, та потоками грошових коштів, які Банк передбачає отримати, якщо кошти з кредиту знімаються; та

- для договорів фінансових гарантій очікувані кредитні збитки являють собою різницю між очікуваними виплатами для відшкодування власнику гарантованого боргового інструмента, за вирахуванням будь-яких сум, які Банк передбачає отримати від власника, дебітора або іншої сторони.

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Банк оцінює очікувані кредитні збитки на індивідуальній основі або колективній основі для портфелів кредитів, які мають аналогічні характеристики ризиків. Оцінка резерву на покриття збитків базується на теперішній вартості очікуваних потоків грошових коштів від активу із використанням первісної ефективної процентної ставки активу, незалежно від того чи оцінюється він на індивідуальній чи колективній основі.

Фінансові активи, знецінені у результаті дії кредитного ризику. Фінансовий актив є «знеціненим у результаті дії кредитного ризику», коли відбулися одна або більше подій, які мають негативний вплив на очікувані майбутні потоки грошових коштів від фінансового активу. Фінансові активи, знецінені у результаті дії кредитного ризику, відносяться до активів Етапу 3. Докази зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику включають дані, які піддаються спостереженню, про такі події:

- значні фінансові труднощі позичальника або емітента;
- порушення умов договору, наприклад дефолт або прострочення виплат;
- кредитор позичальника, з економічних або договірних причин, які стосуються фінансових труднощів позичальника, надає позичальнику уступку, яку інакше кредитор навіть і не розглядав би;
- зникнення активного ринку для цінного паперу у результаті дії фінансових труднощів; або
- придбання фінансового активу зі значною знижкою, яка відображає понесені кредитні збитки.

Між тим може виявитися неможливим виявити єдину явну подію; комбінований вплив декількох подій може спричинити зменшення корисності фінансових активів у результаті дії кредитного ризику. Банк оцінює, чи зазнали боргові інструменти, які є фінансовими активами, які оцінюються за амортизованою вартістю або справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику на кожну звітну дату. Для оцінки того, чи зазнали суверенні та корпоративні боргові інструменти зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику, Банк розглядає такі фактори як дохідність облігацій,

кредитні рейтинги та здатність позичальника отримати фінансування.

Кредит вважається знеціненим у результаті дії кредитного ризику, коли позичальнику надається уступка у силу погіршення фінансового стану позичальника, якщо тільки не існують докази того, що у результаті надання уступки ризик неотримання потоків грошових коштів за договорами істотно зменшився і немає інших показників зменшення корисності. Для фінансових активів, за якими уступки передбачені, але не надаються, актив вважається знеціненим у результаті дії кредитного ризику, коли існують докази, які піддаються спостереженню, щодо зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику, включно з відповідністю визначення дефолту. Визначення дефолту (див. внизу) включає індикатори малоймовірності здійснення оплати і припинення виплат, якщо виплата сум прострочена на 90 днів або більше.

Придбані або створені фінансові активи, знецінені у результаті дії кредитного ризику. До придбаних або створених фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику, ставляться інакше, тому що активи зазнали зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику на момент первісного визнання. Для цих активів Банк визнає усі зміни в очікуваних кредитних збитках на увесь період дії інструмента з моменту первісного визнання як резерв на покриття збитків, причому будь-які зміни визнаються у складі прибутку або збитку. Сприятлива зміна для таких активів створює прибуток від зменшення корисності.

Визначення дефолту. Критично важливим для визначення очікуваних кредитних збитків є визначення дефолту. Визначення дефолту використовується під час оцінки суми очікуваних кредитних збитків і визначенні того, чи базується резерв на покриття збитків на очікуваних кредитних збитках на 12 місяців чи на весь період дії інструмента, оскільки дефолт є компонентом вірогідності дефолту (PD), яка впливає як на оцінку очікуваних кредитних збитків, так і на виявлення істотного збільшення кредитного ризику.

Банк розглядає такі елементи як складові події дефолту:

- позичальник здійснив прострочення на більш ніж 90 днів за будь-яким суттєвим зобов'язанням перед Банком; або
- позичальник, скоріш за все, не виплатить свої кредитні зобов'язання перед Банком у повному обсязі.

Під час оцінки того, чи існує низька ймовірність виплати позичальником своїх кредитних зобов'язань, Банк враховує як якісні, так і кількісні показники. Оцінювана інформація залежить від виду активу, наприклад, у корпоративному кредитуванні якісним показником, який використовується, є порушення фінансових умов, що не стосується роздрібного кредитування. Кількісні показники, такі як статус прострочення та невиплата за іншими зобов'язаннями того самого контрагента, є основними вхідними даними у цьому аналізі. Банк використовує різноманітні джерела інформації для оцінки дефолту, які або розробляються власними силами, або отримуються із зовнішніх джерел.

Істотне збільшення кредитного ризику. Банк здійснює моніторинг усіх фінансових активів, виданих кредитних зобов'язань та договорів фінансових гарантій, до яких застосовуються вимоги щодо зменшення корисності, для оцінки того, чи відбулося істотне збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання. Якщо відбулося істотне збільшення кредитного ризику, Банк здійснить оцінку резерву на покриття збитків на основі очікуваних кредитних збитків скоріше на весь строк дії інструмента, ніж на 12 місяців.

Під час оцінки того, чи збільшився кредитний ризик за фінансовим інструментом істотно з моменту первісного визнання, Банк порівнює ризик настання дефолту за фінансовим інструментом на звітну дату на основі залишку строку до терміну погашення інструмента із ризиком настання дефолту, який очікувався для залишку строку до терміну погашення на поточну звітну дату, коли фінансовий інструмент був визнаний уперше. Під час здійснення такої оцінки Банк бере до уваги як кількісну, так і якісну інформацію, яка є обґрунтованою та корис-

ною, включно з історичним досвідом та прогнозою інформацією, яка доступна без докладання надлишкових витрат чи зусиль, на основі історичного досвіду Банку та експертної кредитної оцінки, включно з прогнозою інформацією.

Численні економічні сценарії складають основу для визначення вірогідності дефолту на момент первісного визнання і на подальші звітні дати. Різні економічні сценарії приводять до різної вірогідності дефолту. Зважування цих різних сценаріїв складає основу зваженої середньої вірогідності дефолту, яка використовується для визначення того, чи збільшився кредитний ризик істотно.

Враховуючи, що істотне збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання є відносною оцінкою, конкретна зміна, в абсолютному вираженні, у вірогідності дефолту буде важливішою для фінансового інструмента з меншим початковим рівнем вірогідності дефолту у порівнянні з фінансовим інструментом з вищим рівнем вірогідності дефолту.

Задля страхування, коли актив стає простроченим на 30 днів, Банк приймає, що відбулося істотне збільшення кредитного ризику, і актив знаходиться на Етапі 2 моделі зменшення корисності, тобто резерв на покриття збитків оцінюється як очікувані кредитні збитки на весь строк дії інструмента.

Зміна і припинення визнання фінансових активів. Зміна фінансового активу відбувається тоді, коли переглядаються договірні умови, які регулюють потоки грошових коштів від фінансового активу або зазнають інших змін у періоді між первісним визнанням та погашенням фінансового активу. Зміна впливає на суму та/або строки потоків грошових коштів за договором або негайно, або на певну майбутню дату. Окрім того, запровадження або коригування чинних фінансових умов за чинним кредитом являтиме собою зміну, навіть якщо ці нові або скориговані фінансові умови ще не впливають на потоки грошових коштів негайно, але можуть вплинути на потоки грошових коштів у залежності від того, чи буде виконуватись фінансова умова, чи ні (наприклад, зміна щодо збільшення процентної ставки, яка виникає у випадку порушення фінансових умов).

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Банк переглядає кредити, надані клієнтам, які зазнають фінансових труднощів, для максимального збільшення їхнього повернення та мінімізації ризику дефолту. Відмова від примусового стягнення кредиту застосовується у випадках, коли, незважаючи на те що позичальник вжив усіх достатніх зусиль для його виплати згідно з первісними договірними умовами, існує високий ризик настання дефолту або дефолт уже відбувся, і позичальник, як очікується, зможе виконати переглянуті умови. До переглянутих умов у більшості випадків належать подовження термінів погашення кредиту, зміни у строках потоків грошових коштів від кредиту (погашення основної суми та процентів), скорочення суми належних до виплати потоків грошових коштів (списання основної суми та процентів) і внесення поправок до фінансових умов. Банк має розроблену політику щодо відмов від примусового стягнення заборгованості, яка застосовується до корпоративного та роздрібного кредитування.

Коли у фінансовий актив вноситься зміна, Банк оцінює, чи призводить ця зміна до припинення визнання. Згідно з політикою Банку зміна призводить до припинення визнання, коли вона спричиняє виникнення суттєво інших умов.

У випадку, коли фінансовий актив припиняє визнаватися, відбувається переоцінка резерву на покриття очікуваних кредитних збитків на дату припинення визнання для визначення чистої балансової вартості активу на цю дату. Різниця між цією переглянутою балансовою вартістю і справедливою вартістю нового фінансового активу з новими умовами призведе до виникнення прибутку або збитку після припинення визнання. Новий фінансовий актив матиме резерв на покриття збитків, який оцінюється на основі очікуваних кредитних збитків на 12 місяців, за виключенням рідких випадків, коли новий кредит вважається створеним активом, який знецінився у результаті дії кредитного ризику. Це застосовується у випадку, коли справедлива вартість нового кредиту визнається зі значною знижкою у порівнянні з його переглянутою номінальною вартістю, тому що залишається високий ризик дефолту, який не зменшився у результаті зміни.

Банк здійснює моніторинг кредитного ризику змінених фінансових активів за рахунок оцінки якісної та кількісної інформації, такої як чи має позичальник статус такого, що прострочує виплати за новими умовами.

Коли договірні умови фінансового активу змінюються, і ця зміна не призводить до припинення визнання, Банк визначає, чи не збільшився кредитний ризик фінансового активу суттєво з моменту первісного визнання.

Для фінансових активів, змінених у рамках політики Банку щодо відмов від примусового стягнення заборгованості, у випадку, коли зміна не призвела до припинення визнання, оцінка вірогідності дефолту відображає здатність Банку зібрати змінені потоки грошових коштів з урахуванням попереднього досвіду Банку з аналогічними діями щодо відмови від примусового стягнення заборгованості, а також різноманітних поведінкових показників, включно з показниками виплат позичальника, щодо змінених умов за договором. Якщо кредитний ризик залишається значно вищим, ніж очікувалося на момент первісного визнання, резерв на покриття збитків продовжуватиме оцінюватись у сумі, яка дорівнює очікуваному кредитним збитком протягом всього строку дії інструмента.

Резерв на покриття збитків за утримуваними від примусового стягнення кредитами загалом оцінюватиметься тільки на основі очікуваних кредитних збитків на 12 місяців, коли існують докази того, що позичальник покращив поведінку з виплат після зміни, що привело до сторнування раніше значного збільшення кредитного ризику.

У випадку, коли зміна не призводить до припинення визнання, Банк розраховує прибуток/збиток від зміни, порівнюючи валову балансову вартість до і після зміни (за виключенням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків). Потім Банк оцінює очікувані кредитні збитки для зміненого активу, коли очікувані потоки грошових коштів, які виникають зі зміненого фінансового активу, включаються до розрахунку очікуваних нестач грошових коштів від первісного активу.

Банк припиняє визнавати фінансовий актив лише тоді, коли права за договором на потоки грошових коштів від активу спливають (включно із закінченням строку, яке виникає у результаті зміни на суттєво інші умови), або коли фінансовий актив і усі суттєві ризики та винагороди від володіння активом передаються іншому підприємству. Якщо Банк ані передає, ані зберігає усі суттєві ризики та винагороди від володіння і продовжує контролювати переданий актив, Банк визнає свою збережену частку в активі і відповідне зобов'язання на суми, які він може бути змушений виплатити. Якщо Банк зберігає усі суттєві ризики та винагороди від володіння переданим фінансовим активом, Банк продовжує визнавати фінансовий актив і також визнає забезпечену позику на суму отриманих надходжень.

Після повного припинення визнання фінансового активу різниця між балансовою вартістю активу та сумою компенсації отриманої і до отримання та накопиченим прибутком/збитком, який був визнаний у складі інших сукупних доходів та накопичений у складі капіталу, визнається у складі прибутку або збитку, за виключенням інвестиції у капітал, визначеної як така, що оцінюється за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, коли накопичений прибуток/збиток, раніше визнаний у складі інших сукупних доходів, у подальшому не змінює свою класифікацію на прибуток або збиток.

Списання. Кредити та боргові цінні папери списуються, коли у Банку немає обґрунтованих очікувань щодо відшкодування фінансового активу (повністю або частково). Це відбувається тоді, коли Банк визначає, що у позичальника немає активів або джерел доходів, які можуть генерувати достатні потоки грошових коштів для погашення сум, які підлягають списанню. Списання являє собою подію припинення визнання. Банк може застосувати примусові дії до списаних фінансових активів. Відшкодування у результаті примусових дій Банку приводить до прибутку від зменшення корисності.

Подання резерву на покриття очікуваних кредитних збитків у звіті про фінансовий стан. Резерви на покриття очікуваних кредитних збитків подаються у звіті про фінансовий стан таким чином:

- для фінансових активів, оцінюваних за амортизованою вартістю: як вираження з валової балансової вартості активів;
- для боргових інструментів, оцінюваних за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів: жодного резерву на покриття збитків не визнається у звіті про фінансовий стан, оскільки їхня балансова вартість є справедливою вартістю. Однак, резерв на покриття збитків включається як частина суми переоцінки у складі резерву переоцінки інвестицій;
- для кредитних зобов'язань та договорів фінансових гарантій: як резерв.

ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ. Фінансові зобов'язання класифікуються або як фінансові зобов'язання, які оцінюються «за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку», або «інші фінансові зобов'язання».

Фінансові зобов'язання, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку. Фінансові зобов'язання класифікуються як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, коли фінансове зобов'язання (i) утримується для торгівлі або (ii) воно визначене як таке, що оцінюється за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку.

Фінансове зобов'язання класифікується як утримуване для торгівлі, якщо:

- воно виникло, у першу чергу, для цілей його викупу у найближчому майбутньому; або
- на момент первісного визнання воно є частиною портфеля ідентифікованих фінансових інструментів, якими Банк управляє разом і має недавній фактичний приклад отримання короткострокового прибутку від них; або
- воно є похідним фінансовим інструментом, який не призначений як такий і не є фактично інструментом хеджування.

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Фінансове зобов'язання, яке не є фінансовим зобов'язанням, утримуваним для торгівлі, або умовною компенсацією, яка може бути виплачена отримувачем як частина об'єднання підприємств, може визначатися як таке, що оцінюється за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, після первісного визнання, якщо:

- таке визначення усуває або істотно зменшує оцінку або визнання невідповідності, яка б інакше виникла; або

- фінансове зобов'язання є частиною групи фінансових активів чи фінансових зобов'язань або тих і тих разом, якими управляють і показники діяльності яких оцінюються на основі справедливої вартості згідно із задокументованою політикою Банку з управління ризиками або інвестиційною стратегією, і інформація про таке групування надається усередині Банку на цій основі; або

- воно є частиною договору, який містить один або більше вбудованих похідних фінансових інструментів, і МСФЗ 9 дозволяє визначити увесь гібридний (комбінований) договір як такий, що оцінюється за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку.

Фінансові зобов'язання, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, відображаються за справедливою вартістю, причому усі прибутки/збитки, які виникають у результаті переоцінки, визнаються у складі прибутку або збитку у тій мірі, в якій вони не є частиною визначених відносин хеджування. Чистий прибуток/збиток, визнаний у складі прибутку або збитку, включає будь-які проценти, виплачені за цим фінансовим зобов'язанням, і включається до статті «Чистий прибуток/збиток від інших фінансових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку» у звіті про прибутки або збитки.

Однак, для непохідних фінансових зобов'язань, які визначені як такі, що оцінюються за спра-

ведливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, сума зміни у справедливій вартості фінансового зобов'язання, яка стосується змін у кредитному ризику цього зобов'язання, визнається у складі інших сукупних доходів, якщо тільки визнання впливу змін у кредитному ризику зобов'язання у складі інших сукупних доходів не створить або не збільшить обліковий дисбаланс у прибутку або збитку. Решта суми зміни у справедливій вартості зобов'язання визнається у складі прибутку або збитку. Зміни у справедливій вартості, які стосуються кредитного ризику фінансового зобов'язання і які визнаються у складі інших сукупних доходів, не змінюють свою класифікацію у подальшому на прибуток або збиток; замість цього вони переводяться до складу нерозподіленого прибутку після припинення визнання фінансового зобов'язання.

Для виданих кредитних зобов'язань та договорів фінансових гарантій, які визначені як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, усі прибутки та збитки визнаються у складі прибутку або збитку.

Під час визначення того, чи створює або збільшує визнання змін у кредитному ризику зобов'язання, включеного до складу інших сукупних доходів, обліковий дисбаланс у прибутку або збитку, Банк оцінює, чи передбачає він, що вплив змін у кредитному ризику зобов'язання буде взаємно зарахований у складі прибутку або збитку за рахунок зміни у справедливій вартості іншого фінансового інструмента, який оцінюється за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку. Це визначення робиться на момент первісного визнання.

Інші фінансові зобов'язання. Інші фінансові зобов'язання, включно з депозитами та позиками, первісно оцінюються за справедливою вартістю, за вирахуванням витрат на здійснення операції. У подальшому інші фінансові зобов'язання оцінюються за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної процентної ставки.

Ефективна процентна ставка є методом розрахунку амортизованої вартості фінансового зобов'язання та розподілу процентних витрат протягом відповідного періоду. Щодо детальної інформації про ефективну процентну ставку див. розділ «Чисті процентні доходи» вгорі.

Припинення визнання фінансових зобов'язань. Банк припиняє визнавати фінансові зобов'язання тоді і тільки тоді, коли зобов'язання Банку виконані, відмінені або спливає строк їхньої дії. Різниця між балансовою вартістю фінансового зобов'язання, визнання якого було припинене, і компенсацією сплаченою або до виплати визнається у складі прибутку або збитку.

Похідні фінансові інструменти. Банк укладає різноманітні договори про похідні фінансові інструменти, причому деякі з них утримуються для торгівлі, у той час як інші утримуються для управління своїм ризиком зміни процентних ставок; кредитним ризиком; та ризиком зміни курсів обміну валют.

До похідних фінансових інструментів належать договори валютних форвардів, свопи за процентними ставками, процентні свопи за різними валютами та свопи кредитного дефолту.

Похідні фінансові інструменти первісно визнаються за справедливою вартістю на дату укладення договору про похідний фінансовий інструмент і у подальшому переоцінюються на їхню справедливую вартість на звітну дату. Отриманий у результаті прибуток/збиток визнається негайно у складі прибутку або збитку.

Похідний фінансовий інструмент з позитивною справедливою вартістю визнається як фінансовий актив, у той час як похідний фінансовий інструмент з від'ємною справедливою вартістю визнається як фінансове зобов'язання.

Похідний фінансовий інструмент подається як необоротний актив або довгострокове зобов'язання, якщо залишок до терміну погашення інструмента становить більше 12 місяців і не передбачається його реалізація або погашення протягом 12 місяців. Інші похідні фінансові

інструменти подаються як оборотні активи або короткострокові зобов'язання.

Договори фінансових гарантій. Договір фінансової гарантії являє собою договір, який вимагає від особи, яка його видала, здійснити визначені платежі для відшкодування особі, яка його утримує, збитків, понесених у результаті того, що певний дебітор не виконає належних платежів згідно з умовами боргового інструмента.

Договори фінансових гарантій, які видав Банк, первісно оцінюються за справедливою вартістю і, якщо вони не визначені як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, і не виникають у результаті передачі фінансового активу, у подальшому оцінюються за більшою з величин:

- суми резерву на покриття збитків, як визначено у відповідності до МСФЗ 9; та

- первісно визнаної суми, за вирахуванням, коли доцільно, накопиченої суми доходу, визнаного згідно з політикою Банку щодо визнання доходів.

Договори фінансових гарантій, не визначені як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, подаються як резерви у звіті про фінансовий стан, а оцінка подається у складі інших доходів.

Банк не визначив жодних договорів фінансових гарантій як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку.

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Вплив першого застосування МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» на Звіт про фінансовий стан та станом на 1 січня 2018 року наведений у наступній таблиці:

ОЦІНЮЮТЬСЯ ЗА СПРАВЕДЛИВОЮ ВАРТІСТЮ ЧЕРЕЗ ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД	Оцінка за МСБО 39 станом на 31 грудня 2017 року	Рекласифіковано	Вплив від впровадження МСФЗ 9			Створені кредитно-знецінені активи	Оцінка за МСФЗ 9 станом на 1 січня 2018 року
			Етап 1	Етап 2	Етап 3		
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	685,297	—	(27,410)	—	—	—	657,887
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід до вирахування резерву на покриття збитків від знецінення Резерв на покриття збитків від знецінення інвестицій	685,991 (694)	— —	— (27,410)	— —	— —	— —	685,991 (28,104)

ОЦІНЮЮТЬСЯ ЗА АМОРТИЗОВАНОЮ СОБІВАРТІСТЮ	Оцінка за МСБО 39 станом на 31 грудня 2017 року	Рекласифіковано	Вплив від впровадження МСФЗ 9			Створені кредитно-знецінені активи	Оцінка за МСФЗ 9 станом на 1 січня 2018 року
			Етап 1	Етап 2	Етап 3		
Кошти в банках	3,703,612	—	2,291	—	—	—	3,705,903
Кошти в банках до вирахування резерву на покриття збитків від знецінення Резерви на покриття збитків від знецінення	3,706,060 (2,448)	— —	— 2,291	— —	— —	— —	3,706,060 (157)
Кредити клієнтам	17,488,991	—	60,316	(195,155)	(264,673)	(44,462)	17,045,017
Кредити клієнтам до вирахування резерву на покриття збитків від знецінення Резерви на покриття збитків від знецінення	23,497,953 (6,008,962)	83,549 (83,549)	— 60,316	— (195,155)	— (264,673)	— (44,462)	23,581,502 (6,536,485)
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	4,458,228	—	—	—	—	—	4,458,228
Умовні та кредитні контрактні зобов'язання	2,864,767	—	(30,426)	—	—	—	2,834,341
Умовні та кредитні контрактні зобов'язання до вирахування резерву на покриття збитків від знецінення Резерв на покриття збитків від гарантій та інших зобов'язань	2,914,447 (49,680)	— —	— (30,426)	— —	— —	— —	2,914,447 (80,106)
Вплив від впровадження МСФЗ 9 на нерозподілені прибутки			32,181	(195,155)	(264,673)	(44,462)	

МСФЗ 15 (IFRS) 15 «Виручка за контрактами з клієнтами» (та Поправки до МСФЗ 15): застосовується до звітного періоду, що починається з 1 січня 2018 року. Новий стандарт передбачає модель, що включає п'ять етапів, яка буде застосовуватися щодо виручки за договорами з покупцями ключовий принцип, в якому дохід повинен бути визнаний, коли товари або послуги передаються покупцеві за ціною угоди. Кожна окрема партія товарів або послуг повинна бути визнана окремо, і всі знижки та ретроспективні знижки за договірною ціною зазвичай виділяються на окремі предмети. Якщо сума відшкодування змінюється з будь-якої причини, мінімальна сума має бути визнана, якщо вона не підлягає значному ризику сторнування. Витрати, пов'язані з наданням договорів з покупцями, повинні бути капіталізовані і амортизуються за період, протягом якого споживається користь від контракту. Ці зміни не мали суттєвого впливу на результати діяльності Банку.

Оскільки стандарт не застосовується до доходів, пов'язаних з фінансовими інструментами та орендою, тому він не впливає на більшість доходів Банку, включаючи процентні доходи, чисті доходи/(витрати) за операціями з інвестиційними цінними паперами, доходи від оренди, до яких застосовуються МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» і МСФЗ (IAS) 17 «Оренда».

Роз'яснення КТМФЗ 22 «Операції в іноземній валюті та передоплата відшкодування»: застосовується до звітного періоду, що починається з 1 січня 2018 року. Роз'яснення врегулює питання про визначення дати операції при застосуванні стандарту обліку операцій в іноземній валюті МСФЗ (IAS) 21. Роз'яснення застосовується у випадках, коли організація виплачує чи отримує відшкодування в якості попередньої оплати за договорами в іноземній валюті. У роз'ясненні зазначається, що датою операції є дата, на яку організація спочатку визнає негрошовий актив або негрошове зобов'язання, що виникли в результаті виплати або отримання попередньої оплати. У разі декількох операцій вчинення або отримання попередньої оплати роз'яснення вимагає, щоб організація визначала дату операції для кожної виплати або отримання попередньої оплати. Впровадження роз'яснень не завдало жодного впливу на фінансову звітність Банку.

Застосування наведених нижче поправок до стандартів не завдало жодного впливу на фінансовий стан або показники діяльності Банку, і не призвело до будь-яких змін в обліковій політиці Банку та суммах, відображених за поточний або попередні роки:

- Поправки до МСФЗ (IFRS) 2 «Оплата за акціями» (видано 20 червня 2016 року і введено в дію на річні періоди, починаючи з 1 січня 2018 року).
- Щорічне удосконалення міжнародних стандартів фінансової звітності, 2014-2016 роки – поправки до МСФЗ (IFRS) 1 та МСФЗ (IAS) 8 (видано 8 грудня 2016 року і введено в дію на річні періоди, починаючи з 1 січня 2018 року або після цієї дати).
- Поправки до МСФЗ (IAS) 40 «Інвестиційна нерухомість» (видано 8 грудня 2016 року і вступають в силу для річних періодів, починаючи з 1 січня 2018 року або після цієї дати).

ОБЛІКОВІ ПОЛІТИКИ, ПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА МЕТОДИ РОЗРАХУНКУ, ЯКІ ЗАСТОСОВУВАЛИСЯ ЛИШЕ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ БАНКУ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2017 РОКУ

Визнання та оцінка фінансових інструментів. Банк визнає фінансові активи та зобов'язання у своєму звіті про фінансовий стан тоді, коли він стає стороною контрактних зобов'язань стосовно даного інструменту. Операції зі звичайного придбання та реалізації фінансових активів та зобов'язань визнаються з використанням обліку за датою розрахунку. Усі інші операції з придбання або продажу фінансових інструментів визнаються тоді, коли суб'єкт господарювання стає стороною договору про придбання фінансового інструменту.

Згідно з положеннями МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка», фінансові активи класифікуються як фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, кредити клієнтам і дебіторська заборгованість, інвестиції, утримувані до погашення, або наявні для продажу.

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Фінансові активи та зобов'язання первісно визнаються за справедливою вартістю плюс, у випадку, якщо фінансовий актив чи фінансове зобов'язання визнаються не за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибутку або збитку, понесені витрати на проведення операції, які безпосередньо стосуються придбання або випуску даного фінансового активу або зобов'язання.

У подальшому фінансові активи та зобов'язання відображаються за справедливою вартістю, первісною вартістю або амортизованою вартістю залежно від їх класифікації.

Метод ефективної процентної ставки. Метод обчислення амортизованої вартості фінансового активу або зобов'язання та розподілу процентних доходів чи витрат на відповідний період.

Ефективна процентна ставка — це ставка, за якою розрахункові майбутні грошові виплати або надходження (без урахування майбутніх кредитних збитків) дисконтуються протягом очікуваного терміну дії фінансового інструменту, або, у відповідних випадках, протягом коротшого терміну, до чистої балансової вартості фінансового активу або зобов'язання.

Прибутки та збитки від подальшої оцінки. Прибуток або збиток в результаті зміни справедливої вартості фінансового інструменту, класифікованого як фінансовий інструмент за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, визнається у прибутку або збитку.

Прибуток або збиток від зміни справедливої вартості фінансового активу, наявного для продажу, визнається безпосередньо в інших сукупних доходах (за винятком збитків від зменшення корисності і прибутків та збитків від курсових різниць по боргових фінансових інструментах, наявних для продажу) до моменту припинення визнання цього активу, коли кумулятивний прибуток або збиток, що раніше був визнаний в інших сукупних доходах, визнається у прибутку або збитку. Проценти, пов'язані з фінансовим активом, наявним для продажу, визнаються у прибутку або збитку у тому періоді, в якому вони були зароблені, і розраховуються за методом ефективної процентної ставки.

Прибуток або збиток від фінансових активів та зобов'язань, відображених за амортизованою вартістю, визнається у прибутку або збитку періоду, в якому відбувається припинення визнання фінансового активу чи зобов'язання або зменшується його корисність.

Припинення визнання фінансових активів та зобов'язань. Фінансовий актив (або, коли застосовується, частина фінансового активу, або частина групи аналогічних фінансових активів) припиняє визнаватися, коли:

- припиняють свою дію контрактні права на отримання грошових потоків від даного фінансового активу;

- Банк передав свої права на отримання грошових потоків від активу або зберіг право на отримання грошових потоків від активу, але взяв на себе зобов'язання сплатити їх у повному обсязі без суттєвої затримки третій стороні на основі договору про передачу; та

- Банк або (а) передав усі істотні ризики та винагороди від володіння активом, або (б) не передав і не зберіг усі істотні ризики та винагороди від володіння активом, а передав контроль над активом.

Фінансовий актив припиняє визнаватися, коли він був переданий і така передача відповідає критеріям припинення визнання. Передача вимагає, щоб Банк або: (а) передав контрактні права на отримання грошових потоків від даного активу; або (б) зберіг право на отримання грошових потоків від активу, але взяв на себе зобов'язання сплатити їх третій стороні. Після такої передачі Банк здійснює оцінку того, наскільки він зберіг ризики та винагороди від володіння переданим активом. Якщо усі істотні ризики та винагороди були збережені, актив залишається у звіті про фінансовий стан. Якщо усі істотні ризики та винагороди були передані, актив припиняє визнаватися. Якщо усі істотні ризики та винагороди не були ні збережені, ні передані, Банк здійснює оцінку на предмет того, чи зберіг він контроль над цим активом.

Якщо він не зберіг контролю над активом, то такий актив припиняє визнаватися. У випадках, коли Банк зберігає контроль над активом, він продовжує визнавати його пропорційно до своєї участі у даному активі.

Фінансові зобов'язання. Фінансове зобов'язання припиняє визнаватися, коли воно виконане, анульоване або минає строк його дії.

У випадку, коли існує фінансове зобов'язання замінюється на інше від того самого кредитора на суттєво інших умовах, або в умови існуючого зобов'язання вносяться істотні коригування, то така заміна або коригування вважаються припиненням визнання первісного зобов'язання та визнанням нового зобов'язання, а різниця відповідної балансової вартості визнається у звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи.

Кошти в банках. У процесі звичайної діяльності Банк надає кошти або розміщує депозити в інших банках на різні строки. Кошти, надані банкам з фіксованими термінами погашення, згодом оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки. Кошти, які не мають фіксованих термінів погашення, обліковуються за амортизованою вартістю відповідно до очікуваних дат погашення таких активів. Суми, розміщені в банках, обліковуються за вирахуванням будь-якого резерву на покриття збитків від знецінення.

Кредити клієнтам. Кредити клієнтам являють собою фінансові активи, які не є похідними фінансовими інструментами, з фіксованими або такими, що можуть бути визначені, платежами, які не котируються на активному ринку, за виключенням активів, які класифікуються як інші категорії фінансових активів.

Кредити клієнтам первісно визнаються за справедливою вартістю з урахуванням відповідних витрат на проведення операції, які безпосередньо стосуються придбання або створення таких фінансових активів. У випадку, коли справедлива вартість наданої компенсації відрізняється від справедливої вартості кредиту, наприклад, якщо кредит наданий за ставкою, нижчою за

ринкову, різниця між справедливою вартістю наданої компенсації та справедливою вартістю кредиту визнається у звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи. У подальшому кредити відображаються за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної процентної ставки. Кредити клієнтам, відображаються за вирахуванням будь-якого резерву на покриття збитків від знецінення.

Списання кредитів. Кредити списуються за рахунок резерву на покриття збитків від знецінення у випадку неможливості їх повернення, включаючи випадки вилучення забезпечення за неплатежі. Кредити списуються після того, як керівництво використало усі наявні у нього можливості для повернення суми заборгованості перед Банком, та після того, як Банк реалізував все заставне майно, яке є у нього в наявності, і суд прийняв відповідне рішення. Подальше відшкодування раніше списаних сум включається до складу інших доходів.

Реструктуризація кредитної заборгованості. Проводиться Банком по можливості, замість звернення щодо стягнення застави, з метою запобігання погіршенню якості кредитного портфеля та створення сприятливих умов для виконання боргових зобов'язань позичальниками.

Реструктуризація передбачає використання наступних методів у різних комбінаціях та послідовності, до яких відносяться: зміна графіка погашення основної суми та процентів по кредиту; зміна номінальної процентної ставки за кредитом; зміна кінцевої дати погашення кредиту (продовження); капіталізація простроченої суми по кредиту; капіталізація строкових та прострочених відсотків; зміна валюти кредитної заборгованості; переуступка або переведення заборгованості по кредиту.

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

При проведенні реструктуризації однією з головних вимог є дотримання принципу незмінності дохідності (правило рівності NPV), згідно якого дохідність кредитної операції до та після реструктуризації повинна залишатися на незмінному рівні. За умови дотримання зазначеного принципу зміна графіка та форми погашення кредиту (у т. ч. надання відстрочення терміну погашення), а також зміна номінальної процентної ставки не призводять до коригування балансової вартості кредитної заборгованості при реструктуризації. Керівництво постійно аналізує реструктуризовані кредити, щоб переконатися та оцінити можливість здійснення позичальниками майбутніх платежів по процентах та основній сумі заборгованості за кредитом.

Непродуктивні кредити. Кредитам надається статус непродуктивних, коли не виконуються зобов'язання із виплати процентних або основної суми кредиту і подальше відшкодування процентних доходів є сумнівним. Керівництво Банку приймає рішення щодо надання кредиту статусу непродуктивного і початку процесу його відшкодування у судовому порядку.

Резерв на покриття збитків від знецінення фінансових активів. Банк обліковує збитки від знецінення фінансових активів, коли існує об'єктивне свідчення того, що фінансовий актив або група фінансових активів знецінились. Збитки від знецінення фінансових активів, які відображаються за амортизованою вартістю, визначаються як різниця між балансовою вартістю та теперішньою вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків (без урахування майбутніх кредитних збитків), які дисконтовані за первісною ефективною процентною ставкою для фінансового активу. За фінансовими активами, забезпеченими заставою, розрахунок теперішньої вартості майбутніх потоків відображає грошові потоки, що можуть виникнути в результаті звернення стягнення на предмет застави незалежно від ймовірності звернення стягнення на предмет застави.

Якщо у подальшому періоді сума збитку від знецінення зменшується, і це зменшення можна об'єктивно віднести до події, яка відбувається після визнання знецінення, то раніше визнаний збиток від знецінення сторнується.

Визначення суми збитків від знецінення відбувається на основі аналізу ризику фінансових активів та

відображає суму, яка, на думку керівництва, достатня для покриття понесених збитків. Резерви створюються у результаті індивідуальної оцінки ризику фінансових активів, які окремо являють собою суттєві суми, та індивідуальної або колективної (групової) оцінки фінансових активів, суми яких окремо не є суттєвими.

Майбутні грошові потоки в групі фінансових активів, які оцінюються на колективній основі на предмет знецінення, розраховуються на основі передбачених договорами грошових потоків від активів та досвіду керівництва стосовно змін суми простроченої заборгованості позичальників, об'єднаних у групи на основі схожих характеристик кредитного ризику. З метою визначення того, яка сума відшкодування може бути отримана за групою фінансових активів з урахуванням накопиченого досвіду, історичні дані коригуються на існуючі умови, які не враховувались у попередніх періодах, а умови, які існували в минулому і які не існують на даний момент, виключаються.

Збитки від знецінення визнаються у складі прибутку або збитку по мірі їх виникнення у результаті однієї або декількох подій, що настали після первісного визнання активу («збиткових подій»), а загальна сума збитків від знецінення вираховується із суми активів, відображеної у звіті про фінансовий стан. Фактори, які Банк враховує при визначенні того, чи є об'єктивні свідчення понесення збитку від знецінення фінансових активів, включають інформацію щодо показників ліквідності та платоспроможності, рівня операційного та фінансового ризику діяльності позичальників, порушення умов договору щодо сплати процентів та основної суми боргу, ймовірність банкрутства чи фінансової реорганізації, рівні та тенденції непогашення у строк за аналогічними фінансовими активами, загальнодержавні та місцеві економічні тенденції та умови, а також справедливую вартість забезпечення і гарантій. Ці та інші фактори, окремо або разом, на думку керівництва, надають об'єктивні свідчення того, що збиток від знецінення фінансового активу або групи фінансових активів був понесений. Основними критеріями, які враховуються при визначенні знецінення фінансових активів, є їх прострочений статус та можливість реалізації відповідного забезпечення.

Для фінансових активів, які відображаються за собівартістю, збитки від знецінення визначаються як різниця між балансовою вартістю фінансового активу і теперішньою вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків, дисконтованих за поточною ринковою ставкою прибутку для аналогічного фінансового активу. Такі збитки від знецінення не сторнуються.

Банк обліковує збитки від знецінення фінансових активів, що оцінюються за амортизованою вартістю з використанням рахунку резерву, а фінансові активи, які оцінюються за собівартістю, шляхом прямого списання.

Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням. Банк бере на себе зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, в тому числі зобов'язання з надання кредитів, зобов'язання, пов'язані з виданими фінансовими гарантіями, акредитивами тощо. Фінансові гарантії являють собою зобов'язання здійснити виплати в якості компенсації збитку, що виникає у випадку неспроможності клієнта виконати свої зобов'язання перед третіми особами за первісними або модифікованими умовами боргового зобов'язання. Видані фінансові гарантії первісно визнаються за справедливою вартістю, яка підтверджується сумою отриманої комісії. У подальшому вони оцінюються за вартістю, більшою із: а) суми, визнаної як оціночні витрати, необхідні для погашення зобов'язання, визначені згідно з МСБО 37 «Резерви, умовні зобов'язання та умовні активи» або б) первісно визнаної суми отриманої комісії за вирахуванням накопиченої амортизації, визнаної у доходах за прямолінійним методом, в залежності від того, яка із вказаних сум є більшою. Зобов'язання з кредитування, як зобов'язання надати кредит на визначених умовах, оцінюються відповідно до МСБО 37 «Резерви, умовні зобов'язання та умовні активи».

Інвестиції, наявні для продажу. Інвестиції, наявні для продажу, є непохідними фінансовими активами, які визначені як наявні для продажу або не класифіковані як (а) кредити та дебіторська заборгованість, (б) утримувані до погашення, або (в) фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю з переоцінкою через прибуток або збиток.

Інвестиції, наявні для продажу, являють собою інвестиції у боргові інструменти та капітал, які передбачається утримувати протягом невизначеного періоду часу, і які можуть бути продані для покриття потреб ліквідності, або внаслідок змін процентних ставок та ринкових цін. Такі інвестиції обліковуються за справедливою вартістю. Прибутки або збитки від переоцінки інвестицій, наявних до продажу, до справедливої вартості відображаються у інших сукупних доходах, за виключенням збитків від знецінення, до тих пір, поки вони не будуть реалізовані, тоді кумулятивний прибуток або збиток, первісно визнаний в інших сукупних доходах, виключається з капіталу та відноситься на прибуток або збиток за рік. При цьому процентні доходи, розраховані за методом ефективної процентної ставки, відображаються у складі прибутку або збитку.

Для визначення справедливої вартості інвестицій, наявних для продажу, Банк використовує ринкові котирування. Якщо активний ринок для таких інвестицій відсутній, Банк визначає справедливу вартість, використовуючи методи оцінки. Методи оцінки включають використання останньої інформації про останні ринкові операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами, посилання на поточну справедливу вартість іншого, практично ідентичного інструменту, дисконтування грошових потоків та інші відповідні методи.

У разі наявності методу оцінки, який зазвичай використовують учасники ринку для визначення ціни даного інструменту, та коли існують підтвердження, що цей метод забезпечує достовірне визначення цін, одержаних при фактичному проведенні ринкових операцій, Банк застосовує цей метод.

Коли існують об'єктивні свідчення того, що інвестиції, наявні для продажу, знецінились, кумулятивний збиток, який раніше був визнаний у складі інших сукупних доходів, вилучається із капіталу і визнається у складі прибутку або збитку. При цьому кумулятивний збиток розраховується як різниця між вартістю придбання (зменшена на суму виплат основного боргу та амортизації) та поточною справедливою вартістю, зменшеною на збитки від знецінення, визнані в прибутку або збитку.

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Сторнування збитків від знецінення боргових інструментів, яке можна об'єктивно віднести до події, яка сталася після знецінення, визнаного у складі прибутку або збитку, відображається у звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи за період. Сторнування збитків від знецінення інструментів капіталу у звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи не здійснюється.

Інвестиції, утримувані до погашення. Це непохідні фінансові активи, які мають визначені або фіксовані суми платежів та фіксовані дати погашення, які Банк має безсумнівний намір та здатність утримувати до їх погашення. Інвестиції, утримувані до погашення, оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної ставки процента, за вирахуванням будь-якого знецінення.

Якщо Банк змушений був продати або змінити класифікацію більшої за несуттєву частку утримуваних до погашення інвестицій до закінчення терміну погашення (за виключенням певних спеціальних обставин), то уся категорія втратить своє значення і її необхідно перекласифікувати до інвестицій, наявних для продажу. Більше того, Банку буде заборонено класифікувати будь-які фінансові активи як утримувані до погашення протягом наступних двох років.

ОБЛІКОВІ ПОЛІТИКИ, ПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА МЕТОДИ РОЗРАХУНКУ, ЯКІ БУЛИ ЗАСТОСОВАНІ В ПОТОЧНОМУ РОЦІ ТА ЗАСТОСОВУВАЛИСЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ БАНКУ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2017 РОКУ

Безперервна діяльність. Фінансова звітність була підготовлена на основі припущення, що Банк здатний продовжувати свою діяльність на безперервній основі у найближчому майбутньому. Керівництво та акціонери мають намір і в подальшому розвивати діяльність Банку в Україні. На думку керівництва, застосування припущення щодо здатності Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі є адекватним, враховуючи належний рівень достатності капіталу, наміри акціонерів надавати підтримку Банку, а також історичний досвід, який свідчить, що короткострокові зобов'язання будуть рефінансовані у ході звичайної господарської діяльності.

Функціональна валюта. Позиції, включені в фінансову звітність Банку, виражені у валюті, що найкращим чином відповідає економічній сутності подій та умов, що стосуються Банку («функціональна валюта»). Функціональною валютою даної фінансової звітності є українська гривня. Всі значення заокруглені до цілих тисяч гривень, якщо не вказано інше.

Взаємозалік. Фінансові активи та зобов'язання згортаються, а в звіті про фінансовий стан відображається згорнутий залишок, якщо Банк має юридичне право здійснювати залік відображених у звіті про фінансовий стан сум та має намір або зробити взаємозалік, або реалізувати актив та погасити зобов'язання одночасно. Доходи і витрати не згортаються у звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи, за виключенням тих випадків, коли це вимагається або дозволяється МСФЗ або відповідним тлумаченням, при цьому такі випадки окремо розкриваються в обліковій політиці Банку. При обліку передачі фінансового активу, яка не веде до припинення визнання такого активу, Банк не згортає переданий актив та пов'язане з ним зобов'язання.

Грошові кошти та їх еквіваленти. Грошові кошти та рахунки у Національному банку України для цілей складання звіту про фінансовий стан включають готівку в касі та залишки на кореспондентських та строкових депозитних рахунках у Національному банку України. Для цілей складання звіту про рух грошових коштів до грошових коштів та їх еквівалентів включають активи, які можуть бути вільно конвертовані у відповідну суму грошових коштів протягом короткого періоду часу, а саме: готівку в касі, необмежені у використанні залишки на кореспондентських рахунках у Національному банку України, кошти, розміщені в банках, та угоди зворотнього продажу з первісним строком погашення до 90 днів, за виключенням гарантійних депозитів та інших обмежених у використанні залишків на рахунках. При складанні звіту про рух грошових коштів сума обов'язкового мінімального резерву, який депонується у Національному банку України, не включається до еквівалентів грошових коштів через існуючі обмеження щодо його використання.

Договори РЕПО і зворотного РЕПО. Цінні папери, продані за угодами про зворотний викуп («РЕПО»), обліковуються як забезпечені операції фінансування, при цьому цінні папери, продані за договорами РЕПО, продовжують відображатися у звіті про фінансовий стан, а зобов'язання контрагента включається до сум виплат за операціями РЕПО у складі депозитів і залишків коштів в інших банках або поточних рахунків і депозитів клієнтів залежно від ситуації. Різниця між ціною продажу і ціною зворотного викупу являє собою витрати на виплату процентів і визнається у прибутку або збитку протягом строку дії угоди про зворотний викуп за методом ефективної процентної ставки. Цінні папери, придбані за угодами про зворотний продаж («зворотне РЕПО»), обліковуються як суми до отримання за операціями зворотного продажу у складі коштів у банках або кредитів клієнтам залежно від ситуації. Різниця між ціною придбання та ціною продажу являє собою процентний дохід і визнається у прибутку або збитку протягом строку дії угоди про зворотний продаж за методом ефективної процентної ставки. Якщо активи, придбані за угодою про зворотний продаж, продаються третім особам, зобов'язання щодо повернення цінних паперів обліковується як зобов'язання і оцінюється за справедливою вартістю.

Похідні фінансові інструменти. У ході звичайної господарської діяльності Банк укладає різноманітні договори похідних фінансових інструментів, включаючи форвардні договори та свопи, призначені для управління валютним ризиком та ризиком ліквідності, а також для цілей торгівлі. Похідні фінансові інструменти, що використовуються Банком, не призначені для хеджування і не кваліфікуються для обліку хеджування. Похідні фінансові інструменти первісно відображаються за справедливою вартістю на дату укладення договору і в подальшому переоцінюються до справедливої вартості на кожну звітну дату. Похідні фінансові інструменти відображаються як активи, коли їхня справедлива вартість має позитивне значення, і як зобов'язання, коли від'ємне.

Похідні фінансові інструменти включаються до складу інших активів або інших зобов'язань у звіті про фінансовий стан. Прибутки та збитки, які виникають від цих інструментів, включаються до

складу інших доходів у звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи.

Оподаткування. Витрати з податку на прибуток представляють собою суму витрат з поточного та відстроченого податків.

Поточний податок на прибуток. Витрати за поточним податком на прибуток базуються на оподаткованому прибутку за рік. Оподатковуваний прибуток відрізняється від фінансового прибутку до оподаткування, відображеного у звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи, оскільки не включає статей доходів або витрат, які оподатковуються або відносяться на витрати в інші роки, а також виключає статті, які ніколи не оподатковуються і не відносяться на витрати в цілях оподаткування. Витрати Банку за поточними податками розраховуються з використанням податкових ставок, які діяли протягом звітного періоду.

Відстрочений податок на прибуток. Це податок, який, як очікується, повинен бути сплачений або відшкодований за різницями між балансовою вартістю активів та зобов'язань у фінансовій звітності та відповідною податковою базою, яка використовується при розрахунках оподаткованого прибутку та обліковується за методом балансових зобов'язань. Відстрочені податкові зобов'язання, як правило, визнаються по відношенню до всіх оподатковуваних тимчасових різниць, а відстрочені податкові активи визнаються з урахуванням ймовірності отримання у майбутньому оподаткованого прибутку, за рахунок якого можуть бути реалізовані тимчасові різниці, які відносяться на витрати. Такі активи і зобов'язання не визнаються, якщо тимчасові різниці виникають у результаті гудвілу або внаслідок первісного визнання (крім випадків об'єднання компаній) інших активів та зобов'язань у рамках операції, яка не впливає на розмір податкового чи бухгалтерського прибутку.

Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кожну звітну дату та зменшується у тій мірі, в якій більше не існує ймовірності того, що буде отриманий оподатковуваний прибуток, якого буде достатньо для повного або часткового відшкодування такого активу.

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Відстрочений податок визнається у звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи, крім тих випадків коли він пов'язаний зі статтями, які безпосередньо відносяться до статей капіталу, при цьому відстрочений податок також визнається у складі капіталу.

Відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання з податку на прибуток взаємно заліковуються та відображаються згорнуто у звіті про фінансовий стан, коли:

- Банк має юридично закріплене право погасити поточні податкові активи з податку на прибуток за рахунок поточних податкових зобов'язань; та
- відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання з податку на прибуток відносяться до податку на прибуток, який стягується одним і тим самим податковим органом з одного і того самого податкового суб'єкта.

В Україні також існують інші податки, якими обкладається діяльність Банку. Ці податки включені як компонент операційних витрат у звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи.

Основні засоби та нематеріальні активи. Основні засоби та нематеріальні активи відображаються за первісною історичною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та будь-якого визнаного збитку від знецінення.

Історична вартість основних засобів складається з їх первісної вартості з урахуванням усіх витрат, пов'язаних з придбанням, доставкою, монтажем і введенням в експлуатацію зазначених активів.

Усі нематеріальні активи Банку мають кінцевий термін використання і включають переважно програмне забезпечення та ліцензії на право користування програмними продуктами.

Сума амортизації нараховується на балансову вартість основних засобів та нематеріальних активів з метою поступового списання активів протягом очікуваного строку їх корисного використання. Вона розраховується з використанням прямолінійного методу.

У 2018 році строки корисного використання основних засобів та нематеріальних активів переглядалися, терміни експлуатації основних засобів було приведено у відповідність до Податкового Кодексу України, строк корисного використання нематеріальних активів визначається, згідно з Положенням про порядок обліку основних засобів та нематеріальних активів АТ «ОТП Банк».

Покращення орендованого майна амортизується протягом строку дії оренди або терміну корисного використання відповідного орендованого активу, в залежності від того, який з них коротший. Витрати на ремонт та відновлення активів нараховуються у тому періоді, в якому вони понесені, та включаються до статті операційних витрат, якщо вони не підлягають капіталізації.

Витрати на поліпшення об'єктів основних засобів, що призводять до збільшення первісно очікуваних вигід від їх використання, збільшують первісну або переоцінену вартість цих об'єктів. Витрати на ремонт та обслуговування основних засобів визнаються в періоді їх здійснення в складі витрат Банку.

Об'єкт основних засобів та матеріальних активів припиняє визнаватися після вибуття або коли більше не очікується отримання майбутніх економічних вигід від продовження використання цього активу.

Результат від реалізації основних засобів, який розраховується як різниця між сумою отриманих коштів і балансовою вартістю активів, визнається у звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи.

Незавершене будівництво в обліку відображається за первісною вартістю. Після завершення будівництва активи включаються до класу будівель і споруд за первісною вартістю. Незавершене будівництво не амортизується до того часу, доки актив не буде готовий до використання.

Балансова вартість основних засобів та нематеріальних активів переглядається на кожну звітну дату з метою визначення можливого перевищення балансової вартості над вартістю відшкодування. Якщо балансова вартість активів перевищує очікувану вартість відшкодування, вона знижується до вартості відшкодування.

Сума відшкодування являє собою більшу з двох величин: справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж та вартості при використанні. Знецінення визнається у відповідному періоді та включається до статті операційних витрат. Після визнання збитку від знецінення, амортизація основних засобів та нематеріальних активів систематично коригується в майбутніх періодах з метою врахування переглянутої балансової вартості активів, за вирахуванням їхньої ліквідаційної вартості (якщо така існує), протягом залишку терміну їх корисного використання.

Інвестиційна нерухомість. Необоротні активи класифікуються як інвестиційна нерухомість, якщо вони є нерухомістю (землю, будівлю чи частиною будівлі або їх поєднанням), яка утримується Банком з метою отримання лізингових (орендних) платежів або отримання прибутку від збільшення їх ринкової вартості чи для досягнення обох цілей. Під час первісного визнання інвестиційної нерухомості Банк оцінює та відображає її в бухгалтерському обліку за первісною вартістю, яка включає ціну придбання цієї нерухомості та всі витрати, що безпосередньо пов'язані з її придбанням.

Витрати на поточне обслуговування, ремонт та утримання об'єкта інвестиційної нерухомості відносяться на прибуток або збиток під час їх здійснення.

Після первісного визнання об'єкта інвестиційної нерухомості, подальшу його оцінку Банк здійснює за первісною вартістю з урахуванням накопиченої амортизації та втрат від зменшення корисності.

Метод амортизації всіх об'єктів (крім земельної ділянки) – прямолінійний, ставка амортизації – 5%-6,7%, строк корисного використання для будинків – 20 років, для споруд – 15 років. Вартість земельної ділянки не підлягає амортизації.

В 2018 році строки корисного використання інвестиційної нерухомості переглядалися, та затверджено терміни, згідно з Положенням про порядок обліку основних засобів та нематеріальних активів АТ «ОТП Банк».

Умовні активи. Не визнаються у звіті про фінансовий стан, але розкриваються у примітках до фінансової звітності у тому випадку, коли існує вірогідність надходження економічних вигод.

Умовні зобов'язання. Не визнаються у звіті про фінансовий стан, але розкриваються у примітках до фінансової звітності, за виключенням випадків, коли ймовірність відтоку ресурсів у результаті погашення є незначною.

Резерви за умовними зобов'язаннями. Визначаються, коли Банк має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання, яке виникло у результаті минулих подій, і ймовірно, що для погашення цього зобов'язання потрібне використання ресурсів, які втілюють у собі певні економічні вигоди; причому розмір таких зобов'язань можна достовірно оцінити. Резерви за умовними зобов'язаннями оцінюються у відповідності з МСБО 37 «Резерви, умовні зобов'язання та умовні активи», який вимагає застосування оцінки та судження керівництва.

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Інструменти власного капіталу. Інструмент власного капіталу – це будь-який договір, що підтверджує право на залишкову частку в активах Банку після вирахування всіх його зобов'язань. Інструменти капіталу, випущені Банком, відображаються в сумі надходжень за ними за вирахуванням прямих витрат на їх випуск. Вкуп інструментів власного капіталу Банком визнається і віднімається безпосередньо з капіталу. Прибуток або збиток не відображається у звіті про прибутки та збитки при купівлі, продажу, випуску або анулюванні інструментів власного капіталу Банку.

Акціонерний капітал та емісійний дохід. Внески до акціонерного капіталу визнаються за первісною вартістю. Емісійний дохід виникає при перевищенні суми внесених коштів над номінальною вартістю випущених акцій. Прибутки та збитки від реалізації власних акцій відносяться до емісійного доходу.

Дивіденди від простих акцій визнаються у складі капіталу як зменшення капіталу в тому періоді, в якому вони були оголошені. Згідно з МСБО 10 «Події після звітного періоду» дивіденди, які були оголошені після дати балансу, вважаються подією після звітною дати та розкриваються відповідно.

Резерви капіталу. Резерви, відображені у складі капіталу (інших сукупних доходів) у звіті про фінансовий стан Банку, включають резерв переоцінки, який включає зміни справедливої вартості інвестицій, наявних для продажу.

Витрати на утримання персоналу. Витрати на заробітну плату, внески до загальнодержавних соціальних фондів, оплачувані щорічні відпустки, виплати за листками непрацездатності, премії, а також негрошові винагороди нараховуються в тому році, у якому відповідні послуги надавалися працівниками. Банк згідно із законодавством України здійснює перерахування внесків (зборів) до таких загальнодержавних соціальних фондів: пенсійного, соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття та соціального страхування від нещасних випадків.

Кошти, що перераховуються до загальнодержавних соціальних фондів, визнаються витратами Банку в міру їх здійснення. В складі витрат на утримання персоналу відображаються витрати на формування резервів на оплату відпусток та виплату премій. Банк не має жодних інших зобов'язань за виплатами після звільнення працівників або інших істотних виплат, які потребують нарахування.

Операції з іноземною валютою. Фінансова звітність Банку представлена в українській гривні, валюті основного економічного середовища, в якому веде свою операційну діяльність Банк (функціональній валюті). Монетарні активи та зобов'язання, виражені у валютах, які відрізняються від функціональної валюти Банку (іноземних валютах), перераховуються в українську гривню за відповідними офіційними курсами обміну валют, які діють на звітну дату.

Балансові активи та зобов'язання в іноземній валюті відображаються у звіті про фінансовий стан за офіційним курсом, що діяв на дату їх виникнення, та переоцінюються за курсом на звітну дату. Доходи і витрати в іноземній валюті відображаються за офіційним курсом, що діяв на дату їх виникнення, а не на дату розрахунків, а при застосуванні касового методу – за курсом на день розрахунку. Усі отримані прибутки та збитки, які виникають у результаті такого перерахування, включаються до складу чистого прибутку/(збитку) від операцій з іноземною валютою.

КУРСИ ОБМІНУ ВАЛЮТ. Офіційні курси гривні до іноземних валют станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років, які використовував Банк при підготовці цієї фінансової звітності, представлені таким чином:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Гривня/1 долар США	27.688264	28.067223
Гривня/1 євро	31.714138	33.495424
Гривня/1 швейцарський франк	28.248096	28.618783

ЗВІТНІСТЬ ЗА СЕГМЕНТАМИ. Банк виділяє наступні операційні сегменти своєї діяльності: сегмент казначейських операцій, сегмент корпоративного бізнесу, сегмент середнього та малого бізнесу, сегмент роздрібного бізнесу та інші операції.

НОВІ І ПЕРЕГЛЯНУТІ ПРИЙНЯТІ МСФЗ

Банк не застосовував таких нових і переглянутих МСФЗ, які були випущені, але ще не набули чинності:

Стандарти/тлумачення	Набувають чинності для річних облікових періодів, які починаються із або після
МСФЗ 16 «Оренда»	1 січня 2019 року
Роз'яснення КТМФЗ (IFRIC) 23 «Невизначеність при відображенні податку на прибуток»	1 січня 2019 року
Річні удосконалення МСФЗ, 2015 – 2017 роки – Поправки до МСФЗ (IFRS) 3, МСФЗ (IFRS) 11, МСФЗ (IAS) 12 та МСФЗ (IAS) 23	1 січня 2019 року
Поправки до МСФЗ (IAS) 19 «Зміна, зменшення та врегулювання пенсійного плану»	1 січня 2019 року
Поправки до концептуальних основ фінансової звітності	1 січня 2020 року

Очікується, що нові стандарти і роз'яснення, що зазначені в таблиці, не будуть мати значного впливу на діяльність Банку, окрім МСФЗ 16.

МСФЗ 16 «Оренда» (випущений 13 січня 2016 року і набуває чинності для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати). Новий стандарт визначає оцінку, облік, презентацію та розкриття у звітності за договорами оренди. Всі договори оренди призводять до отримання орендарем права використання активу з моменту початку дії договору оренди, а також до отримання фінансування, якщо орендні платежі здійснюються протягом періоду часу. Відповідно до цього, МСФЗ (IFRS) 16 скасовує класифікацію оренди в якості операційної або фінансової, як це передбачається МСФЗ (IAS) 17, і замість цього вводить єдину модель обліку операцій оренди для орендарів. Орендарі повинні будуть визнавати: (а) активи і зобов'язання по відно-

шенню до всіх договорів оренди з терміном дії понад 12 місяців, за винятком випадків, коли вартість об'єкта оренди є незначною; і (б) амортизацію об'єктів оренди окремо від відсотків по орендним зобов'язанням в звіті про прибутки і збитки. Відносно обліку оренди в орендодавця МСФЗ (IFRS) 16, по суті, зберігає вимоги до обліку, передбачені МСФЗ (IAS) 17.

За попередніми даними Банк оцінює, що у разі застосування МСФЗ 16, кількісним впливом МСФЗ 16 на суму активу буде збільшення на 423,407 тисяч гривень, що не завдасть суттєвого впливу на значення економічних нормативів, зокрема, достатність регулятивного капіталу та регулятивний капітал.

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

СФЕРИ ЗАСТОСУВАННЯ ІСТОТНИХ СУДЖЕНЬ КЕРІВНИЦТВА ТА ДЖЕРЕЛА НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ОЦІНОК.

При підготовці фінансової звітності згідно з МСФЗ від керівництва Банку вимагається робити оцінки та припущення, які впливають на відображені суми активів та зобов'язань, розкриття умовних активів та зобов'язань на звітну дату, а також відображених у звітності сум доходів і витрат протягом звітного періоду. Керівництво здійснює свої оцінки та приймає професійні судження на постійній основі. Оцінки та судження керівництва ґрунтуються на історичному досвіді та різних інших факторах, які, на їхню думку, є доцільними в даних обставинах. Незважаючи на те, що оцінки базуються на інформації, яка є у керівництва щодо поточних подій та обставин, фактичні результати можуть відрізнятися від даних оцінок в залежності від різних припущень або умов.

Наступні оцінки та судження вважаються найбільш важливими для відображення фінансового стану Банку:

Оцінка бізнес-моделі. Класифікація і оцінка фінансових активів залежить від результатів тестування щодо виплат тільки основної суми та процентів, а також бізнес-моделі. Банк визначає бізнес-модель на рівні, який відображає те, яким чином групи фінансових активів управляються разом для досягнення конкретної бізнес-цілі. Ця оцінка включає використання суджень, які відображають усі відповідні докази, включно зі способами оцінки показників діяльності активів та оцінки їхніх показників, ризику, які впливають на показники діяльності активів і способи їхнього управління, а також те, яким чином відбувається компенсація менеджерів активів. Банк здійснює моніторинг фінансових активів, які оцінюються за амортизованою вартістю або справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, які припиняють визнаватися до настання терміну їхнього погашення, для того, щоб зрозуміти причину їхнього вибуття, і чи відповідають такі причини цілі господарської діяльності, заради якої ці активи утримуються. Моніторинг є частиною постійної оцінки Банку того, чи продовжує бізнес-модель, заради якої утриму-

ються залишки фінансових активів, залишатися доречною і, якщо вона перестане бути доречною, чи відбулися зміни у бізнес-моделі та, відповідно, перспективні зміни у класифікації цих активів.

Істотне збільшення кредитного ризику. Як зазначено у Примітці 3, очікувані кредитні збитки оцінюються як резерв, який дорівнює очікуваному кредитним збиткам на період 12 місяців для активів Етапу 1 або очікуваному кредитним збиткам на весь строк дії інструментів для активів Етапу 2 або Етапу 3. Актив переходить до Етапу 2, коли його кредитний ризик значно зростає з моменту первісного визнання. МСФЗ 9 не визначає те, що входить до істотного збільшення кредитного ризику. Під час оцінки того, чи збільшився кредитний ризик активу істотно, Банк враховує якісну та кількісну обґрунтовану та корисну прогносту інформацію.

Створення груп активів з аналогічними характеристиками кредитного ризику. Коли очікувані кредитні збитки оцінюються на колективній основі, фінансові активи групуються на основі спільних характеристик ризику. Банк здійснює постійний моніторинг доречності характеристик кредитного ризику для оцінки того, чи продовжують вони залишатися аналогічними. Це вимагається для забезпечення того, щоб, у випадку зміни характеристик кредитного ризику, існував спосіб належного перерозподілу активів за сегментами. У результаті цього можуть бути створені нові портфелі або активи можуть перейти до портфеля, який вже існує і краще відображає аналогічні характеристики кредитного ризику цієї групи активів. Перерозподіл портфелів за сегментами та рух між портфелями стають поширенішими, коли відбувається істотне збільшення кредитного ризику (або коли таке істотне збільшення сторнується), і таким чином активи переходять з групи очікуваних кредитних збитків на період у 12 місяців до активів на весь строк дії інструментів, або навпаки, але це також може відбуватися у рамках портфелів, які продовжують оцінюватися на тій же основі як очікувані кредитні збитки на період у 12 місяців чи на весь строк дії інструментів, але сума очікуваних кредитних збитків змінюється, оскільки кредитний ризик портфелів є іншим.

Моделі і припущення, які використовуються. Банк використовує різноманітні моделі та припущення під час оцінки справедливої вартості фінансових активів, а також під час оцінки очікуваних кредитних збитків. Судження застосовуються під час виявлення найдоречнішої моделі для кожного виду активів, а також під час визначення припущень, використаних у цих моделях, включно з припущеннями, які стосуються основних факторів кредитного ризику.

Справедлива вартість будівель та споруд, що отримані як забезпечення. Вартість будівель та споруд (нерухомості), що отримані в якості забезпечення кредитних операцій, визначається Банком за справедливою вартістю. Оскільки станом на кінець дня 31 грудня 2018 року активний ринок для певних типів будівель та споруд відсутній, а існуючі стандарти та правила оцінки майна не містять алгоритму визначення ринкової вартості в умовах кризових явищ, то фактично, при визначенні вартості заставного майна застосовується оціночна вартість, яка в більшій мірі спирається на професійну думку фахівців з оцінки, ніж на ринкові фактори. Оцінка справедливої вартості нерухомості вимагає формування суджень та застосування припущень щодо порівнянності об'єктів майна та інших факторів. Виходячи з вищевказаного, резерв під знецінення кредитів може зазнати впливу від застосування оціночної вартості заставного майна в умовах існування кризових явищ або їх наслідків. Облікові оцінки, пов'язані з оцінкою нерухомості в умовах відсутності ринкових цін, які формуються на активному ринку, є основним джерелом виникнення невизначеності оцінки, тому що: (i) їй властива висока мінливість від періоду до періоду, та (ii) визнання зміни оцінок може потенційно мати суттєвий вплив.

Первісне визнання операцій з пов'язаними сторонами. У ході звичайної діяльності Банк здійснює операції з пов'язаними сторонами. МСФЗ 9 вимагає обліковувати фінансові інструменти при початковому визнанні за справедливою вартістю. За відсутністю активного ринку таких операцій, для того щоб визначити, чи здійснювались такі операції за ринковими або неринковими цінами та ставками, використовують професійне судження. Підставою для таких суджень є ціноутворення щодо подібних фінансових інструментів та операцій з ними, у тому числі аналіз ефективної ставки та параметрів укладених угод.

Податкове законодавство. Внаслідок наявності в українському господарському, зокрема, податковому, законодавстві положень, які дозволяють більш ніж один варіант тлумачення, а також внаслідок економічному середовищі через довільне тлумачення податковими органами різних аспектів економічної діяльності, Банк, можливо, буде змушений визнати додаткові податкові зобов'язання, штрафи та пеню у разі, якщо податкові органи піддадуть сумніву певне тлумачення, засноване на судженні керівництва Банку. Податкові записи залишаються відкритими для перегляду податковими органами протягом трьох років.

Відстрочені податкові активи. Відстрочені податкові активи визнаються для всіх тимчасових різниць, які відносяться на податкові витрати, у тій мірі, в якій існує вірогідність отримання податкового прибутку, за рахунок якого можна реалізувати ці тимчасові різниці, які відносяться на зменшення оподаткованого прибутку. Оцінка такої вірогідності базується на пронозі керівництва щодо майбутнього оподаткованого прибутку та доповнюється суб'єктивними судженнями.

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

4. ЧИСТИЙ ПРОЦЕНТНИЙ ДОХІД ДО ФОРМУВАННЯ РЕЗЕРВУ ПІД ОЧІКУВАНІ КРЕДИТНІ ЗБИТКИ АКТИВІВ, ЗА ЯКИМИ НАРАХОВУЮТЬСЯ ПРОЦЕНТИ

Чистий процентний дохід до формування резерву під очікувані кредитні збитки, за якими нараховуються проценти, представлений таким чином:

	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року
Процентні доходи		
Процентні доходи за фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю:		
- процентні доходи за активами, що знаходяться на Етапі 3	317,848	262,075
- процентні доходи за активами, які знаходяться на Етапі 1-2	3,695,174	2,637,868
Процентні доходи за фінансовими активами, відображеними за справедливою вартістю	120,349	135,651
Всього процентних доходів	4,133,371	3,035,594
Процентні доходи за фінансовими активами:		
Процентні доходи за кредитами клієнтам	3,566,556	2,536,108
Процентні доходи за інвестиціями, що оцінюються за амортизованою собівартістю	366,983	340,670
Процентні доходи за інвестиціями, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	120,349	135,651
Процентні доходи за коштами в банках	79,483	23,165
Всього процентних доходів	4,133,371	3,035,594
Процентні витрати		
Процентні витрати за фінансовими зобов'язаннями, що оцінюються за амортизованою вартістю:		
Процентні витрати за рахунками клієнтів	(1,220,828)	(1,080,560)
Процентні витрати за коштами банків та інших фінансових установ	(4,147)	(3,946)
Процентні витрати за облігаціями власного боргу	(1,368)	(3,024)
Всього процентних витрат	(1,226,343)	(1,087,530)
Чистий процентний дохід до формування резерву під очікувані кредитні збитки, за якими нараховуються проценти	2,907,028	1,948,064

5. РЕЗЕРВ НА ПОКРИТТЯ ОЧІКУВАНИХ КРЕДИТНИХ ЗБИТКІВ, ІНШІ РЕЗЕРВИ

Інформація про рух резервів на покриття очікуваних кредитних збитків за активами, за якими нараховуються проценти, була представлена таким чином:

	Кошти в банках	Кредити клієнтам	Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Всього
31 грудня 2016 року	3,393	9,920,977	—	9,924,370
(Відшкодування)/формування резерву	(1,152)	394,107	694	393,649
Вплив зміни курсів іноземної валюти	207	57,677	—	57,884
Списання активів	—	(1,343,886)	—	(1,343,886)
Вплив продажу кредитів	—	(3,019,913)	—	(3,019,913)
31 грудня 2017 року	2,448	6,008,962	694	6,012,104
Вплив від впровадження МСФЗ 9	(2,291)	527,523	27,410	552,642
1 січня 2018 року	157	6,536,485	28,104	6,564,746
Формування резерву під очікувані кредитні збитки	1,127	388,088	4,713	393,928
Вплив зміни курсів іноземної валюти	7	(77,976)	(1,153)	(79,122)
Списання активів	—	(317,502)	—	(317,502)
Вплив продажу кредитів	—	(924,423)	—	(924,423)
Коригування процентних доходів	—	67,490	—	67,490
31 грудня 2018 року	1,291	5,672,162	31,664	5,705,117

Інформація про продаж кредитів клієнтам факторинговим компаніям представлена у Примітці 14.

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

5. Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків, інші резерви (продовження)

Інформація про рух резервів на покриття очікуваних кредитних збитків за іншими операціями була представлена таким чином:

	Інші активи	Гарантії та інші зобов'язання	Всього
31 грудня 2016 року	31,981	17,257	49,238
(Відшкодування)/формування резерву	(4,147)	30,916	26,769
Вплив зміни курсів іноземної валюти	(36)	1,507	1,471
Списання активів	(3,154)	—	(3,154)
31 грудня 2017 року	24,644	49,680	74,324
Вплив від впровадження МСФЗ 9	—	30,426	30,426
1 січня 2018 року	24,644	80,106	104,750
Формування/(відшкодування) резерву під очікувані кредитні збитки	6,285	(10,629)	(4,344)
Вплив зміни курсів іноземної валюти	(19)	(682)	(701)
Списання активів	(15,526)	—	(15,526)
31 грудня 2018 року	15,384	68,795	84,179

6. КОМІСІЙНІ ДОХОДИ І ВИТРАТИ

Комісійні доходи і витрати представлені таким чином:

	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року
Комісійні доходи		
Розрахунково-касові операції з клієнтами	692,090	576,378
Операції з іноземною валютою	290,357	242,769
Операції з пластиковими картками	247,217	172,411
Кредити надані	83,561	39,040
Видані гарантії	61,844	48,321
Комісійні від агентської діяльності	43,688	17,164
Комісії від страхових партнерів	37,872	9,521
Операції з цінними паперами	8,294	6,720
Інші доходи	23,887	42,209
Всього комісійних доходів	1,488,810	1,154,533
Комісійні витрати		
Операції з пластиковими картками	(196,895)	(125,448)
Комісійні агентів	(79,948)	(38,493)
Розрахункові операції	(53,930)	(44,893)
Операції з цінними паперами	(1,084)	(316)
Інші витрати	(13,427)	(7,342)
Всього комісійних витрат	(345,284)	(216,492)

7. ЧИСТИЙ ПРИБУТОК ВІД ОПЕРАЦІЙ З ІНОЗЕМНОЮ ВАЛЮТОЮ ТА БАНКІВСЬКИМИ МЕТАЛАМИ

Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою та банківськими металами представлений таким чином:

	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року
Торговельні операції, нетто	227,450	166,775
Курсові різниці, нетто	(75,394)	106,155
Всього чистого прибутку від операцій з іноземною валютою та банківськими металами	152,056	272,930

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

8. ЧИСТИЙ ПРИБУТОК/(ЗБИТОК) ВІД ОПЕРАЦІЙ З ПОХІДНИМИ ФІНАНСОВИМИ ІНСТРУМЕНТАМИ

Чистий прибуток/(збиток) від операцій з похідними фінансовими інструментами:

	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року
Торговельні операції	166,613	(60,248)
Зміни ринкової вартості	(2,389)	(5,999)
Всього чистого прибутку від операцій з іноземною валютою та банківськими металами	164,224	(66,247)

9. ОПЕРАЦІЙНІ ВИТРАТИ

Операційні витрати представлені таким чином:

	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року
Витрати на персонал	683,525	614,218
Операційна оренда	153,368	135,054
Обслуговування основних засобів	135,860	128,018
Податки та відрахування, пов'язані із заробітною платою	123,028	109,234
Знос та амортизація	94,467	78,601
Відрахування до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	81,215	74,121
Професійні послуги	62,055	62,703
Витрати на рекламу	48,835	39,521
Послуги зв'язку	21,398	24,512
Витрати на безпеку	11,593	10,282
Податки, крім податку на прибуток	10,017	15,930
Канцелярські товари	7,024	5,226
Уцінка майна, що перейшло у власність Банку як заставо-держателя, до чистої реалізаційної вартості (Примітка 19)	6,542	16,608
Витрати на інкасацію	6,146	4,613
Витрати на відрядження	4,802	3,618
Представницькі витрати	3,500	2,626
Збитки від знецінення основних засобів (Примітка 17)	3,335	—
Обробка даних та обслуговування інформаційних систем	2,703	2,550
Витрати на професійну підготовку	2,498	1,991
Страховання	1,007	781
Внески на членство у професійних організаціях	655	554
Благодійність та спонсорські витрати	547	509
Збитки від знецінення інвестиційної нерухомості (Примітка 18)	441	1,205
Штрафи та пені	123	6,865
Збитки від продажу основних засобів та нематеріальних активів	74	198
Інші витрати	149,962	123,810
Всього операційних витрат	1,614,720	1,463,348

10. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК

Тимчасові різниці станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років включають:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Тимчасові різниці, які підлягають вирахуванню:		
Резерви на покриття кредитних збитків	823,257	1,646,514
Резерви за зобов'язаннями	68,871	49,680
Основні засоби та нематеріальні активи	74,504	79,344
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	—	(3,201)
Збиток від продажу цінних паперів	9,536	10,581
Інші тимчасові різниці	8,916	4,777
Всього тимчасових різниць, які підлягають вирахуванню	985,084	1,787,695
Чисті тимчасові різниці, які підлягають вирахуванню	985,084	1,787,695
Чисті відстрочені податкові активи	177,315	321,785
Податкові збитки, перенесені на наступні періоди	—	145,452
Чисті відстрочені активи з податку на прибуток	177,315	467,237

Ставка податку на прибуток у 2018-го та 2017 роках становила 18%.

Узгодження витрат з податку на прибуток та облікового прибутку за роки, які закінчилися 31 грудня 2018 та 2017 років:

	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року
Прибуток до оподаткування	2,401,724	1,264,883
Податок за встановленою податковою ставкою	432,310	227,679
Податковий вплив постійних різниць	(4,896)	15,839
Витрати з податку на прибуток	427,414	243,518
Витрати з поточного податку на прибуток	52,303	571
Витрати з відстроченого податку на прибуток	375,111	242,947
Витрати з податку на прибуток	427,414	243,518
Відстрочені активи з податку на прибуток		
На початок періоду	(467,237)	(720,744)
Вплив переходу до МСФЗ 9	(84,576)	—
Скоригований залишок на початок періоду	(551,813)	(720,744)
Податковий вплив змін резерву переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(613)	10,560
Витрати з відстроченого податку на прибуток	375,111	242,947
На кінець періоду	(177,315)	(467,237)

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

11. ПРИБУТОК НА АКЦІЮ

	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року	Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року
Чистий прибуток за рік	1,974,310	1,021,365
Середньозважена кількість простих акцій в обігу	499,238	499,238
Базисний та розбавлений прибуток на акцію, в українських гривнях	3,955	2,046

Протягом 2018-го та 2017 років жодних фінансових інструментів, які мають потенційний вплив на акції, в обігу не знаходилося. Базисний прибуток на акцію дорівнює розбавленому прибутку на акцію.

12. ГРОШОВІ КОШТИ ТА РАХУНКИ У НАЦІОНАЛЬНОМУ БАНКУ УКРАЇНИ

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Залишки на рахунках в Національному банку України	1,587,308	1,351,904
Грошові кошти	733,150	830,816
Всього грошових коштів та рахунків у Національному банку України	2,320,458	2,182,720

Грошові кошти та їх еквіваленти для цілей звіту про рух грошових коштів представлені таким чином:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Грошові кошти та рахунки в Національному банку України	2,320,458	2,182,720
Кореспондентські рахунки в банках (Примітка 13):	2,489,606	3,479,086
в Україні	12,218	7,125
в країнах ОЕСР	2,415,257	3,405,399
в інших країнах	62,131	66,562
Кредити	—	224,526
в країнах ОЕСР	—	224,526
Кредити за операціями репо	17,521	—
в Україні	17,521	—
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	4,827,585	5,886,332

13. КОШТИ В БАНКАХ

Кошти в банках представлені таким чином:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Кореспондентські рахунки в банках	2,490,379	3,481,487
Кредити в банках	—	224,573
Кредити, що надані за операціями РЕПО	18,039	—
Резерви під кредитні збитки	(1,291)	(2,448)
Всього коштів в банках	2,507,127	3,703,612

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років Банк надавав в заставу цінні папери, які є заставою за договорами зворотного продажу (РЕПО) на суму 18,039 тисяч гривень та нуль гривень, відповідно.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років, до складу коштів в банках включені нараховані проценти на суму 1,487 тисяч гривень та 35 тисяч гривень, відповідно.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 року залишки у двох банках на загальну суму 1,376,170

тисяч гривень індивідуально перевищували 10% капіталу Банку. Станом на кінець дня 31 грудня 2017 року залишки у трьох банках на загальну суму 3,107,499 тисяч гривень індивідуально перевищували 10% капіталу Банку.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років максимальний кредитний ризик за коштами в банках становив 2,507,127 тисяч гривень та 3,703,612 тисяч гривень, відповідно.

Кредитна якість коштів у банках розкрита у Примітці 29.

14. КРЕДИТИ КЛІЄНТАМ

Кредити клієнтам представлені таким чином:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Кредити юридичним особам та фізичним особам-підприємцям	17,495,830	15,511,405
Споживчі кредити фізичним особам	6,106,219	3,393,511
Іпотечні кредити фізичним особам	3,359,928	3,953,255
Заборгованість за фінансовою орендою	583,837	638,912
Кредити за договорами зворотного репо	184,113	—
Інші кредити фізичним особам	1,287	870
Всього кредитів клієнтам до вирахування резерву на покриття кредитних збитків	27,731,214	23,497,953
За вирахуванням резерву на покриття кредитних збитків	(5,672,162)	(6,008,962)
Всього кредитів клієнтам	22,059,052	17,488,991

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

14. Кредити клієнтам (продовження)

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років Банк надавав в заставу цінні папери, які є об'єктом застави за договорами зворотного продажу (РЕПО) на суму 184,113 тисяч гривень та нуль тисяч гривень, відповідно.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років до складу кредитів клієнтам включені нараховані проценти на суму 1,383,450 тисяч гривень та 662,682 тисячі гривень, відповідно.

Інформацію про рух резервів на покриття очікуваних збитків розкрито у Примітці 5.

Забезпечення кредитів та інші інструменти зменшення кредитного ризику. Розмір та види забезпечення кредитів, що вимагається Банком, залежать від оцінки кредитного ризику контрагента. Банк запровадив основні принципи прийнятності різних видів застави та параметрів оцінки. Основні види отриманої застави включають:

- при кредитуванні фізичних осіб – нерухоме майно житлового призначення та інше нерухоме майно, автомобілі;

- при комерційному кредитуванні – нерухоме майно нежитлового призначення (комерційна нерухомість, інше нерухоме майно, обладнання, запаси та права на них, грошові кошти на депозитних рахунках).

Керівництво Банку здійснює моніторинг ринкової вартості застави. При необхідності Банк здійснює переоцінку її вартості.

Переоцінка вартості заставного майна Банку, за умови суттєвого відхилення від його справедливої вартості, проводиться шляхом: а) визначення ринкової вартості майна незалежними акредитованими оціночними компаніями або співробітниками Банку відповідної фахової кваліфікації; б) індексації вартості для груп майна з подібними технічними характеристиками, призначенням та умовами використання.

Банк не утримує заставу, яку дозволяється продати чи перезаставити у випадку, коли власник застави виконує свої зобов'язання.

Наведена нижче таблиця відображає пропорційну суму кредитів клієнтам, забезпечених заставою, а не справедливую вартість самої застави:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Гарантії	146,689	119,274
Забезпечені кредити:	16,077,621	14,560,182
Кредити, забезпечені іншою нерухомістю	8,153,896	8,113,605
Кредити, забезпечені житловою нерухомістю	2,338,932	2,950,136
Кредити, забезпечені обладнанням, запасами та правами на них	4,818,033	2,873,129
Кредити, забезпечені цінними паперами	184,113	—
Кредити, забезпечені грошовими коштами або гарантійними депозитами в Банку	582,647	623,312
Незабезпечені кредити та кредити не покриті заставою	11,506,904	8,818,497
Всього кредитів клієнтам до вирахування резерву на покриття кредитних збитків	27,731,214	23,497,953
За вирахуванням резерву на покриття кредитних збитків	(5,672,162)	(6,008,962)
Всього кредитів клієнтам	22,059,052	17,488,991

Наведена нижче таблиця відображає пропорційну суму знецінених кредитів клієнтам, забезпечених заставою, а не справедливую вартість самої застави:

	31 грудня 2018 року
Гарантії	—
Забезпечені кредити:	4,070,781
Кредити, забезпечені іншою нерухомістю	2,084,789
Кредити, забезпечені житловою нерухомістю	1,605,742
Кредити, забезпечені обладнанням, запасами та правами на них	365,798
Кредити, забезпечені грошовими коштами або гарантійними депозитами в Банку	14,452
Незабезпечені кредити та кредити не покриті заставою	3,191,602
Всього кредитів клієнтам до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	7,262,383
За вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	(5,212,157)
Всього кредитів клієнтам	2,050,226

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років значна сума кредитів (99.9% від кредитів клієнтам) надана компаніям, які ведуть свою діяльність в Україні, що представляє собою значну географічну концентрацію в одному регіоні (Примітка 29).

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років Банк надав кредити трьом групам клієнтів та одинадцяти групам клієнтів на загальну суму 1,837,582 тисячі гривень та 4,494,151 тисяч гривень, відповідно, сума кожного з яких окремо перевищувала 10% капіталу Банку.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років максимальний кредитний ризик за кредитами клієнтам становив 22,059,052 тисячі гривень та 17,488,991 тисячу гривень, відповідно. Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років максимальний кредитний ризик за умовними кредитними зобов'язаннями та невикористаними кредитними лініями становив 5,437,308 тисяч гривень та 2,864,767 тисяч гривень, відповідно (Примітка 24). Кредитна якість кредитів клієнтам розкрито в Примітці 29.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років максимальний кредитний ризик за кредитами клієнтам, що зареєстровані в Криму, Донецькій та Луганській областях, становив:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Кредити клієнтам, що зареєстровані в Донецькій та Луганській областях	674,076	490,743
Кредити клієнтам, що зареєстровані в Криму	86	124
Всього кредитів клієнтам, що зареєстровані в Криму, Донецькій та Луганській областях до вирахування резервів	674,162	490,867
За вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків, наданих клієнтам, що зареєстровані в Донецькій та Луганській областях	(414,275)	(490,743)
За вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків, наданих клієнтам, що зареєстровані в Криму	(56)	(124)
Всього кредитів клієнтам, що зареєстровані в Криму, Донецькій та Луганській областях	259,831	—

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

14. Кредити клієнтам (продовження)

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років максимальний кредитний ризик за умовними кредитними зобов'язаннями та невикористаними кредитними лініями, наданими Банком клієнтам, що зареєстровані в Криму, та клієнтам, що зареєстровані в Донецькій і Луганській областях, становив 334 тисячі гривень, 19,462 тисячі гривень та 333 тисячі гривень, 16,793 тисячі гривень, відповідно.

У 2018 році Банк здійснив продаж частини свого кредитного портфеля, вартість до вирахування резерву якого становила 1,046,959 тисяч гривень, за 122,536 тисяч гривень. У результаті відбулося списання резервів у сумі 924,423 тисячі гривень (Примітка 5). У 2017 році Банк здійснив продаж частини свого кредитного портфеля, вартість до вирахування резерву якого становила 3,451,341 тисячу гривень, за 431,428 тисяч гривень. У результаті відбулося списання резервів у сумі 3,019,913 тисяч гривень (Примітка 5).

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років кредити клієнтам включають заборгованість за фінансовою орендою, інформація про яку представлена таким чином:

31 грудня 2018 року		
	Мінімальні лізингові платежі	Приведена вартість мінімальних лізингових платежів
Заборгованість за фінансовою орендою		
До 1 року	96,811	44,958
Від 1 до 5 років	593,960	464,157
Понад 5 років	81,642	74,722
Всього інвестицій у фінансову оренду	772,413	583,837
Незароблені фінансові доходи за договорами фінансової оренди	(188,576)	—
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків за договорами фінансової оренди	(84,046)	(84,046)
Чисті інвестиції у фінансову оренду	499,791	499,791
Поточна заборгованість за фінансовою орендою		38,486
Непоточна заборгованість за фінансовою орендою		461,305
Чисті інвестиції у фінансову оренду		499,791

31 грудня 2017 року		
	Мінімальні лізингові платежі	Приведена вартість мінімальних лізингових платежів
Заборгованість за фінансовою орендою		
До 1 року	148,471	104,907
Від 1 до 5 років	599,070	437,595
Понад 5 років	111,191	96,410
Всього інвестицій у фінансову оренду	858,732	638,912
Незароблені фінансові доходи за договорами фінансової оренди	(219,820)	—
Резерв на покриття збитків від знецінення за договорами фінансової оренди	(86,849)	(86,849)
Чисті інвестиції у фінансову оренду	552,063	552,063
Поточна заборгованість за фінансовою орендою		90,647
Непоточна заборгованість за фінансовою орендою		461,416
Чисті інвестиції у фінансову оренду		552,063

15. ІНВЕСТИЦІЇ, ЩО ОЦІНЮЮТЬСЯ ЗА СПРАВЕДЛИВОЮ ВАРТІСТЮ ЧЕРЕЗ ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД

Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, представлені таким чином:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Боргові цінні папери:		
- Державні	1,133,150	684,641
- Корпоративні та банківські	734	1,350
Боргові цінні папери, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	1,133,884	685,991
Резерв на покриття збитків	(31,664)	(694)
Всього інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	1,102,220	685,297

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років до складу інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, включені нараховані проценти в сумі 14,808 тисяч гривень та 12,480 тисяч гривень, відповідно.

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

15. Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (продовження)

Кредитна якість інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, розкрита у Примітці 29.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років Банк надавав в заставу цінні папери, які є об'єктом застави за договорами зворотного продажу (РЕПО) на суму 202,152 тисячі гривень та нуль гривень, відповідно.

16. ІНВЕСТИЦІЇ, ЩО ОЦІНЮЮТЬСЯ ЗА АМОРТИЗОВАНОЮ СОБІВАРТІСТЮ

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю, були представлені державними борговими цінними паперами на суму 3,677,428 тисяч гривень та 4,458,228 тисяч гривень, відповідно.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років до складу інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю, включені нараховані проценти в сумі 7,440 тисяч гривень та 8,237 тисяч гривень, відповідно.

17. ОСНОВНІ ЗАСОБИ ТА НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ

Основні засоби та нематеріальні активи представлені таким чином:

	Будівлі та інша нерухомість	Меблі та обладнання	Інші необоротні матеріальні активи	Транспортні засоби	Незавершене будівництво	Нематеріальні активи	Всього
За первісною вартістю 31 грудня 2016 року	142,163	305,115	100,770	10,366	21,827	495,903	1,076,144
Надходження та внутрішні переміщення	7,179 (15,777)	57,907 (38,622)	14,328 (5,039)	6,491 (896)	10,900 (6)	60,372 (87,056)	157,177 (147,396)
31 грудня 2017 року	133,565	324,400	110,059	15,961	32,721	469,219	1,085,925
Надходження та внутрішні переміщення	75	71,571 (9,815)	16,956 (6,556)	11,716 (1,372)	8,631 (5,174)	62,619 (9,036)	171,568 (31,953)
Вибуття	—	—	—	—	—	—	(3,335)
Знецінення	(3,335)	—	—	—	—	—	(3,335)
31 грудня 2018 року	130,305	386,156	120,459	26,305	36,178	522,802	1,222,205
Накопичена амортизація 31 грудня 2016 року	23,460	252,589	95,814	8,292	—	359,368	739,523
Нарахування за рік	2,770	24,193	4,446	1,173	—	44,912	77,494
Списано при вибутті	(5,182)	(38,190)	(5,038)	(773)	—	(87,055)	(136,238)
31 грудня 2017 року	21,048	238,592	95,222	8,692	—	317,225	680,779
Нарахування за рік	2,764	30,179	9,273	2,016	—	49,800	94,032
Списано при вибутті	—	(9,735)	(6,556)	(1,372)	—	(13,841)	(31,504)
31 грудня 2018 року	23,812	259,036	97,939	9,336	—	353,184	743,307
Чиста балансова вартість 31 грудня 2018 року	106,493	127,120	22,520	16,969	36,178	169,618	478,898
31 грудня 2017 року	112,517	85,808	14,837	7,269	32,721	151,994	405,146

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років у складі основних засобів та нематеріальних активів відсутні:

- основні засоби, стосовно яких є передбачені законодавством обмеження щодо володіння, користування та розпорядження;
- основні засоби та нематеріальні активи, оформлені у заставу;
- основні засоби, що тимчасово не використовуються (знаходяться на консервації, реконструкції тощо);
- основні засоби, вилучені з експлуатації з метою продажу;

● нематеріальні активи, щодо яких є обмеження прав власності;

● збільшення або зменшення основних засобів та нематеріальних активів протягом звітного періоду, які виникають у результаті переоцінок, а також у результаті збитків від зменшення корисності, визнаних або сторнованих безпосередньо у капіталі.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років у складі основних засобів та нематеріальних активів відображено повністю амортизовані основні засоби та нематеріальні активи на суму 419,734 тисячі гривень та 423,572 тисячі гривень, відповідно.

18. ІНВЕСТИЦІЙНА НЕРУХОМІСТЬ

Інвестиційна нерухомість представлена таким чином:

За собівартістю:

31 грудня 2016 року	183,747
Звернено стягнення на заставне майно	71,830
Рекласифіковано з заставного майна	1,258
Вибуття	(214,697)
Збитки від знецінення	(1,205)
31 грудня 2017 року	40,933
Звернено стягнення на заставне майно	6,110
Рекласифіковано з заставного майна	1,922
Вибуття	(7,280)
Збитки від знецінення	(441)
31 грудня 2018 року	41,244

Накопичена амортизація:

31 грудня 2016 року	6,512
Нарахування за рік	1,107
Амортизація переміщення	84
Списано при вибутті	(5,808)
31 грудня 2017 року	1,895
Нарахування за рік	435
Списано при вибутті	(467)
31 грудня 2018 року	1,863

Чиста балансова вартість:

31 грудня 2018 року	39,381
31 грудня 2017 року	39,038

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

18. Інвестиційна нерухомість (продовження)

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років справедлива вартість інвестиційної нерухомості становила 37,884 тисячі гривень та 47,891 тисячу гривень, відповідно.

Справедлива вартість інвестиційної нерухомості була визначена незалежними оцінювачами на

підставі ринкового порівняльного підходу, який відображає ціни угод з аналогічними об'єктами нерухомості, а також на підставі методу дисконтованих грошових потоків та капіталізації доходу, що відповідає категорії Рівень 3 ієрархії справедливої вартості.

19. ІНШІ АКТИВИ

Інші активи представлені таким чином:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Інші фінансові активи		
Дебіторська заборгованість та розрахункові/транзитні рахунки	98,898	88,193
Нараховані доходи	51,224	36,344
Похідні фінансові активи	2,183	178
Інші фінансові активи до вирахування резерву на покриття кредитних збитків	152,305	124,715
За вирахуванням резерву на покриття кредитних збитків	(12,248)	(22,556)
Всього інших фінансових активів	140,057	102,159
Інші нефінансові активи		
Майно, що перейшло у власність Банку як заставодержателя	61,879	56,703
Витрати майбутніх періодів	47,257	53,216
Запаси матеріальних цінностей	15,519	6,787
Дорогоцінні метали	4,645	2,675
Податки до відшкодування та передоплати за податками, крім податку на прибуток	1,103	1,932
Передоплати за основні засоби та нематеріальні активи	273	694
Інші аванси та передоплати	260	346
Інші нефінансові активи до вирахування резерву на покриття кредитних збитків	130,936	122,353
За вирахуванням резерву на покриття кредитних збитків	(3,136)	(2,088)
Всього інших нефінансових активів	127,800	120,265
Всього інших активів	267,857	222,424

Інформація про рух резервів на покриття збитків від знецінення інших активів за роки, які закінчилися 31 грудня 2018-го та 2017 років, розкривається у Примітці 5.

Уцінка майна, що перейшло у власність Банку як заставодержателя, до чистої реалізаційної вартості за роки, які закінчилися 31 грудня 2018-го та 2017 років, склала 6,542 тисячі гривень та 16,608 тисяч гривень, відповідно.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років похідні фінансові активи включали

справедливу вартість форвардних контрактів у сумі 2,180 тисяч гривень та 34 тисячі гривень, відповідно, та угод своп у сумі 3 тисячі гривень та 144 тисячі гривень, відповідно.

Кредитна якість інших фінансових активів розкрита в Примітці 29.

20. КОШТИ БАНКІВ ТА ІНШИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ

Кошти банків та інших фінансових установ представлені таким чином:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Кредити, отримані від міжнародних фінансових установ	315	352
Кореспондентські рахунки інших банків	126	127
Всього коштів банків та інших фінансових установ	441	479

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років до складу коштів банків та інших фінансових установ включені нараховані проценти в сумі 1 тисяча гривень та 1 тисяча гривень, відповідно.

21. РАХУНКИ КЛІЄНТІВ

Рахунки клієнтів представлені таким чином:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Поточні рахунки та депозити до запитання	22,703,028	21,773,502
Строкові депозити	4,152,604	3,899,411
Всього рахунків клієнтів	26,855,632	25,672,913

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років до складу рахунків клієнтів включені нараховані проценти в сумі 61,180 тисяч гривень та 70,998 тисяч гривень, відповідно.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років рахунки клієнтів у сумі 2,759,618 тисяч гривень (10.3%) були отримані від двадцяти клієнтів та 2,662,687 тисяч гривень (10.4%) були отримані від восьми клієнтів, що являє собою значну концентрацію.

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

21. Рахунки клієнтів (продовження)

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років рахунки клієнтів у сумі 710,622 тисячі гривень та 740,517 тисяч гривень, відповідно, були використані в якості забезпечення кредитів клієнтам, гарантій, акредитивів та інших операцій, пов'язаних з умовними зобов'язаннями, а саме:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Кредити клієнтам	628,939	664,609
Гарантії	81,683	75,908
Всього рахунків клієнтів, що були використані в якості забезпечення	710,622	740,517

22. ІНШІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Інші зобов'язання представлені таким чином:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Інші фінансові зобов'язання		
Резерв невикористаних відпусток та премій	262,852	238,015
Транзитні та розрахункові рахунки	175,544	131,859
Платежі до сплати іншим контрагентам	28,412	27,866
Кредиторська заборгованість за основні засоби	13,342	1,941
Похідні фінансові зобов'язання	4,572	6,177
Інші	13,065	14,983
Всього інших фінансових зобов'язань	497,787	420,841
Інші нефінансові зобов'язання		
Резерв на покриття збитків від гарантій та інших зобов'язань	68,795	49,680
Доходи майбутніх періодів	51,324	35,436
Зобов'язання за внесками до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	22,700	18,354
Податки до сплати, крім податку на прибуток	5,561	4,647
Інші	92	73
Всього інших нефінансових зобов'язань	148,472	108,190
Всього інших зобов'язань	646,259	529,031

Інформація про рух резервів на покриття збитків від гарантій та інших зобов'язань за роки, які закінчилися 31 грудня 2018-го та 2017 років, розкривається у Примітці 5.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років похідні фінансові зобов'язання включали справедливую вартість угод своп у сумі нуль гривень та 6,177 тисяч гривень, відповідно та справедливую вартість форвардних контрактів у сумі 4,572 тисячі гривень та нуль гривень, відповідно.

23. АКЦІОНЕРНИЙ КАПІТАЛ, ЕМІСІЙНИЙ ДОХІД ТА ІНШИЙ ДОДАТКОВИЙ КАПІТАЛ

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Кількість простих акцій в обігу	499,238	499,238
Зареєстрований та сплачений акціонерний капітал	6,186,023	6,186,023
Емісійний дохід	405,075	405,075
Інший додатковий капітал	1,236,294	1,236,294
Всього акціонерного капіталу, емісійного доходу та іншого додаткового капіталу	7,827,392	7,827,392

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років зареєстрований та сплачений акціонерний капітал був представлений 499,238 та 499,238 простими акціями відповідно номінальною вартістю 12,390.93 гривні кожна.

Всі акції випущені в бездокументарній формі і належать єдиному акціонеру Банку – OTP Bank Plc. – юридичній особі за законодавством Угорщини.

Акції на пред'явника та привілейовані акції Банком не випускались.

АКЦІОНЕРИ БАНКУ МАЮТЬ ПРАВО:

- (i) Брати участь в управлінні справами Банку в порядку, визначеному в Статуті Банку та внутрішніх положеннях Банку.
- (ii) Брати участь у розподілі прибутку Банку та одержувати його частку (дивіденди). Право отримувати частку прибутку (дивіденди) пропорційно кількості належних їм акцій мають особи, які є акціонерами на початок строку виплати дивідендів.
- (iii) Отримувати повну та достовірну інформацію про діяльність Банку.
- (iv) Розпоряджатися акціями, що їм належать, у порядку, визначеному чинним законодавством України.

(v) Переважне право на придбання додатково випущених Банком акцій в кількості, пропорційній частці акціонера в акціонерному капіталі Банку у випадку приватного розміщення акцій Банку.

(vi) Вносити пропозиції щодо питань, включених до порядку денного Загальних зборів акціонерів Банку.

(vii) У разі ліквідації Банку отримати частину вартості його майна, пропорційну належних йому акцій.

Акції, призначені для випуску за умовами опціонів і контрактів з продажу, Банком не розміщувались.

Прибуток Банку, який підлягає розподілу, обмежений сумою його резервів, інформація про які розкривається у фінансовій звітності згідно нормативних вимог щодо організації бухгалтерського обліку та звітності в банківських установах України. Резерви, які не підлягають розподілу, представлені резервним фондом, який створюється відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних актів Національного банку України для покриття непередбачених збитків під невизначені ризики під час проведення банківських операцій. Резервний фонд Банку створюється за рішенням акціонерів в розмірах, передбачених законодавством за умови, що такі відрахування будуть становити не менше 5% чистого прибутку Банку. Даний резерв був створений у відповідності до Статуту Банку, який передбачає створення резерву для цих цілей.

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

23. Акціонерний капітал, емісійний дохід та інший додатковий капітал (продовження)

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років емісійний дохід у сумі 405,075 тисяч гривень та 405,075 тисяч гривень, відповідно, представляв собою перевищення сум отриманих внесків над номінальною вартістю випущених акцій.

В 2018-го та 2017 роках усі прості акції мають однакову юридичну силу та право на один голос.

З метою виконання вимог Національного банку України в 2009 році Банком була отримана гарантія, видана Материнським банком. Гарантія була визнана Банком у сумі 1,632,338 тисяч гривень на основі до-

говору про надання гарантії від 23 грудня 2009 року, укладеного з OTP Bank Plc.

В 2010 році договір на отримання гарантії було скасовано, а OTP Bank Plc. сплатив 155,255 тисяч доларів США в якості відшкодування, що станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років обліковується в складі іншого додаткового капіталу в сумі 1,236,294 тисячі гривень.

Протягом 2018-го та 2017 років Банк не сплачував акціонеру дивіденди.

24. УМОВНІ ТА КОНТРАКТНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

У процесі своєї звичайної діяльності для задоволення потреб своїх клієнтів Банк використовує фінансові інструменти із позабалансовими ризиками. Дані інструменти, включно з тими, які несуть у собі кредитні ризики різного ступеня, не відображені у звіті про фінансовий стан.

Максимальна сума можливих кредитних збитків Банку у результаті виникнення умовних зобов'язань

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років номінальні або контрактні суми умовних зобов'язань були представлені таким чином:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Умовні та кредитні контрактні зобов'язання		
Видані гарантії та аналогічні контрактні зобов'язання:		
Гарантії випущені	1,744,989	1,412,759
Імпортні акредитиви	1,696,592	1,245,772
Авалі	27,058	123,364
Безвідкличні невикористані кредитні лінії	21,339	43,623
	3,761,114	1,501,688
Умовні та кредитні контрактні зобов'язання до вирахування резерву під збитки по гарантіях та інших зобов'язаннях	5,506,103	2,914,447
За вирахуванням резерву під збитки по гарантіях та інших зобов'язаннях	(68,795)	(49,680)
Всього умовних та кредитних контрактних зобов'язань	5,437,308	2,864,767

і зобов'язань з надання кредитів, у випадку невиконання зобов'язань іншою стороною, коли зустрічні вимоги, застава або забезпечення виявляються знеціненними, визначається контрактними сумами цих інструментів.

Для позабалансових зобов'язань Банк використовує ту саму методику кредитного контролю та управління ризиками, що й для балансових операцій.

Інформацію про рух резервів на покриття збитків під гарантії та інші зобов'язання станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років розкрито у Примітці 5.

Зобов'язання за договорами операційної оренди. Майбутні мінімальні орендні платежі за договорами операційної оренди, де Банк виступає орендарем, станом на 31 грудня 2018-го та 2017 років представлені таким чином:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Не більше одного року	134,037	117,235
Більше одного року, але не більше п'яти років	135,627	109,711
Всього зобов'язань за договорами операційної оренди	269,664	226,946

СУДОВІ РОЗГЛЯДИ. Керівництво Банку вважає, що у результаті розгляду судових справ Банк може зазнати збитків, у зв'язку з чим, станом на 31 грудня 2018 року був створений резерв на потенційні юридичні зобов'язання у сумі 77 тисяч гривень (у 2017 році – 73 тисячі гривень).

ІНШІ КОНТРАКТНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ. Станом на кінець дня 31 грудня 2018 року загальна сума контрактних зобов'язань Банку, пов'язаних із придбанням основних засобів, становила 1,420 тисяч гривень, у тому числі: за нерухомість – 250 тисяч гривень, за інше обладнання – 225 тисяч гривень, з будівництва та реконструкції приміщень – 945 тисяч гривень. Контрактні зобов'язання за нематеріальними активами та іншим програмним забезпеченням склали 2,678 тисяч гривень та 455 тисяч доларів.

Станом на кінець дня 31 грудня 2017 року загальна сума контрактних зобов'язань Банку, пов'язаних із придбанням основних засобів, становила 1,395 тисяч гривень, у тому числі: за нерухомість – 605 тисяч гривень, за інше обладнання – 678 тисяч гривень, з

будівництва та реконструкції приміщень – 112 тисяч гривень. Контрактні зобов'язання за нематеріальними активами та іншим програмним забезпеченням склали 546 тисяч гривень.

ОПОДАТКУВАННЯ. Українська економіка характеризується підвищеним податковим навантаженням та непередбачуваністю податкової системи. Банки виступають не тільки платниками податків, а й виконують функції податкових агентів та посередників між платниками податків та державою, що підвищує податкові ризики.

Недосконала нормотворча техніка може призвести до додаткових податкових зобов'язань, штрафів та пені. Керівництво Банку, ґрунтуючись на своєму трактуванні податкового законодавства, вважає, що всі чинні податки були нараховані.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 року Банк не має умовних зобов'язань, пов'язаних з оподаткуванням, так само як відсутні відкриті чи нерозглянуті судові справи в частині можливого накладання штрафних санкцій.

25. ОПЕРАЦІЙНІ СЕГМЕНТИ

Формат звітності за сегментами базується на внутрішній управлінській звітності, яка відображає розподіл бізнесу Банку за сегментами відповідно до здійснюваних обов'язків. Сегменти бізнесу

представлені як незалежні бізнес-підрозділи, які генерують доходи, несуть витрати, та операційні результати яких регулярно контролюються керівництвом Банку.

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

25. Операційні сегменти (продовження)

СЕГМЕНТ КОРПОРАТИВНОГО БІЗНЕСУ. Корпоративний бізнес включає великі корпорації, підприємства та установи державного сектору, міністерства, органи місцевого самоврядування, мультинаціональні корпорації, компанії середнього розміру (річний оборот яких перевищує 50 мільйонів гривень), а також компанії фінансового сектору: брокерські, страхові та лізингові компанії, кредитні спілки, пенсійні фонди.

СЕГМЕНТ СЕРЕДЬНОГО ТА МАЛОГО БІЗНЕСУ. Сегмент середнього та малого бізнесу охоплює компанії середнього розміру (з річним оборотом менше 50 мільйонів гривень), включаючи фізичних осіб, що займаються комерційною діяльністю, та приватних підприємців.

СЕГМЕНТ РОЗДРІБНОГО БІЗНЕСУ. Сегмент роздрібного бізнесу охоплює приватних клієнтів, включаючи тих, що користуються послугами приватного банкінгу, а також співробітників Банку.

СЕГМЕНТ КАЗНАЧЕЙСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ. Сегмент казначейських операцій включає відносини з міжнародними фінансовими установами, казначейські операції й операції інвестиційного банкінгу, торгівлю іноземною валютою і курсові різниці та операції з цінними паперами.

ІНШІ ОПЕРАЦІЇ. Інші операції охоплюють все інше, що не відноситься до сегментів бізнесу.

МЕТОДИ. Методика розрахунку прибутковості операційних сегментів базується на методології тран-

сфертного ціноутворення. Доходи та операційні витрати розраховуються на рівні кожної окремої угоди/рахунку клієнта, в той час як накладні адміністративні витрати обліковуються у розрізі центрів витрат та розподіляються на сегменти на пропорційній основі, згідно з існуючою методикою розподілу. Базою для розподілу накладних адміністративних витрат є: кількість співробітників, кількість квадратних метрів займаної площі, кількість клієнтів, угод/рахунків, а також фіксовані відсотки, встановлені згідно з експертною оцінкою. Одним з основних принципів методики є те, що загальний управлінський результат повинен збігатися із загальним фінансовим результатом Банку.

Чистий прибуток за операціями з іноземною валютою був алокований до казначейства, оскільки управління валютним ризиком покладено на підрозділ Казначейства.

Одним з основних критеріїв оцінки прибутковості сегментів є прибуток до оподаткування, який в складі управлінських звітів контролюється керівництвом Банку на щомісячній основі.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ГЕОГРАФІЧНІ ЗОНИ. Інформація за географічними сегментами за 2018-го та 2017 роки не складається, оскільки за весь час свого існування Банк здійснював свою діяльність виключно на території України.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСНОВНИХ КЛІЄНТІВ. Банк не має значних концентрацій доходів від зовнішніх клієнтів.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРИБУТКИ/(ЗБИТКИ), АКТИВИ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ОПЕРАЦІЙНИХ СЕГМЕНТІВ

За рік, що закінчився 31 грудня 2018 року

	Корпоративний бізнес	Середній та малий бізнес	Роздрібний бізнес	Казначейство	Інші	Всього
Процентні доходи від зовнішніх клієнтів	2,049,753	161,223	1,355,580	566,815	—	4,133,371
Процентні витрати від зовнішніх клієнтів	(706,000)	(116,675)	(398,153)	(5,515)	—	(1,226,343)
Міжсегментна процентна маржа по активах	(1,329,679)	(116,048)	(640,182)	(570,040)	—	(2,655,949)
Міжсегментна процентна маржа по зобов'язаннях	1,108,975	434,031	759,810	4,731	—	2,307,547
Маржинальні доходи/ (витрати) по активах	720,074	45,175	715,398	(3,225)	—	1,477,422
Маржинальні доходи/ (витрати) по зобов'язаннях	402,975	317,356	361,657	(784)	—	1,081,204
Трансформаційний результат	—	—	—	348,402	—	348,402
Маржинальний дохід	1,123,049	362,531	1,077,055	344,393	—	2,907,028
Чистий комісійний дохід	486,007	249,282	408,237	—	—	1,143,526
Торговельний результат	—	—	—	321,850	—	321,850
Інші доходи	—	—	—	—	49,245	49,245
ВАЛОВИЙ ДОХІД	1,609,056	611,813	1,485,292	666,243	49,245	4,421,649
Формування резерву під очікувані збитки, чистий збиток від модифікації фінансових активів та чистий збиток від припинення визнання фінансових активів/зобов'язань	79,184	(70,813)	(401,176)	(5,515)	(6,885)	(405,205)
ВАЛОВІ ДОХОДИ ПІСЛЯ ФОРМУВАННЯ РЕЗЕРВУ	1,688,240	541,000	1,084,116	660,728	42,360	4,016,444
ОПЕРАЦІЙНІ ВИТРАТИ	(320,195)	(225,421)	(984,940)	(37,351)	(46,813)	(1,614,720)
ПРИБУТОК/(ЗБИТОК) ДО ОПОДАТКУВАННЯ	1,368,045	315,579	99,176	623,377	(4,453)	2,401,724
Витрати з податку на прибуток	—	—	—	—	(427,414)	(427,414)
ЧИСТИЙ ПРИБУТОК/(ЗБИТОК)	1,368,045	315,579	99,176	623,377	(431,867)	1,974,310
Надходження основних засобів, нематеріальних активів та інвестиційної нерухомості	—	—	—	—	177,678	177,678
Знос та амортизація	—	—	—	—	(94,467)	(94,467)
Збиток від знецінення основних засобів та інвестиційної нерухомості	—	—	—	—	(3,776)	(3,776)
АКТИВИ	15,301,804	945,260	5,812,066	7,288,224	3,409,784	32,757,138
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	10,968,238	5,091,275	10,796,119	5,013	641,687	27,502,332

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

25. Операційні сегменти (продовження)

За рік, що закінчився 31 грудня 2017 року

	Корпора- тивний бізнес	Середній та малий бізнес	Роздрібний бізнес	Казна- чейство	Інші	Всього
Процентні доходи від зовнішніх клієнтів	1,576,343	88,124	871,640	499,487	—	3,035,594
Процентні витрати від зовнішніх клієнтів	(618,723)	(67,773)	(394,064)	(6,970)	—	(1,087,530)
Міжсегментна процентна маржа по активах	(1,027,302)	(76,863)	(517,185)	(517,182)	—	(2,138,532)
Міжсегментна процентна маржа по зобов'язаннях	1,087,450	323,460	649,450	6,129	—	2,066,489
Маржинальні доходи/ (витрати) по активах	549,041	11,261	354,455	(17,695)	—	897,062
Маржинальні доходи/ (витрати) по зобов'язаннях	468,727	255,687	255,386	(841)	—	978,959
Трансформаційний результат	—	—	—	72,043	—	72,043
Маржинальний дохід	1,017,768	266,948	609,841	53,507	—	1,948,064
Чистий комісійний дохід	405,851	196,609	335,562	19	—	938,041
Торговельний результат	—	—	—	196,102	—	196,102
Інші доходи	—	—	—	—	66,442	66,442
ВАЛОВИЙ ДОХІД	1,423,619	463,557	945,403	249,628	66,442	3,148,649
Формування резерву під збитки	(168,812)	(57,268)	(203,509)	1,136	8,035	(420,418)
ВАЛОВІ ДОХОДИ ПІСЛЯ ФОРМУВАННЯ РЕЗЕРВУ	1,254,807	406,289	741,894	250,764	74,477	2,728,231
ОПЕРАЦІЙНІ ВИТРАТИ	(314,233)	(193,684)	(863,859)	(38,671)	(52,901)	(1,463,348)
ПРИБУТОК/(ЗБИТОК) ДО ОПОДАТКУВАННЯ	940,574	212,605	(121,965)	212,093	21,576	1,264,883
Витрати з податку на прибуток	—	—	—	—	(243,518)	(243,518)
ЧИСТИЙ ПРИБУТОК/(ЗБИТОК)	940,574	212,605	(121,965)	212,093	(221,942)	1,021,365
Надходження основних засобів, нематеріальних активів та інвестиційної нерухомості	—	—	—	—	229,007	229,007
Знос та амортизація	—	—	—	—	(78,601)	(78,601)
Збиток від знецінення основних засобів та інвестиційної нерухомості	—	—	—	—	(1,205)	(1,205)
АКТИВИ	12,199,232	844,926	4,407,733	8,846,657	3,533,850	29,832,398
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	11,181,341	4,420,980	9,575,575	479	1,024,048	26,202,423

26. ОПЕРАЦІЇ З ПОВ'ЯЗАНИМИ СТОРОНАМИ

При розгляді взаємовідносин кожної можливої пов'язаної сторони особлива увага надається змісту відносин, а не лише їх юридичній формі.

Банк мав такі залишки за операціями з пов'язаними сторонами станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років:

	31 грудня 2018 року		31 грудня 2017 року	
	Залишки за операціями з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями фінансової звітності	Залишки за операціями з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями фінансової звітності
Кошти в банках	696,170	2,507,127	1,980,523	3,703,612
- материнська компанія	634,039	—	1,913,961	—
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	62,131	—	66,562	—
Кредити клієнтам, до вирахування резерву на покриття кредитних збитків	698,250	27,731,214	327,512	23,497,953
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	697,628	—	325,950	—
- провідний управлінський персонал	622	—	1,562	—
Резерв на покриття кредитних збитків кредитів клієнтам	(4,503)	(5,672,162)	(1,768)	(6,008,962)
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	(4,500)	—	(1,630)	—
- провідний управлінський персонал	(3)	—	(138)	—
Інші активи	663	267,857	168	222,424
- материнська компанія	468	—	150	—
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	195	—	18	—
Кошти банків та інших фінансових установ	126	441	127	479
- материнська компанія	124	—	125	—
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	2	—	2	—
Рахунки клієнтів	217,138	26,855,632	67,708	25,672,913
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	184,340	—	37,351	—
- провідний управлінський персонал	32,798	—	30,357	—
Інші зобов'язання	52,024	646,259	57,896	529,031
- материнська компанія	2,720	—	5,069	—
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	19,937	—	21,142	—
- провідний управлінський персонал	29,367	—	31,685	—
Безвідкличні зобов'язання за кредитами та невикористаними кредитними лініями	50,098	3,761,114	10	1,501,688
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	49,839	—	—	—
- провідний управлінський персонал	259	—	10	—

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

26. Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

До складу звіту про прибутки і збитки та інші сукупні доходи за роки, які закінчилися 31 грудня 2018-го та 2017 років, включені такі суми, які виникли за операціями з пов'язаними сторонами:

	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року		Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року	
	Операції з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями фінансової звітності	Операції з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями фінансової звітності
Процентні доходи	109,678	4,133,371	28,264	3,035,594
- материнська компанія	2,329	—	3,346	—
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	107,237	—	24,761	—
- провідний управлінський персонал	112	—	157	—
Процентні витрати	(7,456)	(1,226,343)	(37,120)	(1,087,530)
- материнська компанія	—	—	—	—
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	(6,138)	—	(35,774)	—
- провідний управлінський персонал	(1,318)	—	(1,346)	—
Комісійні доходи	3,849	1,488,810	2,224	1,154,533
- материнська компанія	27	—	27	—
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	3,822	—	2,197	—
Комісійні витрати	(7,910)	(345,284)	(3,790)	(216,492)
- материнська компанія	(7,862)	—	(3,767)	—
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	(48)	—	(23)	—
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою та банківськими металами	96,894	152,056	192,905	272,930
- материнська компанія	84,364	—	188,836	—
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	12,530	—	4,069	—
Чистий прибуток / (збиток) від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями, що відображаються за справедливою вартістю з переоцінкою через прибутки або збитки	119,093	164,224	(40,965)	(66,247)
- материнська компанія	119,093	—	(40,965)	—
Формування резерву під кредитні збитки активів, за якими нараховуються проценти	(192)	(393,928)	(1,574)	(393,649)
- материнська компанія	—	—	15	—
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	(327)	—	(1,592)	—
- провідний управлінський персонал	135	—	3	—
Інші доходи	430	53,944	418	66,442
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	430	—	418	—
Операційні витрати	(180,146)	(1,614,720)	(187,064)	(1,463,348)
- материнська компанія	(10,156)	—	(9,594)	—
- підприємства зі спільним контролем або на які є суттєвий вплив	(85,546)	—	(83,381)	—
- провідний управлінський персонал	(84,444)	—	(94,089)	—

Протягом 2018-го та 2017 років винагорода провідному управлінському персоналу включала наступні виплати:

	Рік, який закінчився 31 грудня 2018 року		Рік, який закінчився 31 грудня 2017 року	
	Операції з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями фінансової звітності	Операції з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями фінансової звітності
Провідний управлінський персонал	(84,444)	(806,553)	(94,089)	(723,452)
- короткострокові виплати працівникам	(84,444)	—	(94,089)	—

Здійснюючи операції з пов'язаними сторонами, фінансові інструменти при початковому визнанні обліковуються за справедливою вартістю з використанням професійного судження.

27. СПРАВЕДЛИВА ВАРТІСТЬ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ

МСФЗ визначають справедливую вартість як ціну, яка була б отримана від продажу активу або виплачена під час передачі зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки.

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань Банку, які оцінюються за справедливою вартістю на постійній основі.

Деякі фінансові активи та фінансові зобов'язання Банку оцінюються за справедливою вартістю на кінець звітного періоду. У нижченаведеній таблиці подається інформація про способи визначення справедливої вартості цих фінансових активів та фінансових зобов'язань (зокрема методика(и) оцінки та використані вхідні дані):

Фінансові активи/ фінансові зобов'язання	Справедлива вартість станом на кінець дня		Ієрархія справедливої вартості	Методика(и) оцінки та ключові вхідні дані
	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року		
1) Похідні фінансові активи	2,183	178	Рівень 2	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються на основі форвардних курсів обміну валют (із форвардних курсів обміну валют, які піддаються спостереженню на кінець звітного періоду) та форвардних ставок за договорами, дисконтованих за ставкою, яка відображає кредитний ризик контрагентів.
2) Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	400,009	343,529	Рівень 1	Котирувані ціни пропозиції на активному ринку

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

27. Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

Фінансові активи/ фінансові зобов'язання	Справедлива вартість станом на кінець дня		Ієрархія справедливої вартості	Методика(и) оцінки та ключові вхідні дані
	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року		
3) Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	702,211	341,768	Рівень 2	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються на основі інформації, для якої усі суттєві дані можна прямо або опосередковано отримати за допомогою спостереження на ринку, і оцінки використовують одну або декілька визначених цін, які піддаються спостереженню, для звичайних операцій на ринках, які не вважаються активними.
4) Похідні фінансові зобов'язання	4,572	6,177	Рівень 2	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються на основі форвардних курсів обміну валют (із форвардних курсів обміну валют, які піддаються спостереженню на кінець звітного періоду) та форвардних ставок за договорами, дисконтованих за ставкою, яка відображає кредитний ризик контрагентів.

Переміщення цінних паперів між рівнями ієрархії справедливої вартості відбувається у разі зміни методів оцінки цінних паперів. Переміщення з першого рівня відбувається, якщо станом на звітну дату відсутнє ринкове котирування, яке було наявне станом на попередню звітну дату. При цьому, якщо для оцінки станом на звітну дату використовується аналіз приведених грошових потоків на основі ринкових даних, які піддаються спостереженню, то такі цінні папери відносяться до другого рівня ієрархії справедливої вартості. Якщо використовується інформація, яка відрізняється

від ринкових даних, які піддаються спостереженню, то такі цінні папери відносяться до третього рівня ієрархії справедливої вартості. Переміщення з другого та третього рівнів до першого відбувається у разі, якщо станом на звітну дату наявне ринкове котирування за цінними паперами, за якими воно було відсутнє станом на попередню звітну дату.

Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років переведень між рівнями ієрархії справедливої вартості не відбувалося.

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, які не оцінюються за справедливою вартістю на постійній основі (але розкриття інформації про справедливую вартість є обов'язковим)

За виключенням викладеного у таблиці нижче, на думку керівництва, балансова вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, визнана в фінансовій звітності, приблизно дорівнює їх справедливій вартості:

	31 грудня 2018 року		31 грудня 2017 року	
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Балансова вартість	Справедлива вартість
Кредити клієнтам	22,059,052	21,944,797	17,488,991	17,466,693
Рахунки клієнтів	26,855,632	26,859,173	25,672,913	25,677,898

Справедливу вартість кредитів фізичним особам в іноземній валюті неможливо визначити достовірно, оскільки через регулятивні обмеження Національного банку України ринок цих фінансових інструментів протягом 2018-го та 2017 років був відсутній, і немає можливості отримати до-

статню ринкову інформацію або застосувати будь-яку іншу методику оцінки таких інструментів. Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років балансова вартість таких кредитів складала 88,158 тисяч гривень та 254,952 тисячі гривень, відповідно.

	31 грудня 2018 року			
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Кредити клієнтам	—	—	21,856,639	21,856,639
Рахунки клієнтів	—	—	26,859,173	26,859,173

	31 грудня 2017 року			
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Кредити клієнтам	—	—	17,234,039	17,211,741
Рахунки клієнтів	—	—	25,677,898	25,677,898

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, включена до Рівня 3, визначалась у відповідності до загальноприйнятих моделей ціноутворення на основі аналізу дисконтованих по-

токів грошових коштів, причому до найсуттєвіших вхідних даних належала ставка дисконтування, яка відображає кредитний ризик контрагентів.

28. УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ

Мета Банку в управлінні капіталом полягає у забезпеченні:

- 1) дотримання вимог до капіталу, встановлених Національним банком України;
- 2) спроможності Банку стабільно функціонувати та розвиватись відповідно до затверджених стратегічних планів;
- 3) покриття негативних наслідків різноманітних ризиків, які бере на себе Банк в процесі діяльності;
- 4) утримання достатньої капітальної бази на рівні, необхідному для забезпечення коефіцієнта достатності капіталу у розмірі не менше ніж 8% згідно з Базельською Угодою.

Політика Банку з управління капіталом полягає у визначенні ефективного рівня капіталу, максимально збільшуючи довгострокову цінність для акціонерів, а саме встановлення цілей та директив з управління капіталом Банку так, щоб оптимізувати вимогу акціонерів щодо прибутку від його інвестицій з урахуванням певних обмежень:

- дотримання вимог до капіталу, які встановлені наглядовими органами;
- відповідності рівня капіталу вимогам інвесторів та рейтингових агентств з метою забезпечення доступу Банку до фінансування на міжнародних та внутрішніх ринках капіталу.

Банк з метою визначення реального розміру капіталу з урахуванням ризиків у своїй діяльності постійно оцінює якість своїх активів і позабалансових зобов'язань, здійснює відповідні коригування їх вартості шляхом формування резервів для покриття очікуваних (можливих) збитків за зобов'язаннями контрагентів.

Кількісна оцінка капіталу доповнюється якісним, всебічним обговоренням. Результати підсумовуються у вигляді цілей щодо необхідного рівня капіталу, включаючи стратегічні напрямки щодо того, як підтримувати достатній рівень капіталу.

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

Структура капіталу Банку складається з інструментів та капіталу, який представлений акціонерним капіталом, резервами, іншим додатковим капіталом, інформація про які розкривається у звіті про зміни у капіталі.

У нижченаведеній таблиці представлений аналіз регулятивних капітальних ресурсів Банку для цілей визначення адекватності капіталу згідно з принципами, які застосовуються Базельським комітетом:

	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року
Рух капіталу 1 рівня:		
Станом на початок року	3,629,975	2,560,908
Вплив змін облікової політики	(387,533)	—
Скорогований залишок на початок року	3,242,442	2,560,908
Розкриті резерви	2,012,364	1,069,067
Станом на кінець року	5,254,806	3,629,975
Склад регулятивного капіталу:		
Капітал 1 рівня:		
Акціонерний капітал	6,186,023	6,186,023
Емісійний дохід	405,075	405,075
Інший додатковий капітал	1,236,294	1,236,294
Розкриті резерви	(2,572,586)	(4,197,417)
Всього кваліфікованого капіталу 1 рівня	5,254,806	3,629,975
Всього регулятивного капіталу	5,254,806	3,629,975
Коефіцієнти достатності капіталу:		
Капітал 1 рівня	18.4%	15.1%
Всього капіталу	18.4%	15.1%

Кількісні показники, встановлені Базельським комітетом для забезпечення адекватності капіталу, вимагають від Банку підтримувати мінімальні

суми та співвідношення загального капіталу (8%) та капіталу 1 рівня (4%) до суми зважених на ризик активів.

29. ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Управління ризиками відіграє важливу роль у банківській діяльності та операціях Банку. Основні ризики, властиві операціям Банку, включають:

- кредитний ризик;
- ризик ліквідності;
- ринковий ризик.

Банк визнає, що важливо мати дієві та ефективні процеси управління ризиком. З цією метою Банком встановлено основні принципи управління ризиками, що мають в майбутньому захистити Банк від суттєвих ризиків, а також дозволити йому при цьому досягнути запланованих показників.

КРЕДИТНИЙ РИЗИК. Кредитним ризиком є ризик того, що одна сторона фінансового інструменту може зазнати збиток в результаті неспроможності іншої сторони здійснити платіж (або здійснити його невчасно) за своїми зобов'язаннями відповідно до умов контракту. Управління та моніторинг кредитних ризиків здійснюються Департаментом з Управління ризиками, Кредитними комітетами та іншими комітетами, які створені в Банку і діють на колегіальній основі, Правлінням Банку в межах їх повноважень.

Перед поданням заявки на розгляд Кредитного комітету усі рекомендації щодо кредитних процесів (визначення кредитних лімітів щодо позичальника або зміни умов кредитних угод і т.п.) розглядаються та затверджуються відповідним відділом в структурі Управління з контролю за кредитними ризиками. Щоденне управління ризиками здійснюється відповідним відділом в структурі Управління з моніторингу та адміністрування кредитів.

Банк структурує рівні кредитного ризику, який він приймає на себе, встановлюючи обмеження на суму допустимого ризику по відношенню до позичальників Банку, його продуктів та інших напрямків. Обмеження на структуру кредитного портфе-

ля встановлюються Департаментом з Управління ризиками та затверджуються Комітетом з управління активами та пасивами Банку. Порівняння фактичних сум можливих втрат із встановленими обмеженнями відбувається на щоденній основі.

Для більшості кредитів, де це доречно, Банк отримує заставу, корпоративні та персональні гарантії, проте значну частину являють собою кредити фізичним особам, де не завжди існує можливість отримати такі гарантії та забезпечення. Такі ризики постійно контролюються і їх огляд проводиться щорічно або частіше.

Кредитний ризик за позабалансовими фінансовими інструментами визначається як ймовірність отримання збитків через неспроможність протилежної сторони дотриматися умов угоди. Щодо кредитного ризику із зобов'язань щодо продовження кредиту Банк може потенційно зазнати збитків на суму, яка дорівнює загальній сумі невикористаних зобов'язань. Проте, можлива сума збитків є меншою, ніж загальна сума невикористаних зобов'язань, оскільки більшість зобов'язань щодо продовження кредиту залежать від дотримання клієнтами певних кредитних нормативів. Банк застосовує аналогічну кредитну політику по відношенню до позабалансових зобов'язань, що і до балансових фінансових інструментів, тобто політику із використанням лімітів для мінімізації ризику та поточного моніторингу.

Банк відстежує строки до погашення позабалансових зобов'язань, оскільки довгострокові зобов'язання зазвичай мають вищий ступінь кредитного ризику, ніж короткострокові зобов'язання.

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

ЗНАЧНЕ ЗБІЛЬШЕННЯ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ.

Оцінка кредитного ризику проводиться починаючи з дати визнання в обліку до дати припинення визнання. Банк визнає очікувані кредитні збитки за фінансовим активом на першій стадії зменшення корисності («Етап 1»), якщо на звітну дату рівень ризику за фінансовим активом значно не збільшився з дати первісного визнання активу. Банк визнає очікувані кредитні збитки за фінансовим активом на другій стадії зменшення корисності («Етап 2»), якщо на звітну дату рівень ризику з дня первісного визнання значно збільшився. Основними ознаками, що свідчать про значне збільшення кредитного ризику є наступні:

- наявність простроченої заборгованості понад 30 календарних днів;
- проведення реструктуризації;
- відбулася суттєва девальвація національної валюти по відношенню до валюти заборгованості без наявності відповідного забезпечення у валюті;
- рейтинг фінансового активу погіршився на визначений рівень/до відповідного рівня, чи у порівнянні до історичного значення, до визначеного рівня;
- для іпотечних кредитів, показник відношення заборгованості до забезпечення перевищує 125%;
- наявні ознаки дефолту за іншими фінансовими активами позичальника Роздрібного бізнесу;
- за результатами процесу моніторингу заборгованості системою «Раннього реагування» фінансовий актив позичальника бізнес-лінії Корпоративні клієнти віднесено до гіршого ризик-статусу.

Банк визнає очікувані кредитні збитки за фінансовим активом на третій стадії зменшення корисності («Етап 3»), якщо на звітну дату фінансовий актив має об'єктивні свідчення зменшення корисності. Фінансові активи на Етапі 3 – це фінансові активи, за якими є об'єктивні докази очікуваного збитку чи спостерігаються одна або декілька подій, що мають негативний вплив на очікувані майбутні грошові потоки за таким фінансовим активом.

Основними ознаками, що свідчать про віднесення фінансового активу до Етапу 3, є наступні:

- значні фінансові труднощі емітента або позичальника;
- порушення умов договору, такі як дефолт або прострочення платежу, що відповідає критеріям дефолту;
- надання Банком уступки своєму позичальнику з економічних або договірних умов, пов'язаних з фінансовими труднощами позичальника, які Банк не розглядав би за інших умов;
- висока ймовірність банкрутства або фінансова реорганізація позичальника;
- зникнення активного ринку для фінансового активу внаслідок фінансових труднощів;
- купівлю або створення фінансового активу з великою знижкою, що відображає понесені кредитні збитки;
- за результатами процесу моніторингу заборгованості системою «Раннього реагування» позичальника бізнес-лінії Корпоративні клієнти віднесено до найгіршого ризик-статусу.

Банк ураховує загальний ефект декількох подій, якщо неможливо ідентифікувати одну окрему подію, що спричинила знецінення фінансового активу.

ВНУТРІШНІ КРЕДИТНІ РЕЙТИНГИ. Фінансові активи класифікуються наступним чином: суми коштів в банках класифікуються відповідно до поточних кредитних рейтингів, присвоєних визначеними на міжнародному рівні рейтинговими агентствами, а за їх відсутності – відповідно до рейтингової системи, розробленої Банком; інвестиції класифікуються відповідно до поточного рейтингу України, присвоєного визначеними на міжнародному рівні рейтинговими агентствами; кредити клієнтам класифікуються відповідно до рейтингової системи, розробленої Банком.

Оцінка кредитного ризику за фінансовими активами проводиться на індивідуальній основі чи портфельній основі. Фінансові активи для цілей розрахунку очікуваних кредитних збитків розподіляються на такі, що є суттєві та не суттєві. Суттєвими є активи корпоративних клієнтів, якщо сума заборгованості/ліміт за зобов'язаннями на дату оцінки перевищує еквівалент 400 тисяч євро. Кредити, що не є суттєвими та мають спільні характеристики кредитного ризику, оцінюються на портфельній основі, інші – на індивідуальній основі.

ВИКОРИСТАННЯ ПРОГНОЗНОЇ ІНФОРМАЦІЇ. Банк використовує прогнозну інформацію, яка є доступною без застосування надлишкових витрат або зусиль, у своїй оцінці значного збільшення кредитного ризику, а також у своїй оцінці очікуваних кредитних збитків. Банк залучає фахівців ОТП Групи, які використовують зовнішню та внутрішню інформацію для створення «базового» варіанта майбутнього прогнозу щодо відповідних економічних змінних величин, разом із репрезентативним діапазоном інших можливих прогнозних сценаріїв. Використана зовнішня інформація включає економічні дані та прогнози, опубліковані державними органами та органами кредитно-грошового регулювання.

БАНК ЗАСТОСОВУЄ ВІРОГІДНОСТІ ДО ВИЯВЛЕНИХ ПРОГНОЗНИХ СЦЕНАРІЇВ. Базовий сценарій є єдиним найбільш вірогідним результатом і складається з інформації, використаної Банком для стратегічного планування та бюджетування. Банк використовує зовнішню та внутрішню інформацію для створення «базового сценарію» майбутніх прогнозованих економічних змінних разом з репрезентативним діапазоном інших можливих сценаріїв. Зовнішня інформація, що використовується, включає економічні дані та прогнози, опубліковані державними органами.

Банк застосовує вірогідності до ідентифікованих прогнозних сценаріїв. Банк виявив і задокументував основні фактори кредитного ризику та кредитні збитки для кожного портфеля фінансових інструментів і, з використанням аналізу історичних даних, оцінив взаємовідносини між макроекономічними змінними величинами та кредитним

ризиком і кредитними збитками. Банк не вносив змін до методики оцінки або істотних припущень, протягом звітного періоду.

Оцінка очікуваних кредитних збитків.

Основними вхідними даними, які використовуються для оцінки очікуваних кредитних збитків, є такі:

- вірогідність дефолту (PD);
- рівень збитку у випадку дефолту (LGD); та
- експозиція під ризиком (EAD).

Як пояснюється вище, ці показники отримані, в основному, із розроблених власними силами статистичних моделей та інших історичних даних, і вони коригуються для відображення зваженої на вірогідність прогнозної інформації.

Вірогідність дефолту (PD) є оцінкою вірогідності настання дефолту протягом визначеного часового горизонту. Вона оцінюється на певний момент часу. Розрахунок базується на статистичних моделях. Ці статистичні моделі базуються на ринкових даних (коли вони доступні), а також внутрішніх даних, які включають як кількісні, так і якісні фактори. Оцінка базується на історичних даних та поточних умовах, скоригованих з урахуванням оцінок майбутніх умов, які впливатимуть на вірогідність дефолту.

Рівень збитку у випадку дефолту (LGD) є оцінкою збитків, які виникають у результаті дефолту. Вони базуються на різниці між належними потоками грошових коштів за договорами і потоками, які кредитор передбачає отримати, з урахуванням потоків грошових коштів від будь-якого забезпечення. Розрахунки рівня збитку у випадку дефолту для забезпечених активів беруть до уваги: покриття забезпеченням, дисконти з продажів, час реалізації забезпечення, вартість реалізації забезпечення, історичні дані щодо рівня та часу відшкодування. Розрахунки рівня збитку у випадку дефолту для незабезпечених активів беруть до уваги історичні дані щодо часу відшкодування та рівня отримання відшкодування після виходу в дефолт.

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

Експозиція під ризиком (EAD) є оцінкою заборгованості за активом на майбутню дату дефолту, з урахуванням очікуваних змін в заборгованості за активом після звітної дати, включно з виплатами основної суми та процентів, а також очікуваних скорочень кредитних зобов'язань. Підхід Банку до моделювання EAD відображає очікувані зміни у непогашеному залишку протягом усього строку дії кредиту, які дозволені згідно з поточними умовами за договором, таких як погашення згідно з графіком за договором, зміни у реалізації невикористаних зобов'язань, а також вжиті дії з пом'якшення кредитного ризику до настання дефолту.

Банк оцінює очікувані кредитні збитки за фінансовими активами, що віднесені до Етапу 2 або 3 з урахуванням ризику настання дефолту протягом максимального періоду за договором (включно з варіантами подовження), протягом якого Банк за-

знає впливу кредитного ризику, але не довшого, навіть якщо подовження або поновлення договору є звичайною бізнес-практикою.

Оцінка очікуваних кредитних збитків базується на середньозваженому на вірогідність кредитному ризику. Як результат, оцінка резерву на покриття очікуваних збитків має бути такою самою, незалежно від того чи оцінюється він на індивідуальній або колективній основі (хоча оцінка на колективній основі є більш практичною для великих портфелів активів).

Для цілей визначення очікуваних кредитних збитків кредитів клієнтам, інших фінансових активів, коштів в банках, на які поширюються вимоги знецінення за МСФЗ 9, Банк розподіляє ці фінансові активи на п'ять рівнів ризику, залежно від кількості днів прострочки та ознак дефолту, а саме:

	Кредити, надані клієнтам	Інші фінансові активи	Кошти в банках
РІВЕНЬ 1	Договір не прострочено (DPD = 0)	Договір не прострочено (1-5 днів)	Договір не прострочено (DPD = 0)
РІВЕНЬ 2	Договір прострочено на 1-30 днів	Договір прострочено на 6-30 днів	Договір прострочено на 1-3 дні
РІВЕНЬ 3	Договір прострочено на 31-60 днів	Договір прострочено на 31-60 днів	Договір прострочено на 4-5 днів
РІВЕНЬ 4	Договір прострочено на 61-90 днів	Договір прострочено на 61-90 днів	Договір прострочено на 6-7 днів
РІВЕНЬ 5 (дефолт)	Договір у стані дефолту	Договір у стані дефолту	Договір у стані дефолту

Для цілей визначення очікуваних кредитних збитків за інвестиціями, на які поширюються вимоги знецінення за МСФЗ 9, Банк розподіляє ці активи на 4 рівні ризику, залежно від рейтингу, присвоєного міжнародним рейтинговим агентством (Fitch, Moody's, S&P). Рівень 1 відповідає рейтингам від AAA до A-, Рівень 2 відповідає рейтингам від BBB+ до B-, Рівень 3 відповідає рейтингам від CCC+ до CCC, Рівень 4 (дефолт) відповідає рейтингу CC.

Аналіз кредитного ризику Банку за класами фінансових активів, внутрішнім рейтингом та «Етапом» наведено у наступних таблицях. Якщо не вказані окремо, суми в таблицях відображають валову балансову вартість. Для умовних та кредитних контрактних зобов'язань, суми наведені в таблицях, відображають суми зобов'язань.

Звітна дата

Кредити клієнтам	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	Придбані або створені первісно знецінені фінансові інструменти
РІВЕНЬ 1	17,986,451	2,050,680	2,158,222	683,273
РІВЕНЬ 2	281,054	88,054	51,568	300,100
РІВЕНЬ 3	—	40,821	26,471	93,841
РІВЕНЬ 4	—	21,771	21,469	11,625
РІВЕНЬ 5 (дефолт)	—	—	3,826,512	89,302
Всього	18,267,505	2,201,326	6,084,242	1,178,141

Звітна дата

Інші фінансові активи	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)
РІВЕНЬ 1	136,921	—	—
РІВЕНЬ 2	—	—	—
РІВЕНЬ 3	—	—	—
РІВЕНЬ 4	—	—	—
РІВЕНЬ 5 (дефолт)	—	—	15,384
Всього	136,921	—	15,384

Валова балансова вартість коштів в банках станом на 31 грудня 2018 року знаходиться на Етапі 1 та за Рівнем 1. Валова балансова вартість інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю

через інший сукупний дохід та інвестицій, що оцінюються за амортизованою вартістю, знаходиться на Етапі 1 та за Рівнем 2.

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

У таблицях нижче проаналізовано інформацію про суттєві зміни валової балансової вартості фінансових активів протягом періоду, а також рух очікуваних збитків протягом 2018 року за класами фінансових активів:

Кредити клієнтам – зміна валової балансової вартості фінансових інструментів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9, в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	Придбані або створені первісно знецінені кредити
1 січня звітний рік	13,226,359	1,488,662	7,419,856	1,446,625
Нові кредити клієнтам, або кредити, які були придбані	17,178,700	—	—	24,877
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(2,031,817)	1,479,187	420,083	—
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені кредити)	170,625	(319,430)	56,201	—
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії (знецінені кредити)	16,421	80,052	(115,184)	—
Кредити, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(9,932,653)	(398,872)	(498,412)	(100,837)
Списано протягом звітного періоду	—	—	(1,210,992)	(30,933)
Кредити, що були реструктуризовані	(2,449)	(392)	(17,479)	—
Вплив інших зміни (в т. ч. вплив зміни валютних курсів)	(357,681)	(127,881)	30,169	(161,591)
Звітна дата	18,267,505	2,201,326	6,084,242	1,178,141

Кошти в банках – зміна валової балансової вартості фінансових інструментів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9, в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL
1 січня звітний рік	3,706,060
Нові кошти розміщені у банках	198,048
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	—
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені кредити)	—
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії (знецінені кредити)	—
Кошти в банках, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(218,419)
Списано протягом звітного періоду	—
Вплив інших зміни (в т. ч. вплив зміни валютних курсів)	(1,177,271)
Звітна дата	2,508,418

Інвестиції, які обліковуються за амортизованою вартістю – зміна валової балансової вартості фінансових інструментів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9, в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL
1 січня звітний рік	4,458,228
Інвестиції, які були придбані	3,667,428
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	—
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені інвестиції)	—
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії (знецінені інвестиції)	—
Інвестиції, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(4,458,228)
Списано протягом звітного періоду	—
Вплив інших зміни (в т. ч. вплив зміни валютних курсів)	—
Звітна дата	3,677,428

Інвестиції, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід – зміна валової балансової вартості фінансових інструментів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9, в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL
1 січня звітний рік	685,991
Інвестиції, які були придбані	1,109,888
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	—
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені інвестиції)	—
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії (знецінені інвестиції)	—
Інвестиції, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(656,647)
Списано протягом звітного періоду	—
Вплив інших зміни (в т. ч. вплив зміни валютних курсів)	(5,348)
Звітна дата	1,133,884

Гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів – зміна валової балансової вартості фінансових інструментів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9, в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)
1 січня звітний рік	2,777,873	136,574
Нові гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів клієнтам	4,789,457	—
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(24,769)	24,342
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів)	107,158	(107,158)
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії (знецінені гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів)	—	—
Гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(2,163,807)	(22,842)
Вплив інших зміни (в т. ч. вплив зміни валютних курсів)	(10,677)	(48)
Звітна дата	5,475,235	30,868

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

Інші фінансові активи – зміна валової балансової вартості фінансових інструментів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9, в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)
1 січня звітний рік	100,071	—	24,644
Нові інші активи	69,917	—	7,172
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	—	—	—
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені інші активи)	—	—	—
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії (знецінені інші активи)	—	—	—
Інші активи, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(32,812)	—	(878)
Списано протягом звітного періоду	—	—	(15,526)
Вплив інших зміни (в т. ч. вплив зміни валютних курсів)	(255)	—	(28)
Звітна дата	136,921		15,384

Кредити клієнтам – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів за фінансовими інструментами, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	Придбані або створені первісно знецінені кредити
1 січня звітний рік	217,742	283,551	5,631,632	403,560
Нові кредити клієнтам, або кредити, які були придбані	385,754	—	—	—
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL (256,448)	(256,448)	170,323	145,163	—
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені кредити)	1,977	(59,410)	27,394	—
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії (знецінені кредити)	352	14,007	(27,271)	—
Кредити, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(147,199)	(94,533)	(167,177)	(32,784)
Списано протягом звітного періоду	—	—	(1,210,992)	(30,933)
Вплив змін в моделях або параметрів ризиків	(23,164)	(26,622)	436,145	109,071
Кредити, що були реструктуризовані	—	—	—	—
Вплив інших зміни (в т. ч. вплив зміни валютних курсів)	(2,428)	(3,897)	(65,562)	(6,089)
Звітна дата	176,586	283,419	4,769,332	442,825

Кошти в банках – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів за фінансовими інструментами, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL
1 січня звітний рік	157
Нові кошти в банках	1,001
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	—
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	—
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	—
Кошти в банках, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	—
Списано протягом звітного періоду	—
Вплив змін в моделях або параметрів ризику	126
Вплив інших зміни (в т. ч. вплив зміни валютних курсів)	7
Звітна дата	1,291

Інвестиції, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів за фінансовими інструментами, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL
1 січня звітний рік	28,104
Нові інвестиції	26,987
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	—
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	—
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	—
Інвестиції, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(27,410)
Списано протягом звітного періоду	—
Вплив змін в моделях або параметрів ризику	5,136
Вплив інших зміни (в т. ч. вплив зміни валютних курсів)	(1,153)
Звітна дата	31,664

Гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів за фінансовими інструментами, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)
1 січня звітний рік	54,350	25,756
Нові гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів	44,338	—
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL (2,327)	(2,327)	2,326
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	687	(24,495)
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	—	—
Гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(47,779)	(1,261)
Списано протягом звітного періоду	—	—
Вплив змін в моделях або параметрів ризику	17,688	194
Вплив інших зміни (в т. ч. вплив зміни валютних курсів)	(647)	(35)
Звітна дата	66,310	2,485

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

Інші фінансові активи - Зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів за фінансовими інструментами, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	Етап 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)
1 січня звітний рік	—	—	24,644
Нові інші активи	4,027	—	—
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(4,027)	—	4,027
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії (не знецінені)	—	—	—
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії (знецінені)	—	—	—
Інші активи, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	—	—	(878)
Списано протягом звітного періоду	—	—	(15,526)
Вплив змін в моделях або параметрів ризику	—	—	3,136
Вплив інших зміни (в т. ч. вплив зміни валютних курсів)	—	—	(19)
Звітна дата	—	—	15,384

У таблиці нижче проаналізовано вплив модифікацій за фінансовими активами, які обліковуються за амортизованою вартістю або справедливою вартістю через інший сукупний дохід за 2018 рік:

	За звітний період, що закінчився 31 грудня 2018 р.
Амортизована вартість фінансових активів до модифікації (ECL до кінця строку дії)	1,094,557
Результат від модифікацій фінансових активів (ECL до кінця строку дії)	(20,320)
Валова балансова вартість модифікованих фінансових активів, на кінець звітного періоду, які були переведені до 12-місячний ECL	137,405

У нижченаведеній таблиці представлена інформація про балансову вартість не прострочених і не знецінених активів, активів, які були визначені як знецінені на індивідуальній та на портфельній основі, а також строк виникнення прострочки, які були прострочені, але не знецінені:

Фінансові активи прострочені, але які не були знецінені

	Не прострочені і не знецінені активи	Резерв під не знецінені активи	До 3 місяців	3-6 місяців	6 місяців - 1 рік	Більше одного року	Фінансові активи, які були знецінені на індивідуальній основі	Резерв на покриття збитку від знецінення, розрахований на індивідуальній основі	Фінансові активи, які були знецінені на портфельній основі	Резерв на покриття збитку від знецінення, розрахований на портфельній основі	Всього станом на кінець дня 31 грудня 2017 року
Кошти в банках	3,706,060	(2,448)	—	—	—	—	—	—	—	—	3,703,612
Кредити клієнтам	15,222,018	(537,747)	716,814	—	—	—	6,765,692	(4,697,749)	793,429	(773,466)	17,488,991
Інвестиції, наявні для продажу	685,297	—	—	—	—	—	—	—	—	—	685,297
Інвестиції, утримувані до погашення	4,458,228	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,458,228
Інші фінансові активи	101,590	—	—	—	—	—	23,125	(22,556)	—	—	102,159

Фінансові активи класифікуються таким чином: суми коштів в банках класифікуються відповідно до поточних кредитних рейтингів, присвоєних визначеними на міжнародному рівні рейтинговими агентствами, а за їх відсутності – відповідно до рейтингової системи, розробленої Банком; інвес-

тиції, наявні для продажу, класифіковані відповідно до поточного рейтингу України, присвоєного визначеними на міжнародному рівні рейтинговими агентствами; кредити клієнтам, класифікуються відповідно до рейтингової системи, розробленої Банком.

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

Нижче наведена класифікація за кредитними рейтингами фінансових активів Банку, які були не прострочені, та не знецінені:

31 грудня 2017 року

	AAA	AA	A	BBB	Менше BBB	Кредитний рейтинг не визначений	Всього
Кошти в банках	—	15,896	237,954	1,368,958	66,882	2,013,922	3,703,612
Кредити клієнтам	—	563,003	3,238,042	3,359,396	3,672,594	3,952,601	14,785,636
Інвестиції, наявні для продажу	—	—	—	—	685,297	—	685,297
Інвестиції, утримувані до погашення	—	—	—	—	4,458,228	—	4,458,228
Інші фінансові активи	—	—	—	—	—	101,590	101,590

Опис кредитних рейтингів представлений наступним чином:

Інвестиційний рівень фінансових активів відповідає рейтингам від AAA до BBB:

AAA	- боргові зобов'язання найвищої якості з мінімальним кредитним ризиком;
AA	- боргові зобов'язання високої якості з дуже низьким кредитним ризиком;
A	- боргові зобов'язання підвищеної середньої категорії з низьким кредитним ризиком;
BBB	- боргові зобов'язання з цим рейтингом схильні до помірного кредитного ризику і розглядаються як зобов'язання середньої категорії, які можуть володіти певними спекулятивними характеристиками.

Фінансові активи з рейтингом нижче BBB відносяться до спекулятивного рівня.

РИЗИК ЛІКВІДНОСТІ

Сутність ризику. Ризиком ліквідності є ймовірність того, що нестача грошових надходжень ускладнить виконання фінансових зобов'язань Банку. Цей ризик виникає через нездатність управляти незапланованим відтоком коштів або змінами джерел фінансування, а також через неможливість виконувати свої позабалансові зобов'язання.

Мета управління ризиком. Метою управління ризиком ліквідності є забезпечення достатніх коштів для повного та своєчасного виконання усіх зобов'язань Банку перед клієнтами, кредиторами та іншими контрагентами, а також досягнення запланованого зростання його активів і рівня прибутковості Банку, що передбачає:

а) щоденне управління грошовими залишками та ностро-рахунками з метою забезпечення вчасного про-

ведення розрахунків та платежів, виконання обов'язкових резервних вимог і дотримання нормативів ліквідності НБУ на кожну звітну дату;

б) забезпечення фінансування сталого зростання бізнесу, передбаченого кредитно-інвестиційною стратегією Банку;

в) створення запасу ліквідних коштів на випадок кризи ліквідності – різкого відтоку клієнтських коштів та/або раптового закриття доступу до ресурсних ринків.

Політика управління ризиком. Комітет з управління активами і пасивами, якому Правління Банку делегує функції з управління активами і пасивами, визначає стратегію підтримання достатності ліквідності згідно з стратегією управління ліквідністю материнської компанії та затверджує її як складову політики з управління активами та пасивами.

Управління ліквідністю полягає у підтриманні мінімально необхідного запасу високоліквідних активів; контролі за величиною розривів між строками погашення активів та зобов'язань, як міри ризику, на який наражається Банк, шляхом обмеження їх величини; диверсифікації зовнішніх джерел фінансування; планування фінансування кредитно-інвестиційної стратегії Банку.

Значна увага приділяється концентраціям кредитного та депозитного портфелів, а також ступеню ліквідності існуючих активів. На випадок кризи ліквідності Комітет з управління активами і пасивами щорічно поновлює план антикризових заходів після проведення комплексного стрес-тестування.

Процеси управління ліквідністю. Внутрішні процеси управління ризиком ліквідності, як і іншими ризиками, складаються з:

1) ідентифікації джерел ризику та вимірюванні його величини, яку щомісячно здійснює Управління активами та пасивами та контролінгу казначейства на основі даних операційної системи Банку;

2) управління ризиком – відповідна функція на локальному рівні делегована Комітету з управління активами і пасивами, якому Управління активами і пасивами та контролінгу казначейства регулярно надає інформацію про обсяг ризику, на який наражається Банк, та дотримання відповідних лімітів, в той час як управління ризиками на консолідованому рівні здійснюється відповідним комітетом материнської компанії, яка отримує інформацію про наявний ризик щомісячно;

3) моніторингу наявності мінімально необхідного запасу високоліквідних активів, яку щоденно здійснює Управління активами та пасивами з наступним звітуванням перед Комітетом з управління активами і пасивами та контролінгу казначейства та материнською компанією;

4) щоденного контролю дотримання регулятивних вимог та внутрішніх лімітів;

5) оцінки ефективності стратегії та тактики управління ліквідністю, що є функцією Комітету з управління активами і пасивами.

Методи. Ідентифікація достатності ліквідності Банку здійснюється на основі комплексного аналізу факторів, а саме:

- структури активів Банку та їх розподілу за ступенем ліквідності (при цьому особлива увага приділяється обсягу наявних високоліквідних активів);

- обсягу, структури та рівня диверсифікації пасивів (передусім, аналізуються питома вага зобов'язань у пасивах Банку, частка строкових коштів та коштів до запитання, коштів фізичних та юридичних осіб, а також інших банків, стабільність залучених коштів та ступінь залежності від дорогих чи нестабільних джерел фінансування);

- концентрації активів і пасивів (за контрагентами, за інструментами, за термінами погашення);

- розподілу грошових потоків у часі для кожного виду активів та зобов'язань у розрізі валют;

- впливу різних стрес-сценаріїв на ліквідну позицію та дотримання нормативів НБУ.

Управління ліквідністю здійснюється в розрізі національної та іноземних валют. Управління ліквідністю в національній валюті є децентралізованим та повністю покладається на локальний Комітет з управління активами і пасивами. Управління ліквідністю в іноземній валюті здійснюється централізовано на рівні материнського банку за методом фондового пулу.

Комітет з управління активами і пасивами постійно аналізує позицію ліквідності та реалізує змішаний підхід до управління ліквідністю – як з боку активів, так і зі сторони пасивів, – з тим, аби забезпечити вчасне виконання зобов'язань Банку.

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

Суть управління ліквідністю через активи полягає в підтриманні достатнього запасу ліквідних активів, що дозволяє виконувати резервні вимоги, нормативи НБУ, а також слугує джерелом покриття тимчасового дефіциту ліквідності. Цей підхід особливо ефективний у випадку тривалої кризи ліквідності, і в інших випадках, коли доступ до грошового ринку суттєво обмежений або відсутній. Управління ліквідністю через пасиви полягає в залученні міжбанківського фінансування для покриття тимчасових потреб у ліквідності.

Важливими елементами управління є аналіз кредитно-інвестиційної стратегії Банку та вибір оптимальних джерел фінансування відповідно до напрямів розміщення коштів, а також розробка плану на випадок кризи ліквідності, що містить чіткий опис індикаторів кризи, дій персоналу, задіяного у антикризовому управлінні, інформаційних потоків та джерел поповнення ліквідних коштів.

На випадок кризи ліквідності План антикризових заходів визначає ключові фактори, що допомагають

виявити кризу на ранній стадії, а також встановлює чітку процедуру, що регулює інформаційні потоки та дії персоналу, задіяного в процесі антикризового управління.

Ризик ліквідності контролюється шляхом встановлення лімітів на обсяг операційної ліквідності чи короткострокових розривів між строками погашення активів та пасивів. Контроль за дотриманням лімітів полягає у співставленні фактичного розміру відповідної відкритої позиції та встановленого обмеження на неї. У випадку недотримання ліміту аналізуються причини його виникнення та пропонується план заходів щодо усунення порушення чи пропозиції щодо зміни існуючої системи лімітів.

У нижче наведених таблицях представлений аналіз ризику ліквідності між активами та зобов'язаннями на основі балансової вартості фінансових активів та зобов'язань, як представлено у звіті про фінансовий стан. Дані таблиці складені на основі строків погашення згідно контрактів з контрагентами.

	Середньо-зважена ефективна процентна ставка	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Термін погашення не визначений	31 грудня 2018 року Всього
НЕПОХІДНІ ФІНАНСОВІ АКТИВИ								
Грошові кошти та рахунки у Національному банку України		2,320,458	—	—	—	—	—	2,320,458
Кошти в банках	0.5%	2,507,127	—	—	—	—	—	2,507,127
Кредити клієнтам	11.6%	3,348,928	4,653,265	7,261,042	5,462,228	1,333,589	—	22,059,052
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	11.7%	115,148	441,768	527,135	17,435	734	—	1,102,220
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	17.3%	3,677,428	—	—	—	—	—	3,677,428
Інші фінансові активи		137,874	—	—	—	—	—	137,874
Всього непохідних фінансових активів		12,106,963	5,095,033	7,788,177	5,479,663	1,334,323	—	31,804,159
Похідні фінансові активи		2,183	—	—	—	—	—	2,183
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ		12,109,146	5,095,033	7,788,177	5,479,663	1,334,323	—	31,806,342
НЕПОХІДНІ ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ								
Кошти банків та інших фінансових установ		126	—	—	315	—	—	441
Рахунки клієнтів	4.4%	26,188,877	339,679	262,618	64,458	—	—	26,855,632
Інші фінансові зобов'язання		493,215	—	—	—	—	—	493,215
Видані гарантії та аналогічні зобов'язання		1,733,896	—	—	—	—	—	1,733,896
Безвідкличні зобов'язання за кредитами та невикористаними кредитними лініями		3,703,412	—	—	—	—	—	3,703,412
Всього непохідних фінансових зобов'язань		32,119,526	339,679	262,618	64,773	—	—	32,786,596
Похідні фінансові зобов'язання		1,487	—	3,085	—	—	—	4,572
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		32,121,013	339,679	265,703	64,773	—	—	32,791,168
Розрив ліквідності		(20,011,867)	4,755,354	7,522,474	5,414,890	1,334,323		
Кумулятивний розрив ліквідності		(20,011,867)	(15,256,513)	(7,734,039)	(2,319,149)	(984,826)		

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

	Середньо- зважена ефективна процентна ставка	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Термін погашен- ня не визначе- ний	31 грудня 2017 року Всього
НЕПОХІДНІ ФІНАНСОВІ АКТИВИ								
Грошові кошти та рахунки у Національному банку України		2,182,720	—	—	—	—	—	2,182,720
Кошти в банках		3,703,612	—	—	—	—	—	3,703,612
Кредити клієнтам	10.7%	4,615,822	1,856,781	5,823,312	3,758,752	1,434,324	—	17,488,991
Інвестиції, що оцінюються за вартістю через інший сукупний дохід	6.0%	656	1,683	537,323	145,635	—	—	685,297
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	13.7%	4,458,228	—	—	—	—	—	4,458,228
Інші фінансові активи		101,981	—	—	—	—	—	101,981
Всього непохідних фінансових активів		15,063,019	1,858,464	6,360,635	3,904,387	1,434,324	—	28,620,829
Похідні фінансові активи		178	—	—	—	—	—	178
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ		15,063,197	1,858,464	6,360,635	3,904,387	1,434,324	—	28,621,007
НЕПОХІДНІ ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ								
Кошти банків та інших фінансових установ		128	—	—	—	351	—	479
Рахунки клієнтів	4.5%	25,531,271	49,028	87,521	5,093	—	—	25,672,913
Інші фінансові зобов'язання		414,664	—	—	—	—	—	414,664
Видані гарантії та аналогічні зобов'язання		1,372,250	—	—	—	—	—	1,372,250
Безвідкличні зобов'язання за кредитами та невикористаними кредитними лініями		1,492,517	—	—	—	—	—	1,492,517
Всього непохідних фінансових зобов'язань		28,810,830	49,028	87,521	5,093	351	—	28,952,823
Похідні фінансові зобов'язання		6,177	—	—	—	—	—	6,177
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		28,817,007	49,028	87,521	5,093	351	—	28,959,000
Розрив ліквідності		(13,753,810)	1,809,436	6,273,114	3,899,294	1,433,973		
Кумулятивний розрив ліквідності		(13,753,810)	(11,944,374)	(5,671,260)	(1,771,966)	(337,993)		

Банк належним чином управляє різницею ліквідності, яка виникла протягом 2018-го та 2017 років з активами та зобов'язаннями, строк погашення яких становить менше 1 року.

Основна частина зобов'язань, за якими нараховуються проценти, представлена як депозитами клієнтів на вимогу, так і короткостроковими вкладками з можливістю дострокового розірвання договору, тому їх усіх віднесено до категорії, строк погашення яких становить до 1 місяця. На основі припущення щодо безперервності діяльності фактичний строк основних депозитів на вимогу вважається невизначеним.

Депозити клієнтів підлягають поверненню за вимогою та при настанні строку. Звичайно депозити на вимогу є достатньо стабільними та їх не знімають протягом одного місяця. Управління ризиком ліквідності Банку включає оцінку залишків на поточних рахунках, а саме стабільної частини депозитів. Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років стабільна частина депозитів клієнтів, розрахована як сума депозитів та поточних рахунків клієнтів на

кінець року за вирахуванням стандартного відхилення депозитів та поточних рахунків клієнтів за останні три роки, складає 18,777,003 тисячі гривень та 17,226,574 тисячі гривень, відповідно.

Таким чином, станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років перевищення короткострокових активів Банку над короткостроковими зобов'язаннями Банку, розраховане з врахуванням стабільної частини депозитів клієнтів, як зобов'язань, фактичний строк яких вважається невизначеним, становить 11,042,964 тисяч гривень та 11,555,314 тисяч гривень, відповідно.

Подальший аналіз ризику ліквідності представлений у наступних таблицях у відповідності до МСФЗ 7. Суми, які розкриваються у цих таблицях, не відповідають сумах, відображеним у звіті про фінансовий стан, оскільки представлена нижче інформація включає аналіз за строками погашення фінансових зобов'язань, який вказує на загальну суму залишків платежів за договорами (включаючи виплату процентів), які не визнаються у звітах про фінансовий стан за методом ефективної процентної ставки.

Дані таблиці складені на основі строків погашення згідно контрактів з контрагентами.

	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	31 грудня 2018 року Всього
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків та інших фінансових установ	126	—	—	315	—	441
Рахунки клієнтів	26,085,880	353,356	285,825	69,757	—	26,794,818
Інші фінансові зобов'язання	493,215	—	—	—	—	493,215
Видані гарантії та аналогічні зобов'язання	1,733,896	—	—	—	—	1,733,896
Зобов'язання за кредитами та невикористаними кредитними лініями	3,703,412	—	—	—	—	3,703,412
Непохідні фінансові зобов'язання	32,016,529	353,356	285,825	70,072	—	32,725,782
Угоди своп	317,139	—	—	—	—	317,139
Форвардні контракти	328,549	—	30,773	—	—	359,322
Похідні фінансові зобов'язання	645,688	—	30,773	—	—	676,461
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	32,662,217	353,356	316,598	70,072	—	33,402,243

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	31 грудня 2017 року Всього
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків та інших фінансових установ	128	—	—	—	351	479
Рахунки клієнтів	25,489,585	52,740	94,867	5,623	—	25,642,815
Інші фінансові зобов'язання	414,664	—	—	—	—	414,664
Видані гарантії та аналогічні зобов'язання	1,372,250	—	—	—	—	1,372,250
Зобов'язання за кредитами та невикористаними кредитними лініями	1,492,517	—	—	—	—	1,492,517
Непохідні фінансові зобов'язання	28,769,144	52,740	94,867	5,623	351	28,922,725
Угоди своп	1,004,863	—	—	—	—	1,004,863
Форвардні контракти	103,196	—	—	—	—	103,196
Похідні фінансові зобов'язання	1,108,059	—	—	—	—	1,108,059
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	29,877,203	52,740	94,867	5,623	351	30,030,784

РИНКОВИЙ РИЗИК

Сутність ризику. Банк наражається на ринковий (ціновий) ризик внаслідок неочікуваних змін ринкових цін на активи, що перебувають на його балансі або обліковуються на позабалансових рахунках. Втім, окрім наявності ризик-факторів, які не перебувають під безпосереднім контролем Банку, та ступеню їх волатильності, необхідно передумовою ринкового ризику є існування відкритої позиції, що визначає ступінь чутливості фінансової установи до коливань ринкових індикаторів. Виходячи з незначних обсягів інвестицій в цінні папери з нефіксованим прибутком та основні засоби, менеджмент зосереджується на управлінні передусім відсотковим та валютним ризиками, що належать до групи ринкових (цінових) ризиків.

Мета управління ризиком. Метою управління ринковим ризиком є досягнення запланованого рівня прибутковості Банку за прийнятного для акціонери рівня ризику, тобто обмеження потен-

ційних втрат внаслідок неочікуваних коливань процентних ставок та валютних курсів.

Політика управління ризиком. Управління ринковими ризиками є дворівневим: на рівні ОТП Групи та локально.

Комітет з управління активами і пасивами, якому Правління Банку делегує функції з управління активами і пасивами, визначає стратегію управління ринковим ризиком з урахуванням єдиних стандартів управління ризиками ОТП Групи та затверджує її у вигляді політик з управління відсотковим та валютним ризиком, що є складовими частинами Політики з управління активами та пасивами.

Суть управління ризиком полягає у визначенні рівня толерантності до відповідного ризику, тобто суми максимально допустимих втрат від коливань ринкових індикаторів, та встановленні і контролі лімітів на величину відповідних відкритих позицій, що наражають Банк на ризик.

Реалізація обраної стратегії управління ринковими ризиками передбачає координоване управління структурою активів та пасивів та встановлення мінімальних/максимальних відсоткових ставок за процентними активами/пасивами.

Управління ринковим ризиком. Внутрішні процеси управління ринковим ризиком складаються з:

1) Ідентифікації джерел ризику та вимірюванні його величини, яку щомісячно здійснює Управління активами та пасивами та контролінгу казначейства незалежно від підрозділів, що здійснюють ризикову діяльність, та на основі даних операційної системи Банку.

2) Управління ризиком (відповідна функція на локальному рівні делегована Комітету з управління активами і пасивами, якому Управління активами і пасивами та контролінгу казначейства регулярно надає інформацію про обсяг ризику, на який наражається Банк та дотримання відповідних лімітів). Управління ризиками на консолідованому рівні здійснюється відповідним комітетом материнської компанії, яка отримує інформацію про наявний ризик щоквартально.

3) Моніторингу та контролю за дотриманням лімітів на величину ризику, яку щомісячно здійснює Управління активами та пасивами з наступним звітуванням перед Комітетом з управління активами і пасивами та Материнським банком.

4) Періодичної оцінки ефективності стратегії та тактик управління ризиками, що її здійснює Комітет з управління активами і пасивами.

Процентний ризик. Процентним ризиком є ризик того, що майбутні грошові потоки або справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань будуть змінюватись через зміну ринкових відсоткових ставок.

Головною метою управління процентним ризиком є обмеження впливу змін у відсоткових ставках на капітал Банку шляхом управління відкритими позиціями у зв'язку зі зміною ситуації на фінансових ринках. Метою політики по управлінню процентним ризиком є опис та встановлення ос-

новних критеріїв для керівництва щодо управління та контролю процентного ризику у Банку.

Ідентифікація джерел ризику здійснюється шляхом аналізу існуючої структури процентних активів та пасивів. Аналіз процентних розривів за строками до погашення (для активів та зобов'язань з фіксованими відсотковими ставками) або найближчої дати перегляду відсоткової ставки (для активів та зобов'язань з плаваючими відсотковими ставками, чи ставками, що періодично переглядаються) є зручною мірою для визначення позицій, що наражають Банк на процентний ризик.

Банк здійснює кількісну оцінку процентного ризику на підставі аналізу чутливості чистого процентного доходу до зміни відсоткових ставок, а також оцінює зміну економічної вартості капіталу в результаті рівномірного зсуву кривих доходності на задану кількість процентних пунктів. Оцінка здійснюється за всіма балансовими та позабалансовими позиціями Банку для інструментів, чутливих до змін відсоткової ставки.

Для отримання кількісної оцінки змін економічної вартості капіталу внаслідок коливань відсоткових ставок у довгостроковому періоді застосовується метод дюрації.

Материнський банк централізовано встановлює ліміт на обсяг зменшення економічної вартості капіталу для дочірніх банків – не вище 20% від обсягу регулятивного капіталу, а завданням Комітету з управління активами і пасивами є забезпечення мінімізації розривів між строками переоцінки процентних активів та пасивів за рахунок зміни параметрів окремих великих транзакцій та модифікації існуючих стандартів банківських продуктів і цінової політики. Забезпечення запланованого рівня процентного доходу здійснюється за рахунок управління відсотковим спредом.

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

Моніторинг середньозважених номінальних процентних ставок за фінансовими інструментами, станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років представлений таким чином:

Станом на кінець дня 31 грудня 2018 року, (%)

	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти	Відсоткова ставка
ФІНАНСОВІ АКТИВИ					
Кошти в банках	0.01	1.50	(0.27)	0.02	фіксована/плаваюча
Кредити клієнтам	14.74	6.54	5.62	6.82	фіксована/плаваюча
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	18.43	5.65	4.04	—	фіксована
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	17.31	—	—	—	фіксована
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ					
Рахунки клієнтів:					
Поточні рахунки та депозити до запитання	5.39	0.11	0.02	—	фіксована/плаваюча
Строкові депозити	13.11	1.58	1.43	0.01	фіксована

Станом на кінець дня 31 грудня 2017 року, (%)

	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти	Відсоткова ставка
ФІНАНСОВІ АКТИВИ					
Кошти в банках	—	—	—	—	фіксована/плаваюча
Кредити клієнтам	11.47	3.51	4.60	0.73	фіксована/плаваюча
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	16.18	6.33	4.00	—	фіксована/плаваюча
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	13.67	—	—	—	фіксована
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ					
Рахунки клієнтів:					
Поточні рахунки та депозити до запитання	5.72	0.11	0.01	—	фіксована/плаваюча
Строкові депозити	12.35	0.49	0.10	0.10	фіксована

У наведеній нижче таблиці представлений аналіз чутливості до ризику зміни процентних ставок. Використовуваний відсоток зміни процентних ставок, помножений на значення фінансових активів та зобов'язань, з урахуванням ставки оподаткування, являє собою очікуваний рівень впливу на прибуток/(збиток) та капітал.

Вплив на прибуток або збиток та капітал представлений таким чином:

	Станом на кінець дня 31 грудня 2018 року		Станом на кінець дня 31 грудня 2017 року	
	Процентна ставка +1	Процентна ставка -1	Процентна ставка +1	Процентна ставка -1
Вплив на прибуток або збиток до оподаткування				
Чутливість фінансових активів	293,458	(293,458)	226,325	(226,325)
Чутливість фінансових зобов'язань	(268,556)	268,556	(256,729)	256,729
Чистий вплив на прибуток або збиток та капітал	20,420	(20,420)	(24,931)	24,931

Валютний ризик. Валютним ризиком є ймовірність отримання втрат через зміну гривневої вартості активів, зобов'язань або позабалансових статей, деномінованих в іноземній валюті, що викликана зміною курсів іноземних валют по відношенню до гривні.

Управління валютним ризиком здійснюється шляхом встановлення лімітів, з якими щоденно порівнюється фактичний розмір позицій, що наражають Банк на валютний ризик.

Відповідно до політики управління активами і пасивами Банку, вразливість Банку до валютного ризику

оцінюється як відкрита валютна позиція в окремій валюті та як загальна відкрита валютна позиція.

Контроль за дотриманням лімітів полягає у співставленні фактичного розміру відповідної відкритої позиції та встановленого обмеження на неї. У випадку недотримання ліміту аналізуються причини його виникнення та пропонується план заходів щодо усунення порушення чи пропозиції щодо зміни існуючої системи лімітів.

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

Позиції Банку щодо ризиків зміни курсів обміну валют представлені у таблиці нижче:

	Гривні	Долари США 1 долар США = 27.688264 гривні	Євро 1 евро = 31.714138 гривні	Інші валюти	Дорого- цінні метали	31 грудня 2018 року Всього
ФІНАНСОВІ АКТИВИ						
Грошові кошти та рахунки в Національному банку України	2,068,915	135,695	103,621	12,227	—	2,320,458
Кошти в банках	18,699	1,083,318	1,217,083	188,025	2	2,507,127
Кредити клієнтам	15,193,581	5,947,842	895,410	22,219	—	22,059,052
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	519,628	284,957	297,635	—	—	1,102,220
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	3,677,428	—	—	—	—	3,677,428
Інші фінансові активи	120,038	11,231	8,788	—	—	140,057
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	21,598,289	7,463,043	2,522,537	222,471	2	31,806,342
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків та інших фінансових установ	317	124	—	—	—	441
Рахунки клієнтів	16,833,556	6,956,168	2,850,173	211,884	3,851	26,855,632
Інші фінансові зобов'язання	424,233	37,391	32,057	4,106	—	497,787
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	17,258,106	6,993,683	2,882,230	215,990	3,851	27,353,860
ВАЛЮТНА ПОЗИЦІЯ	4,340,183	469,360	(359,693)	6,481	(3,849)	
Кредиторська заборгованість за договорами з похідними фінансовими інструментами	(30,773)	(693,200)	—	—	—	(723,973)
Дебіторська заборгованість за договорами з похідними фінансовими інструментами	329,607	27,688	364,713	—	—	722,008
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ ПОХІДНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ	298,834	(665,512)	364,713	—	—	(1,965)
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ	4,639,017	(196,152)	5,020	6,481	(3,849)	

	Гривні	Долари США 1 долар США = 27.688264 гривні	Євро 1 евро = 31.714138 гривні	Інші валюти	Дорого- цінні метали	31 грудня 2017 року Всього
Грошові кошти та рахунки в Національному банку України	1,821,248	234,237	112,702	14,533	—	2,182,720
Кошти в банках	1,828	971,709	2,601,727	128,348	—	3,703,612
Кредити клієнтам	13,073,060	3,725,350	627,599	62,982	—	17,488,991
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	52,396	317,715	315,186	—	—	685,297
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	4,458,228	—	—	—	—	4,458,228
Інші фінансові активи	85,500	11,714	4,945	—	—	102,159
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	19,492,260	5,260,725	3,662,159	205,863	—	28,621,007
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків та інших фінансових установ	354	125	—	—	—	479
Рахунки клієнтів	16,530,502	6,268,919	2,661,306	207,996	4,190	25,672,913
Інші фінансові зобов'язання	375,190	13,888	30,231	1,532	—	420,841
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	16,906,046	6,282,932	2,691,537	209,528	4,190	26,094,233
ВАЛЮТНА ПОЗИЦІЯ	2,586,214	(1,022,207)	970,622	(3,665)	(4,190)	
Кредиторська заборгованість за договорами з похідними фінансовими інструментами	(18,227)	(71,571)	(1,018,261)	—	—	(1,108,059)
Дебіторська заборгованість за договорами з похідними фінансовими інструментами	82,338	1,019,722	—	—	—	1,102,060
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ ПОХІДНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ	64,111	948,151	(1,018,261)	—	—	(5,999)
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ	2,650,325	(74,056)	(47,639)	(3,665)	(4,190)	

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

Чутливість до валютного ризику. У наведеній нижче таблиці представлено аналіз чутливості фінансового результату та капіталу Банку до 10% (на 31 грудня 2017 року: 10%) збільшення і зменшення офіційного курсу гривні до долара США та євро. 10% (на 31 грудня 2017 року: 10%) – це рівень чутливості, який використовується Банком при складанні звітів про валютний ризик для

провідного управлінського персоналу Банку і який являє собою оцінку керівництвом Банку можливої зміни валютних курсів. В аналізі чутливості включені тільки суми в іноземній валюті, наявні на кінець періоду, при конвертації яких на кінець періоду використовуються курси, змінені на 10% (на 31 грудня 2017 року: 10%) по відношенню до діючих.

	Гривня/ долар США +10	Гривня/ долар США -10	Гривня/ долар США +10	Гривня/ долар США -10
Вплив на прибуток або збиток та капітал	(16,084)	16,084	(6,073)	6,073
	Станом на кінець дня 31 грудня 2018 року		Станом на кінець дня 31 грудня 2017 року	
	Гривня/євро +10	Гривня/євро -10	Гривня/євро +10	Гривня/євро -10
Вплив на прибуток або збиток та капітал	412	(412)	(3,906)	3,906

Обмеження щодо аналізу чутливості. У наведених вище таблицях відображений вплив змін, які ґрунтуються на основному припущенні, у той час як інші припущення залишаються незмінними. В дійсності існує зв'язок між припущеннями та іншими факторами. Також необхідно зауважити, що чутливість має нелінійний характер, тому не повинна проводитися інтерполяція або екстраполяція отриманих результатів.

Аналіз чутливості не враховує, що Банк здійснює управління своїми активами та зобов'язаннями. Окрім того, фінансове положення Банку може змінюватись в залежності від фактичних змін, які відбуваються на ринку. Наприклад, стратегія Банку щодо управління фінансовими ризиками спрямована на управління ризиком, який виникає у результаті ринкових коливань. У випадку різких негативних коливань цін на ринку цінних паперів керівництво може звертатися до таких методів як продаж інвестицій, зміна складу інвестиційного портфеля, а також інших методів хеджування. Відповідно, зміна припущень може не мати впливу на зобов'язання, але може суттєво вплинути на

активи, які обліковуються у звіті про фінансовий стан за ринковою ціною. У цій ситуації різні методи оцінки активів і зобов'язань можуть призвести до значних коливань величини капіталу.

Інші обмеження у наведеному вище аналізі чутливості включають використання гіпотетичних змін на ринку з метою розкриття потенційного ризику, які являють собою лише прогноз Банку щодо майбутніх змін на ринку, які неможливо передбачити з якою-небудь мірою впевненості. Також обмеження є припущення, що всі процентні ставки змінюються ідентичним чином.

Географічний ризик. Головною вимогою Материнського Банку є дотримання лімітів на рівні країн, в яких розташовані банки-контрагенти. Оцінка та управління ризиком на рівні країн здійснюється у відповідності з Положенням про управління ризиком країн. Цей документ розроблений співробітниками Банку у відповідності з процедурою Материнського банку, головною метою якої є доведення принципів встановлення рейтингів країн.

Географічна приналежність корпоративних позичальників встановлюється згідно з критерієм їх реєстрації. Згідно з корпоративною кредитною політикою Банку цільовими клієнтами є юридичні особи-резиденти України. Нерезиденти мо-

жуть бути профінансовані у виключних випадках, якщо вони належать до заможних українських груп споріднених компаній. Станом на кінець дня 31 грудня 2018-го та 2017 років в корпоративному портфелі відсутні позичальники-нерезиденти.

Концентрація активів та зобов'язань за регіонами наведена нижче:

	Україна	Країни, які не належать до ОЕСР	Країни ОЕСР	31 грудня 2018 року Всього
ФІНАНСОВІ АКТИВИ				
Грошові кошти та рахунки в Національному банку України	2,320,458	—	—	2,320,458
Кошти в банках	29,739	62,131	2,415,257	2,507,127
Кредити клієнтам	22,057,498	891	663	22,059,052
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	1,102,220	—	—	1,102,220
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	3,677,428	—	—	3,677,428
Інші фінансові активи	139,589	3	465	140,057
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	29,326,932	63,025	2,416,385	31,806,342
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Кошти банків та інших фінансових установ	315	2	124	441
Рахунки клієнтів	26,367,905	133,775	353,952	26,855,632
Інші фінансові зобов'язання	496,583	—	1,204	497,787
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	26,864,803	133,777	355,280	27,353,860
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ	2,462,129	(70,752)	2,061,105	

Примітки до фінансової звітності за рік (продовження), який закінчився 31 грудня 2018 року
(у тисячах українських гривень)

29. Політика управління ризиками (продовження)

	Україна	Країни, які не належать до ОЕСР	Країни ОЕСР	31 грудня 2017 року Всього
ФІНАНСОВІ АКТИВИ				
Грошові кошти та рахунки в Національному банку України	2,182,720	—	—	2,182,720
Кошти в банках	7,125	66,562	3,629,925	3,703,612
Кредити клієнтам	17,483,679	4,324	988	17,488,991
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	685,297	—	—	685,297
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	4,458,228	—	—	4,458,228
Інші фінансові активи	101,955	59	145	102,159
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	24,919,004	70,945	3,631,058	28,621,007
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ:				
Кошти банків та інших фінансових установ	473	2	4	479
Рахунки клієнтів	25,166,300	166,978	339,635	25,672,913
Інші фінансові зобов'язання	418,269	2,447	125	420,841
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	25,585,042	169,427	339,764	26,094,233
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ	(666,038)	(98,482)	3,291,294	

30. ПОДІЇ ПІСЛЯ ЗВІТНОЇ ДАТИ

В січні 2019 року АТ «ОТП Банк» здійснив придбання 100% частки в статутному капіталі ТОВ «ОТП Факторинг Україна».

Решта подій, які можуть бути суттєвими для користувачів фінансової звітності Банку, після звітної дати не

відбувалося. Зокрема, не відбувалося: об'єднання бізнесу, припинення або прийняття рішення про припинення діяльності, інші суттєві придбання та реструктуризації активів, прийняття судових рішень на користь позивачів, що могли б спричинити виникнення суттєвих фінансових зобов'язань Банку.